

f.

A TISZÁNINNENI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

1935. ÉVI NOVEMBER 14-IK NAPJÁN,
MISKOLCON TARTOTT
KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

DR. ENYEDY ANDOR
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

177. SZÁM.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA : KISFALUDY LÁSZLÓ A REF. FŐISKOLA BETŰVEL

1935.

Lelkészszentelés.

Az 1932. évi őszi közgyűlés óta 28 lelkész várt és nyert jogosultságot a felszentelésre. A szentelés a közgyűlés napján, annak végeztével folyt le a szokott ünnepélyes külsőségek között, s a templomot zsúfolásig megtöltő gyülekezet előtt.

A szentelésre jelentkezett lelkészek az elemi fiúiskolában gyülekeztek s főjegyző és püspöki titkár vezetésével vonultak át festői menetben a Kossuth utcai templomba. Főjegyző bibliaolvasása (Ésaiás 40. r. 1—10.) és imája után a felszentelendő lelkészek egyike: Kovács József noszvaji lelkész Lukács 14. r. 16—24 versei alapján tartott mélyenjáró igehirdetést a lelkései hivatásról, mely a lelkek hívogatásában, Istenhez vezetésében áll. A vegyeskar éneke után főjegyző bemutatta a gyülekezetnek a felszentelendő atyafiakat, elmondva rövid, kivonatos életrajzi adataikat. Püspök az Ap. csel. 26. r. 13—23 alapján lángoló szavakkal kötötte lelkükre, hogy szolgálkká és bizonyágtevőkké rendelte őket Isten nagyok és kicsinyek számára, hogy világosságot hirdessenek és békeséget vigyenek minden léleknek. A szentelési eskü elhangzása után az urasztala körül letérdelt lelkészeket kézrátétellel áldották meg az egyházkerület vénei, majd Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok intézett hozzájuk megszívlelésre méltó buzdító szavakat: az ünnepélyes szertartás után pedig püspökünk vendégszeretete pecsételte és kötelezte el őket arra, hogy minden dolguk szeretetben menjen végbe, mert a szeretet a tökéletesség kötele.

A felszentelt lelkészek névsora a következő:

Az abauji egyházmegyéből: Botos Ferenc szásfai, Eröss Sándor szemerei, Halász Károly aszalói, Mikes Zoltán bereti és Nagymáthé Béla abaujszántói lelkészek.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Eröss Gyula geleji, FalucsKay Bénéjmin vattai, Kovács József noszvaji, Lakatos L. István ujlőrinczfalvai, nemes Maller László miskolci m. kir. alesperes, Mikola István hevesi, Simon Béla mezőcsáti, Siposs István sályi, Técsy Béla tiszadorogmai lelkészek.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Csathó József vámosujfalusi, Darányi Lajos sárospataki, Gyüre Lajos berzéki, Kovács Lajos tokaji, Örkényi Nagy Sándor bodroghalászi, Molnár Ferenc monoki, Tóth Albert tiszalúci lelkészek.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Bencs Lajos sajólászlófalvai, Máté Zoltán mályinkai, Molnár Béla varbói és Molnár Pál vadnai lelkészek.

A gömör-tornai egyházmegyéből: Bokor János komjátii, Fejér István szini és Ferencz Lajos égerszögi lelkészek.

A tiszáninneri református egyházkerület 1935. évi közgyűlését november hó 14-én Miskolcon tartotta meg Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Az abauji egyházmegyéből: Farkas Elek esperes, Téglássy András gondnok, Hörcsik Lajos, Makay Kálmán, Medgyasszay András lelkészi részről, dr. Bárczay Lajos, dr. Bárczay János, Szent-Imrey Pál világi részről.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Pósa Péter esperes, báró Bottlik István gondnok, Takács Mihály, Szabó József, Tóth Sándor egyházi részről, dr. Lipcsey Péter, Zsóry Lajos, világi részről.

Az alsözempléni egyházmegyéből: Kiss Ernő esperes, dr. Kiss Sándor h. gondnok, Hegedűs László, Verebélyi Dezső, Janka Péter lelkészi részről, dr. Besseney Zénó, dr. Kérészy Sándor, Meczner Tibor világi részről.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Szentmártony Dániel esperes, Zsóry György gondnok, Lőkös Sándor, Szigethy Ferenc, Veress Károly lelkészi részről, Bónis Aladár, Bárczay László, Szathmáry Király Pál világi részről.

A gömör—tornai egyházmegyéből: Hubay Kálmán esperes, báró Ragályi Balassa Ferenc gondnok, Tókos Károly, Király István, Cseh István lelkészi részről, dr. Seress István, dr. Molnár József, Lukács Endre világi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Hubay Mihály, Janka Károly, dr. Lengyel István, Román Ernő lelkészi részről, Bernáth Aladár, dr. Kérészy Barna, dr. Trócsányi József világi részről.

Mint tanárképviselők: dr. Mátyás Ernő a sárospataki teológia akadémia, Csorba György a miskolci reálgimnázium, Péter Pál a miskolci leánygimnázium, Kovács Dezső a sárospataki tanítóképzőintézet képviselőjében.

Mint tanítóképviselő: Tóth István.

Mint egyházkerületi jegyzők: dr. Enyedy Andor főjegyző, Nádházy Bertalan, Kiss József jegyző lelkészi részről, dr. Horváth Zoltán főjegyző, dr. Idrányi Béla és Lukács Béla jegyző világi részről.

Mint egyházkerületi főügyész: dr. Kérészy Barna.

Mint egyházkerületi ügyész és pénztárnok: dr. Kovács Kálmán.

Mint a sárospataki főiskola gazdasági választmányának képviselője: dr. Trócsányi József.

Mint a tanügyi bizottság elnöke és előadója: Szilva István.

Mint egyházkerületi missziói előadó: Svingor Jenő.

1. *Farkas István* püspök a XLVI. zsoltár verseinek felolvasása után buzgó imában kérte a Szentlélek ajándékát, ihletését, vigasztalását, bátorítását közgyűlésünk alkotó tagjaira, a béke teljességét és állandóságát a világra, a kegyelem áldását anyaszentegyházunkra, hazánkra, minden véreinkre.

2. *Farkasfalvi Farkas Géza* főgondnok a közgyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Ez év március hó 1-én volt 15-ik évfordulója azon történelmi napnak, mikor Horthy Miklós fővezért a Nemzetgyűlés az ország kormányzójává választotta. Bár már múlt év őszén tartott közgyűlésünkben Budapestre való bevonulása évfordulója alkalmából megemlékeztünk az Ő nemzetmentő érdemeiről és mélységes hódolattal tolmácsoltuk hittestvéri szeretetünket és tántoríthatlan hűségünket: mivel közgyűlésünk ezen évforduló óta nem volt, indítványozom, hogy most ismételjük meg hálánk, hódolatunk és szeretetünk kifejezését.

Azzal, hogy ő ezen évforduló alkalmával minden ünneplés mellőzését kívánta, ismét nagyszerű követendő példával szolgált az ország társadalmának, mely dacára rettenetes megcsönkítottságunknak, koldusszegénységünknek, örömtelen küzdelmeinknek, meghajlott gerinccel dicsőhymuszokat zengve ünnepel üres szédítő frázisokkal, jubilál elképzeltetlen, hajánál fogva előranciaált jogcímeken.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Kegyeletes részvétellel kell megemlékeznünk azokról, akik a mulandó földi életet az örökkévalóval cserélték fel, de akiknek távozása oly nagy űrt hagyott egyházi életünkben. Dr. Anta] Géza a dunántúli református egyházkerület valóban tudós püspöke, kinek tudományos és közéleti értékét nemcsak a testvér dunántúli ref. egyházkerület, nemcsak az egyetemes magyar ref. egyház, hanem a külföldi protestáns tudós világ is igen sokra becsülte, borított gyászt egyházi életünkre. Majd dr. Molnár Gyula egyházmegyei tanácsbíró, egyházkerületünk számvevőszékének tagjától kellett a halál révén elbúcsúznunk. Egy hónappal ezelőtt pedig valóban tragikus hirtelenséggel dr. gróf Haller József, egyházkerületünk tanácsbírája, a miskolci ref. egyháznak buzgóságban felülmulhatatlan főgondnoka követte néhány nappal előtte elhunyt áldott lelkű hitvesét a boldog lelkek seregibe.

A testvér ágostai evangélikus egyházat sem kímélte meg ez idő alatt a halál angyala. Dr. Zelenka Lajos ker. felügyelő, majd dr. Kiss István dunánineni püspök halála voltak a nagy veszteség, melyben részvételünkkel oszljuk a testvér egyház szomorúságát.

A sárospataki főiskolánk egy kiváló tudós tanára, dr. Trócsányi József, egyházkerületi tanácsbíró tanári katedrája is üressé lett nyugdíjba lépése folytán; de őt sikerült megtartanunk a főiskola gazdasági választmánya élén. — Ugyancsak a békésebb nyugdíj nyugalma választotta Péter József egyh. ker. tanító képviselő. Munkás életüket kísérje Isten áldása még sok éven át.

Veszteségünk közé lehet számítani dr. Tóth István nyug. kultusz-miniszeri államtitkár nyugalmomba vonulását, kinek egyházaink életében köszönhetünk sokat.

Testvéri örömmel köszöntöttük a dunántúli ref. egyházkerület új püspökét, Medgyasszay Vincét ez év április havában. A szellem és tudomány kincsei ékesítsék a nagy előd kiváló utódját.

Ugyancsak e helyen emlékezünk meg egyházkerületünket ért nagy tisztességről, mely püspökünket a Felsőház tagjai közé szólította. — Dr. Ravasz László dunamelléki püspökünket pedig az I. oszt. magyar érdemkeresztel tüntette ki a Kormányzó úr Ófömlétsága.

E helyről is üdvözölve köszöntjük Kovács Sándor dunáninneri ág. ev. püspököt e méltóságra történt elválasztása alkalmából, valamint Lichtenstein Lászlót, kit a tiszai ág. ev. egyházkerület felügyelőjévé választott. Vezérelje őket Isten kegyelme a nagy elődök nyomdokain.

Nagy melegséggel, hittestvéri szeretettel üdvözöljük Lukács Bélát, egyházmegyei tanácsbíró, egyházkerületi jegyzőt, Miskolc t. h. város főispáni székének elfoglalása alkalmából, s reá új méltóságában, Isten áldását kérjük.

Főt. E. K. K.! Hú akarok maradni múlt évi közgyűlésünkön kifejtett, — s mint éreztem, általános helyesléssel fogadott, — nézetemhez, hogy egyházi közgyűléseinket megnyitó beszédeinket lehető rövidre fogjuk és ne vegyük el az időt „a fontos közgyűlési tárgyak alapos megvitatásától. — Annál könnyebb ezen elvnek mai közgyűlésünk megnyitása alkalmával eleget tenni, mert a lefolyt évben egyházkerületünknek igen sok a hétköznapiokból messze kiemelkedő eseménye, történelmi jelentőségű évfordulója, az egész egyetemes egyházi életünket érintő gyűlése és összejövetele volt, s azokon az egyházkerület elnöksége már kötelességszerűleg is foglalkozott, — örömet, vagy aggodalmát fejezte ki, — az egyházkerület, az egyetemes egyház, a nemzet, sőt az egész ker. világot a mai időkben mozgásba hozó, vagy veszélyeztető problémák kérdéseiben. — Ezek a megnyilatkozások a hivatalos egyházi lapjainkban is jórészt szörszerint közöltettek, ennél fogva csak ismétlésekbe bocsátkozhatnák, ha itt azoknak újból hangot kívánnék adni. Azért csak egész röviden reasummálom azokat a gondolatokat, eszméket és irányokat leginkább kifejező és jellemző megnyilatkozásokat. Nem elmélnedni, hanem inkább idézni fogok.

Ft. E. K. K.! Az 1935 ik év nagy Fejedelmünk emlékezetének esztendeje volt. Emlékének hódoltunk febr. hó 2-án Sárospatakon, mikor lánglelkű püspökünk „az örökkévalóságba állalépett Rákóczi“ hívogatta. kit mint mondá, „a történelem és két szobrása: a múlt és emlékezet csiszolt eszményképtünké.“

Az Ő emléke előtt hódoltunk ismét okt. 6-án Sárospatakon, hol szobrát lepleztük le, hogy tündöklő eszményképül szolgáljon Főiskolánk ifjúságának mindaddig, míg itt kő kövön marad. — Egyházkerületünk főjegyzője az ő nagyszerű ékesszólásával emígy jellemezte „az élő fejedelmet“: „Egészen bizonyos, hogy a magyar nemzet vértanúi között II. Rákóczi Ferenc foglalja el a fejedelmet megillető első helyet. A mai mindennel megalkuvó, sőt mindent elalkuvó világban szinte érthetetlen

az, hogy ő mindenről lemondott, amije volt, még Hazájáról is, holott egy aláírással mindent megtarthatott és megmenthetett volna.“

Aug. 22-én tartottuk 200 éves jubiláris közgyűlésünket. Az egyetemes egyház a vallás és közoktatásügyi államtitkár úr, mint a Kormány képviselője, az egyetemes ág. ev. egyház, a bányai ág. ev. egyh. kerület, a testvér egyházkerületek, a testünkről leszakított szlovenszkói tiszán-innei egyházker., az egyházmegyék, az ORLE, a Holland egyház, Zemplénnvármegye, a Debreceni Tisza István egyetem hittudományi kara, a budapesti és pápai teológia akadémiák, a kecskeméti jogakadémia részvételével. E helyről újból hálás szívvel mondok mindnyájuknak köszönetet szeretetteljes együttérzésükért.

Ott borongott azonban az egész ünnepi díszközgyűlés hangulata fölött Hazánk és Egyházkerületünk széttépettsége, mely helyzetet az egyházkerület történetének illusztris írója ünnepi beszédében így rajzol meg: „Az a szörnyű valóság, hogy széttépve és porig alázva e drága föld, az ezer esztendő Magyarország és végzetesen megcsonkítva egyházkerületünk és ennek új trianoni határa, amint az egymásután jövő évek egyre nyilvánvalóvá teszik, ijesztő határvonal.“

Délután és az azutáni napokon következtek az ORLE konferenciák, melyeken egyházi életünknek úgyszólván minden vonatkozása megvitatás alá került. Továbbá áldásos, könnyeket letörlő munkájában nagy arányokban előrehaladó Szeretetszövetség közgyűlése. Aug. 25 én pedig az ORPSz nagygyűlése folyt le. A nagygyűlés rendezőségétől azon megtisztelő megbízást kaptam, hogy tolmácsoljam Sárospatak üzenetét az ország református népéhez. Úgy véltem eleget tenni e felhívásnak, hogy miután vázoltam a sárospataki szellem és a sárospataki eszmények történelmi kifejlődését és azok mibenlétét, az üzenetben többek közt ezeket mondtam:

„Tartsatok ki az eszmények védelmében rendületlenül; ha kell, mindent áldozva értük: a hazáért, hitért, az anyaszentegyházért, a lelkiismeret, a gondolat, a szó szabadságáért, a keresztyén erkölcsökért, az ősi magyar alkotmányért, autonomiánkért, mindennel és mindenkivel szemben, minden áramlattal, bal vagy jobb oldalról jelenjék is az meg Pál apostollal üzeni nektek Sárospatak: „Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság.“ A sárospataki napok végül az ORLE közgyűléssel fejeződtek be.

A vegyes házasságok kérdésében az eddigi állapot teljes merevségében, — sajnos, — fennáll. Mégcsak reményt sem látunk az enyhülésre. E kérdésről most nem kívánok szólni, elnöktársam fogja azt kifejteni. Gazdasági életünk sem mutat javulást. — Nem kívánom ismét ecsetelni tarthatatlan végpusztulással fenyegető állapotunkat és felsorolni égető bajainkat, csak megállapítom, hogy az egyedül eredményt hozható kultúradó bevezetésétől távolabb állunk ma, mint valaha! Nem is említve egyházi tisztviselőink anyagi helyzetének rendezetlenségét; itt minden küzdelmünk hiábavalónak bizonyult.

Nem mehetek el azonban szó nélkül azok mellett a tünetek mellet, melyek azt mutatják, hogy ifjúságunk sincs megkímélve azon tendenciáktól, hogy lelkébe idegen a magyar szellemmel, a magyar karakterrel,

történelmünk tanúságaival, a szabadság eszményével, a protestantizmus egész lényegével szöges ellentétben álló új divatos eszméket, tetszetős félrevezető jelszavakkal dugárúként csempésszenek be.

Többször fejeztem már ki ez őrhelyemről is ezirányú aggodalmaimat és az arra hívatottak éberségének föltétlen szükségességét. — Nehogy az a vád érjen, hogy én e felfogásban egyedül állok, és hogy én ezen gondolatokon, mint vesszőparipán lovagolok, idézem püspökünk bölcs intelmét, melyet most szeptemberben, kibocsátó beszédében intézett új segédlelkészeinkhez, midőn az egészséges tudományt ajánlja nekik: „Azt az egészséges tudományt, mely nem jelszavakat hirdető emberbölcsesség, nem politikát pártoskodások és pártharcok idejében — tüzeket gyújtogató s testvért a testvértől elválasztó, hitegető ígéretés, hanem: evangélium, — melynek mélyén lélek és élet munkál.“

És idézek továbbá Bethlen Pál grófnak, főiskolánk világi gondnokának az igazgatótanács évmenyitő ülésén tartott beszédéből néhány idevonatkozó tételt: „Kollektivizmus! ha ez a szó azt a felebaráti szeretetet, azt a közérdeket akarja jelenteni, amely felebaráti szeretethez és amely közérdekhez ennek az ősi sárospataki Főiskolának alapítóitól, mindenüket a közért feláldozó Rákócziaktól, Lorántfy Zsuzsánnától kezdve az összes itt nevelkedett és tanult generáció utolsó lehelletükig hűségesek maradtak, akkor egyetértünk, mert ebben az esetben nem volt szükség arra, hogy a puskaport újból feltaláljuk.“

„Ha azonban idegen gondolatot, idegen eszmét takargatna az a szó, akkor már azt kell, hogy mondjam, hogy: idegen szó! idegen fogalom! idegen uniformis! Ha már uniformisról kell beszélni, akkor van nekünk egy szép uniformisunk, a négy száz esztendő, jól bevált ősi pataki szellemnek a formaruhája, amely mellett Patak immar tizenhat emberöltőn át kálvinista papoknak, tanároknak, világiaknak százait és ezreit adta a Hazának és Egyháznak.“

Érdekes, hogy e magyar ref. főúr gondolatai mennyire egybevágóak a Pázmány egyetem jogi kar dékánjának, a tudós professzornak, vitéz Moór Gyulának okt. 6-án, a vértanúk ünnepén a Magyar Nemzeti Diákszövetségben elmondott gondolataival: „Akkor a szabadság szellője fújdogált,“ — mint monda — „ma pedig a diktaturák szele süvit végig az öreg Európán.“ „Van-e még értelme, hogy hálás kegyelettel emlékezzünk azokról, akik a szabadságért életüket adták, ha a szabadság eszméje ma már idejét mult ócskaság csupán?“

E kérdésre eként felel: „A magyar ifjúságnak igaza van akkor, amikor a mai változott időben is változatlan lelkesedéssel és nem hanyatló kegyelettel ünnepli az 1848-as szabadsághősöket. Ne is szaladjon a magyar ifjúság idegen ideálok után. Ha eszményképekre van szüksége, forduljon ezzel az ezeréves, dicsőséges magyar történelem felé. Olyan ideálok találhat ott, amilyenekkel egyetlen nemzet története sem büszkélkedhetik. És lelkesedjék továbbra is a magyar szabadságért, amely a magyar alkotmánnyal egyet jelent.“

Elnöktársammal együtt mély tisztelettel és szeretettel üdvözlöm a közgyűlés alkotó tagjait és az érdeklődőket: a mai napra összehívott közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom.

Közgyűlés a figyelemmel hallgatott, idézeteiben egyházkerületünk jelen évi szellemi és lelki életét bemutató, a főbb életjelenségeket vezéri éleslátással összefogó megnyitóért hálás köszönetét fejezi ki s azt egész terjedelmében jegyzőkönyvébe foglalni rendeli.

A Kormányzó úr 15 éves, nemzetünk sorsát reményteljes irányba fordító, történelmünkben szemlátomást új korszaknyitó működéséért hálás érzésekkel, s a legelső magyar emberre továbbra is áldást kérő imádsággal borul le a kegyelmes Isten előtt. Kegyeletes megemlékezéseit az élőkről és a halottakról, a multak nagy eseményeiről magáévá teszi.

Megállapításait korunk szomorú tünetei felett érzett fájdalmát, aggodalmait osztja; az evangéliumi keresztyénség egészséges tudományának terjesztését, diadalra jutását már ez aggodalmaktól serkentve is nemcsak szívből kívánja, hanem teljes erejével munkálni is akarja.

3. A gyűlési tagoknak hivatalosan összeállított és felolvasott névsorából elnökség a határozatképességet megállapítja, mely után

közgyűlés a megjelent tagokat igazolja; gróf Bethlen Pál, Kovács István, Kun András, Meczner Béla és gróf Vay Artur bejelentett és igazolt távolmaradását tudomásul veszi.

4. A szavazatbontó bizottság betejleszti 1935. január 14-én Miskolcon tartott ülésének jegyzőkönyvét az üresedésben levő 3 zsinati rendes lelkészi tagságra, egy zsinati tanári pótképviselői tisztségre, egy egyházkerületi lelkészi tanácsbiróságra és egy egyházkerületi világi jegyzőségre a mult évi őszi közgyűlés 9. sz. határozatával elrendelt szavazás eredményéről. A beérkezett érvényes szavazatokból három zsinati rendes lelkészi képviselőül Szentmártony Dánielre 295, Farkas Elekre 258, Kiss Ernőre 247 szavazat esett. Jelentősebb szavazatokat kaptak még dr. Komjáthy Aladár 149, Kun Zoltán 132, Hubay Kálmán 131, Medgyasszay András 75-öt. Zsinati tanári pótképviselőül Novák Sándorra esett 427 szavazat. Egyházkerületi lelkészi tanácsbiróul Román Ernőre esett 409 szavazat. Egyházkerületi világi jegyzőül Lukács Bélára esett 403 szavazat. Ezen utóbbi tisztségekre a többi szavazatok kisebb arányban oszlottak meg.

Közgyűlés a jelentés alapján Szentmártony Dániel felsőborsodi esperest, Farkas Elek abauji esperest és Kiss Ernő alsózempléni esperest megválasztott zsinati rendes képviselőkknek, Novák Sándor sárospataki főiskolai közigazgatót pedig megválasztott zsinati tanári pótképviselőnek nyilvánítja és őket a zsinat elnökségéhez bejelenteni rendeli.

Román Ernő alsószolcai lelkészt, mint megválasztott egyházkerületi lelkészi tanácsbirót, Lukács Bélát, mint egyházkerületi világi jegyzőt tisztségükbe beiktatja, tőlük az esküt kiveszi; mire helyeiket a tanácskozó asztalnál elnökség üdvözlése mellett elfoglalják.

5. Elnökség bejelenti, hogy az egyházkerületi bíróság a közgyűlés helyén, pénteken, november 15-én reggel 8 órától fogja üléseit tartani s azokra a bíróság tagjait és az érdekelteket ezúton is meghívja.

Tudomásul szolgál.

6. Elnökség jelenti, hogy a múlt évi közgyűlés óta két ízben volt időszaki bírósági tárgyalás. 1935. június 25-én a szirmai gondnok- és presbiterválasztás ügyében, Gál László sátoraljaujhelyi hitoktató lelkész fegyelmi ügyében, Mészáros Lajos átányi lelkész fegyelmi ügyében. Szeptember 27-én a tiszaszederkényi lelkészválasztás megfélebbezett közigazgatási bírósági és Nagy Elek lelkész fegyelmi ügyében.

Tudomásul szolgál.

7. Főjegyző bemutatja az 1935. év augusztus 22-én Sárospatakon tartott egyházkerületi díszközgyűlés és a szeptember 27-én Miskolcon tartott egyházkerületi tanácsülés jegyzőkönyveit, melyek közgyűlésünk jegyzőkönyvével együtt lesznek kinyomtatva.

Tudomásul szolgál.

8. Farkas István püspök felolvassa következő jelentését:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

A kereszthordozó magyar élet, — robotos hétköznapi sorából — a mai találkozóknak úgy kellene kiemelkednie, mint az igazi ünnepnapoknak, — amikor kiszakítva magunkat a zsbongó jelen lármájából, csend, béke, nyugalom, az Istenre reátalált boldogok öröme szépíti meg még a fájó életet is

Nagy idők örökéletű hőseiről, nagy cselekedeteiről szóló emlékezésben gazdag év volt, — ez a tovatűnő mostani esztendő Didergő, fázó, búsongó jelenünkben — olyan jó volt olykor olykor égő tüzek mellé letelepedni Olyan jó volt: a múltba visszanézni!

Hiszen, — lassan egyebünk sem marad már — csak a multunk dicsősége! Sokszori prédaságában — ezt az: *egyét nem tudta és soha nem is tudja eltékozolni* a maga ellen olyan sokat vétkező nemzetünk, — mert az Isten a Maga szívébe írta fel, ezer esztendő multunk Isten jó kedve szerint való hősi és ősi nagy cselekedeteit.

Ünnepi találkozókra való kapunyitogatás volt számunkra — a múlt évi lombhullás idején egyetemes egyházunk vezérlő nagyjainak s az egyházkerületek sok gyülekezete küldöttjeinek a bodrogkereszturi emlékünnepre való egybegyülekezése.

Az itt gerjesztett tűzből magasra lobogó és messze világoskodó lángok gyuladoztak fel későbbi ünnepeink során.

Egyházkerületünk 200 éves jubileumi ünnepe; az ORLE és ORPSz — nagyszerűen sikerült gyűlései; a nagy Fejedelem: II. Rákóczi Ferenc 200 esztendő előtt történt haláláról való megemlékezéseink és az Alma

Mater kertjében, az ősi kollégium fiai által készített s Rákóczi Ferenc örökéletét hirdető szobor felállítása, mind-mind feledhetetlen élmények maradnak kerületünk népe számára és zálogok a jövőre nézve, hogy a multját és nagyjait megbecsülő nemzet, ha megaláztatik is olykor-olykor, — bizakodva nézhet a jövőbe s életakarátát megtartva; Isten segítő kegyelme s a maga erejében bizakodva; jövőjébe vetett rendületlen hittel és munkával fáradozva bizonyosan várhatja elestéből való felemeltetését — sorsának jobbra fordulását.

Egyházkerületünknek a mai gyakorlat szerinti kettős elnökség: — püspök és főgondnok által való kormányzása, — annakidején nagy elvi harcok és összecsapások eredménye volt.

Hierarchia és kúriarchia tagadhatatlanul sokszor csak emberi akaratokat másokra parancsoló-uralkodást jelentett. Az önálló egyházkerület élére állított püspök és főgondnok s az egyházkerületet alkotó egyéb munkatársak elválasztása ítéletem szerint jelentette: az egyetemes papság, az evangéliumi szolgálat eszményének igaz értelme, jelentősége és értéke megtalálását. A népegyházban a néppel és a népért történik minden. Valakinek kormányozni kell és jobb, ha ketten kormányoznak. A gyülekezetek által választott lelkészi és világi vezetők — mint előljárók azért állítottak az élre ketten, hogy az egyház külső és belső építésének; a hívők föld és égfelé irányuló tennivalóinak; a látható egyház lelki és anyagi ügyeinek eredményesebb munkálhatása és ellenőrzése céljából a felelőség is megoszolván, — az egymást is ellenőrző elnökség útján az egyház fejlődése még jobban biztosíttassék. A megosztott teher félteher: a krisztusi parancs örök igazság: Egymásnak terhet hordozzátok! s ezért is, — örök-időkre nézve Isten nagy ügyéhez méltóan: munkamegosztást is jelentő helyes intézkedés a kettős elnökség szervezése. Az egyenlők között való elsőség igaz értelemben a több szolgálatra való elválasztást jelenthette s jelenti ma is. Rendületlenül hiszem, hogy a kálvini egyház őssalkotmánya és az őskeresztény egyházszervezet krisztusi célkitűzései ellen sem vétettek eleink: a szolgálat vállalására, az éber vigyázatra, — a gyülekezetek akaratából elválasztott kettős elnökség felállítása által.

Nagyon jól tudom, hogy reformátoraink eszmei álláspontján lehetséges, hogy az egyházkormányzás mai gyakorlata nem felel meg mindekben a zsinat-presbiteri rendszer elvéinek

De hiszem és vallom, hogy úgy az önálló kerületté való szervezkedés, mint a püspöki és főgondnoki tisztségek megszervezése, a közegyház szempontjából mindenekelőtt: történelmi szükségesség volt.

Azok a nemes lelkű világi urak, akik a bodrogkereszturi konvent egybehívása idején búslakodva látták az egyház elesettségét; látták a csak lelkészek által való, sokszor erőtelen, magára maradt, állásának szegénysége miatt kifelé tekintélynélkülivé lett kormányzását, — Isten ügyei iránt való buzgó szerelem által hevítve, készséggel ajánlották fel erőik legjavát a sok oldalról megtámadott; a bécsi udvar által is üldözött; a világiak áldozatkészségére nagyon is rászoruló református anya-szentegyházunk megmentésére Minden másféle elgondolás ellenében állítom: a magyar szemponatok, de különösen a magyar néplelek alapos ismeretében hiszem és vallom, hogy ha az egyházkerület élén nem állana

csak a lelkészek közül választott: egy vezér — hivatván akár püspöknek — akár moderátornak; választván akár egy, akár három évre, akár életfogytiglan — erőtelen, magára maradt volna a mai időben is!

Világiak munkába állítása, áldozatkészsége példamutatása, sokszori jótanácsa nélkül állítom, hogy nem volna tisztánbéli református egyházkerület. Erről mifelénk: Egertől Sárospatakig; Sátoraljujhelytől Kassa, Lócse, Eperjes, Bártfa tájain át, még a kövek is arról beszélnek, hogy a segíteni mindenkor kész világiak; a hősi bátorságban előjáró egyszerű nép: nemesek és köznemesek; a hithűségben, a bibliás életben a lelkészekkel sokszor versenyre kelő világiak valóban apostoloknak és hitvallóknak bizonyították meg magukat s vérök és könnyük hullásával szerezték meg az örökélet koronáját. Isten dicsőségét szolgáló életük jutalmául.

Ha úgy volna, hogy egyházkerületünkben ma nem volna kétfős elnökség, — minden erőnkkel meg kellene azt szervezni éppen a mi időnkben. Az ezer ágazatú s folyton fejlődő és haladó egyházi élet sokféle intézményeinek irányítása, vezetése s ellenőrzése, egy vezető ember erejét felülmúlja és az egyetemes papság krisztusi eszményének éppen ez a szent felelősségben való osztozkodás ad megbecsülhetetlen jelentőséget és értéket.

És szólok még bátrabban erről a kérdésről, — vallást téven arról is, hogy amiket elmondok, azok megvédéséért esetleg harcot is örömmel vállalom minden időben

Minden keresztény felekezet egyháza és így benne az én evangéliumi református keresztyén egyházam is, — mint intézményes, történeti és hitvallásos egyház hirdeti, hiszi és vallja, hogy egyházunk életében: örök és változhatatlan a fundamentum: a Krisztus, Kire az építők építettek Változhatnak az egyházban sok minden, de van Valaki, akiről tudjuk, hogy: semper idem, — mindig ugyanaz s azt is hisszük és valljuk, hogy a biblia és a biblia alapján megszerkesztett hitvallásos könyvek hitünknek szabályozói

Az egyház azonban, mint intézmény: egyházkormányzati ténykedései; istentiszteleti és egyéb a közösségi élet élésére szükséges életformák megteremtésében — emberek által megkészített rendtartásokhoz alkalmazkodik A semper reformari debet eszményi álláspontján élő protestáns egyház: nem Lutherhez s nem Kálvinhoz való visszatérést sürget, hanem mindenekfelett s valójában: a Krisztushoz s az evangéliumi öskeresztyén egyházhoz való visszatérést követeli főben és tagokban.

Hiszem, hogy az én megváltó Krisztusom, aki egyházat nem alkotott földön jártában; az öskeresztyén egyház vezetői, ha élnének, — megadnák helybenhagyásukat arra az egyházkormányzatra nézve, amelyben lelkipásztorok és világiak: főben és tagokban egyet akarnak, hogy szolgálva és szeretve abban keljenek nemes versenyre egymással, hogy ki tud többet szolgálni azért, hogy Istennek országa közöttünk növekedést vegyen, — hogy Isten legyen a mindenek és hogy Krisztus legyen az egyedüli király, aki előtt kell, hogy minden térd meghajoljon.

Lehetetlennek tartanám a magam részéről az egyházkormányzat terén azt, hogy a világiaktól mindig csak kérjünk s önekik a kormányzásban csak a hallgatás jogát engednék meg.

Ugy gondolom, hogy az anyaszentegyháznak világi tagjai: az Isten

áldotta teherhordozó nép: az egyházat fenntartó adózók serege; a templomokat és iskolákat építő nemes lelkek; a történelmi nemesség nagynevű hősei, kik Isten és Haza ügyében annyi temérdek életet és vért adtak áldozatul s áldoztak fel sokszor sokat, gyakorta mindent az egyházak egyenkénti megszavaztatása és akarásain keresztül: méltók arra, hogy világi vezért is válasszanak az egyház élére, a lelkesekkel versenyre kelő szolgálatuk hűségese elvégzésére.

Ugy gondolom, hogy nekünk, tiszáninneri református egyházkerület népének, különösen is sok okunk van áldani az Istent — a 200 éves évforduló ajándékáért; az egyházkerület önálló megszervezéseért és a kettős elnökség útján való egyházkerületi kormányzás megvalósításáért.

El sem képzelhetem, — legyen erre példa más országokban, de amely mireánk semmiképpen sem alkalmazható! — hogy mi történnék a mi időnkben magával az egyházzal, ha az egyházmegyék és az egyházkerületek élén, esetleg évenként változó kormányos, vagy kormányosok bonyolítanak le azokat a nagy ügyeket, amelyek nagy titkairól a nyilvánosság sokszor alig tud valamit s amelyek kellene azért, mert az államhoz és a sok világi közületekhez köttetett ezer vonatkozásban a mi életünk. Merem állítani, hogy ha egyházkerületünknek csak püspök vezére lett volna a legközelebbi időnkben, akkor a sárospataki Alma Mater, a világiak segítségével nélkül nem állana felékesítet köntösében. Ha majd eljön az ideje annak, amit próféta lelkek már látnak is, hogy egyház és állam különválasztatnak, akkor talán amaz eszményi, zsinat-presbiteri egyházkormányzás is megvalósítható leend, — de addig bizonyonnyal hiszem, hogy egyházkerületünk közössége csak áldani tudja az Istent a ma meglevő egyházkerületi berendezésért.

Ezeket pedig nem azért mondom, — mintha ma érvényben levő paritásos egyházkerületi elnökségünk élreállítására ellen valami konkrét kifogás, vagy észrevétel emeltetett volna. Eddig nem volt senki, aki ennek az intézményünknek célszerűségét, szükséges és áldást hozó voltát kétségbevonta volna, — hanem jól esett elmondanom azért, mert a nagy évforduló jöttkor mintegy a hálánk kifejezését akartam megmutatni s a némi jelekben mutatkozó elvi vitákban kifejezett elvi álláspontom is le akartam szögezni abban a hitben, hogy a kettős elnökségre vonatkozó álláspontom, a tiszáninneri református egyházkerület egész közönségének is álláspontja ma.

A legnagyobb fejedelem, az örökké élő RÁKÓCZI halálának való országos megemlékezés, bárcsak felnyitná a civódó magyarság szeméit tisztább látásra, igazabb és önzetlenebb Isten és honszerelemre. Nem volt e világon soha senki olyan, — aki földi javakban oly sokat vesztett volna, — mint ő s csak azért, mert dereka nem hajlott meg alázatos, szolgai engedelmességre, meghunyászkodásra s inkább választotta a hontalanság koldustarisznyáját, mint azt, hogy lelkiismerete és hazája ellen kelljen cselekednie. Nem volt a magyar földön még soha olyan igazán nagy fejedelem, mint ő — kinek szívéig felért az Isten adta, szegény, verítékező magyar nép jajkiáltása A szabadságot és szabad hazát sóvárgó magyar fajtánkat nem szerette még úgy soha senki az emberek között, mint II. Rákóczi Ferenc

De szép is lehetne ez a lerongyolt magyar élet ma is, ha együtt menetelnének minden felekezetű magyarok a boldogabb holnapot megkésztető magyar utakon, mint a kuruc szegény legények; mint az akkori egyházak lelkipásztorai, kik egy közös oltár mellett forgolódva: concurrunt ut alant, összejöttek, hogy élesztgessék a szent tüzekeket s egymáshoz közel hajoltak, csakhogy boldog lehessen mégegyszer a szabadságra vágó, a maga életét élni akaró s az idegenektől századokon át meggyötört haza.

Kuruc tárogatók hogy elhallgattak, — azóta — magyar mezőkön is más lett a nóta! Hej régi szép magyar nép, — lesz-e belőled mégegyszer ép? . . .

Boldog örvendezéssel láthattuk az ORLE és ORPSZ nagygyűléseinek, a legmagasabb igényeket is kielégítő, mindenkben nagyszerű sikerreit. Köszönöm egyházkerületünk közönségének mindennemű részvételét és az egyházkerületnek a siker érdekében meghozott nagy áldozatait. E helyről is adassék hálás elismerés és köszönet az ünnepek rendezőségének élén álló *Novák Sándor* sárospataki közigazgatónak és összes munkatársainak.

Még a multra visszanézve így örvendezik és nyugtalankodik a lelkem, ime élénk kívánczik a jelennek olyan néhány fontos kérdése, amelyre nézve kifelé is tudni kell mindeneknek, — miképpen is gondolkozik tisztáninneri református keresztyén magyarságunk — erről, vagy arról a kérdésről.

Sorsdöntően fontos két kérdés áll ma a közmegebeszélés előterében. A családvédelem és a házasságjog rendezésének kérdése ez.

Szomorúan látjuk, mindannyian magyarok, hogy a vesztett háború után a keresztyén családok régi szépségükből sokat veszítettek. A bűnös korszellem, a földiek szerelme, a közöltünk élő Sátán incselkedései nyomán a keresztyén családok régi szép értékei valóban veszendőbe indultak. A család védelméről szóló törvény megkésztítését sürgetik immár nemcsak egyházi, de világi hatóságok is. Rendben van! A nemzet boldogsága az egyének, a sok-sok családi tűzhelyek boldogságából tevődik össze. Én ugyan úgy látom, hogy a bajok legfőbb eredője ott van, hogy a családi tűzhelyek ajtaját bezárták a Krisztus előtt. A családvédelem szerintem ott és akkor kezdődik el, mikor a családi otthonba: belép a Krisztus! Református keresztyénnek lenni a többek között azt is jelenti: Krisztuson keresztül — az embert szeretni! . . . Ha Krisztus volna a családi tűzhelyek éltető lelke, — akkor nem kellene törvény a családvédelemről.

A családvédelem munkáját elsősorban nekünk: a sok gyermekkel mindig megáldott kálvinista lelkipásztor családoknak kell példamutatóan irányítani. Nekünk, kiket az Ur Isten gyermekekkel áldott meg; nekünk, a kálvinista paróchiák lelkipásztorainak igazán lehet és kell tanácsot is adni arránézve, miképen jöhet el az a boldog idő, amelyben boldog családi tűzhelyeken újra mosolygó édesanyákkal és kacagó gyermekekkel telnek meg a hajlékok.

Családvédelem nemcsak azt jelenti, hogy fajtánk erősödését, nemzetünk fennmaradását a gyermekszaporulaton keresztül is biztosítani tudjuk, hanem igaz értelmében jelentené a más fajtánál külön embertípus felnevelését, kitermelését; jelenti elsősorban azt, hogy a magyar gyermek

különb legyen, mint más népek gyermeke s jelenti azt, hogy a magyar gyermek emberhez illő felnevelhetésének mindennemű előfeltételeiről gondoskodás történjék.

Az egyke és egyéb a családokban meglevő bűnök megszüntetésére nem elegendő a meglevő bajokról való örökös panaszkodás. *Falusi javas asszonyok módjára való sopánkodás helyett: intézményes család-, anya- és gyermekvédelem kellene ide közénk.* Meg kell adni a lehetőséget arra, hogy a gyermekekkel áldott családok ne a nincsetlenséget és az életet átkozó proletáriátus seregének szaporítói legyenek, hanem testi és lelki kenyérral megelégtített, mosolygó, életvidám tagjai a nemzeti közösségnek és erős karú és akarású megkésztői a magyar feltámadásnak.

Püspöki körútaimon, — időt szakítunk arra mindig, hogy gyülekezetenként felkeressünk néhány olyan munkást, szegény családot, ahol gyermekekkel áldott a családi tűzhely.

Szívet fájdtató szomorúság látnunk sok helyen, — a béke idején kalács bőviben élt magyar népünk — elképzelhetetlen nagy szegénységét, ruhátlanságát, kenyérelküliségét, beteges véznaságát és elmaradottságát.

A magát keresztyénnek valló állami kormányzásunknak el kell már egyszer bátran indulnia krisztusi cselekedetek végzésére s a magyar fajta megmentésére. Nem szép szavak, — hanem cselekedetek kellene, hogy ne legyen olyan szomorú az édesanyák arca az anyaság jöttére s hogy ne köszöntse világrajötte első percében az újszülött gyermekek seregét a jajjok panasza.

Ha a munka és kenyér után epedő szegénykedő munkások százezrei — elég, ha ezek közül az ORLE gyűlésén felsíró sok ezer alföldi kubikosok s falujokat kora tavasztól késő őszig elhagyni kényszerült egyéb falusi munkások ezreire gondolok! — újra hozzájuthatnának az ő naponként bizonyos napi kenyérükhöz, ruházatukhoz — megalázott voltunkban is türethetően szép volna a magyarság élete. Ha az ezergondú szű'ők keserves keresményéből felnevelt, oklevelet szerzett ifjak ezrei őrtálló helyeiket megtalálhatnák, rendületlenül hiszem, hogy a krisztusi keresztyénység győzedelmes vonulna be újra az apró kicsi házak, a nyomortanyák, a munkát csak kereső, de majd munkára lelő magyarok lakóinak a lakébe. A ma embere már nem lázadzik a munka ellen. Dolgozni szeretne! A ma embere tudja, hogy az élet szépségeihez jussa van ugyan neki is, de azt is megtanulta már, hogy ezek a szépségek csak az ő maga könnye és verítéke árán lesznek igaz értékei a családnak.

Nekünk, — retormátus keresztyén magyarság reprezentásainak kell lenni bátorságunknak arra és ahoz, hogy a családvédelmi törvény megkésztetésére felhívjuk az illetékesek figyelmét. *Kell, hogy megértsék valahára odafenn, hogy a mai családi pótlék szűkösen adott összege még koldusbot vételére is szűkösen elég. Gondoskodás kell, hogy legyen a sok gyermekkel áldott családok terheinek könnyítésére és a sok gyermekű édesanyák megjutalmazására.*

És különösen az ilyen nehéz időkben van igazi értelme az olyatán való lelkipásztori munkának, mint aminőt régen követelve követelek, hogy személyenként pásztoroljuk, keressük fel hiveinket utánuk menve házaikba és másnemű szolgálatuk helyére, hirdetvén közöttük a Krisztus igazait

és megértetvén a békétlenkedőkkel, hogy nem a Krisztusban, nem a keresztységben van a hiba, hogy annyi sok itt a nyomorúság, hanem azokban az emberekben, akiknek szívéig nem ér fel a jajjok panasza és akiknek életébe még nem lépett be a Krisztus.

A fájdalmasan busongó magyar életnek felszínén tartott másik nagy sorsdöntő kérdése: a házassági jog újra való rendezésének és a gyermekek vallásáról szóló törvény nagy ügye.

A protestáns közvéleményben szinte egységesen kialakulnak mondható ama felfogásunk, hogy a házassági törvény §§-ai közül a minden bajok okozóját, a reverzális kérés és adás jogát kell megszüntetni. Minden felekezetre bántó rendelkezés az, hogy egy-egy meg sem született élet vallása, — alku tárgyát képezhesse. A régi törvény visszaállítása, mely szerint a születendő gyermekek nemük szerint követik a szülők vallását, ítéletem szerint temérdek bajnak lenne megszüntetője.

Az állam törvényeinek minden felekezet engedelmeskedni tartozván, itt van az ideje annak, hogy azok, akik éket vernek magyar és magyar közé annak hirdetésével, hogy a protestáns lelkészek előtt kötött vegyes házasság: ágyasság, — ítélő törvényszék elé állíttassanak s elvegyék méltó büntetésüket.

A házassági törvény rendezéséről szóló törvénnyel kapcsolatban ilyen értelemben való felterjesztésünk megkésztését tisztelettel kérem.

Nekem fáj legjobban annak a látása, hogy amitől úgy féltem — bekövetkezett. A segédlelkészek túltermelése — *hihetetlen bajok forrása lett.* A nagy áldozattal felnevelt és lelkészi oklevélhez juttatott ifjú testvéreink, — *hazakerülnek újra az ősi házhoz. Más világba kerültek nevelésük folytán s az otthoni munkanélkül élvén, nagyrészüket gazdafiú! — bizony számukra idegenné lett az otthon. Dolgozni vágyódnának s nem találnak munkamezőt. Azt mondják a lekipásztorok, hogy a szegény paróchiákon a maguk családja számára is alig van kenyér. 8—10 ifjú van ma állás nélkül.* A missziói segédlelkészi állások szervezésére nézve van egy kevés lehetőség és tervezzük ezek felállítását. Azonban csak igen szegényes kenyér lesz ez a segédlelkészek kezében. Nálunk a 2000 lelken felüli minden egyházban állítatott be segédlelkész. Merem állítani, hogy egyházkerületünkben van aránylag a legtöbb segédlelkész munkába állítva. Segédlelkészi kongrua egyházkerületi kontingens szerint lett megállapítva s így a segédlelkészek száma nem szaporítható. *E helyről kérem az én kedves lekipásztor testvéreimet, hogy a falujukba hazatért munkanélküli segédlelkészek kezét fogják meg erősen; szeressék őket s támogassák őket. A kálvinista paróchiákon még mostani szegénységünkben is kell jutni egy tányér levesnek és egy darab kenyérnek olyan munkások számára, akik a lelkészkező lekipásztorral együtt egyházépítő munkát végezve, még a legkisebb gyülekezetben is találhatnak olyan munkatereket, ahol a dolgozni vágyódó ifjú segédlelkészek munkába állván rajtuk keresztül a gyülekezet nyer épülést.*

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Ezékiel, a látások embere — proféciája 33. részében feledhetetlenül szépen örökítette meg — az őrtálló kötelességeiről írott, neki kijelentés útján adott utasításokat. A vezérkedésre elválasztott férfiaknak kötelességük, — mondja ő! — hogy

a bajok közeledtének láttára fujja meg a trombitát és intse meg a népet . . .
 . . . Ha valaki a hallott trombitaszóra sem hajlott az intésre : elvész !
 Az ő vére ő rajta lesz ! Ha hallgatott reá — megmentette a lelkét.
 Ha pedig az őrtálló látja bár jönni a fegyvert és nem fujja meg a trombitát, — nem ad a népnek intést : vérét az őrtálló kezéből kéri elő az Isten ! Ezekben a nehéz időkben különösképen nagyszerű megbízás a mi küldetésben való járásunk ! Látni kell, hogy miképpen siet a ma világa a halála felé. *Békét kiabál és új háborút készít elő valójában. Szeretetről prédikál és helybenhagyással enged embervérben gázolni.* Látja, hogy az eszményeinket gyilkoló, Isten tagadó, hitetlen, nagy orosz birodalom mint készít elő egy újabb nagy világégést s mégis ennek a népnek a barátságát sóvárogja sok-sok nemzet és maga a világbéke megkészítéséről álmódó népszövetség is vezérei közé ülteti az első helyre annak a népnek a kiküldötteit s köti meg embervértől párolgó nagy üzleteit. *És nincs bátorsága senkinek belekiáltani a világba, hogy látjuk jönni újra a fegyvert a világba és nincs közöttünk csak egy igaz is !*

Az öntudatos keresztyén hit ; a Krisztussal való életközösségre jutás ; egy egészen új nemzedék felnevelése az evangyéliumi eszmények megismeretésén keresztül ; bibliai szeretetmunkák ; a szegénységítés ; az Ige, imádság és sakramentumokkal való élés utáni vágyódást kell a lelkekben kiépiteni. Egy szebb, egy tisztultabb világ kell ide közénk, melynek kevesebb a könnye és melynek újra több lesz a maga szegénységében is boldogabb emberközössége.

Valahogy megsegített bennünket az Isten arra különös kegyelméből, hogy ilyen munkára való el indulást is megkezdhattunk az idén is, a Tapolcán megrendezett, nagyszerűen sikerült egyházkerületi konferencia egybehívása által. Elgondolni is gyönyörűség, hogy aratás előtt több mint 2000 ember jött össze: gyalog, szekérral, hátán otthon süttött pogácsájával, hogy résztvegyen ezen az egybegyülekezésen. Felségesen szép volt az erdőszélen letelepedett s falunként más és más ruhát viselő egyszerű népnek imádkozni vágyódó, Igét szomjazó szent összeülekezése. Jó lekiismerettel állítom, hogy kibeszélhetetlenül sokat veszített az a testvérünk, aki nem vett részt ezen az élménynek is feledhetetlen összejöveten . . .

Egyházkerületünk mindennemű életmegmozdulásai a nagy nyilvánosság előtt mennek végbe. Hivatalos lapunkban, jegyzőkönyveinkben időről időre nyilvántartatnak a munkálkodások eredményei. Nincs tehát értelme az egyházmegyéek munkái, küzdelmei és egyéb megmozdulásairól szóló mondanivalók ismételt közlésének. Nagyjában kívánok helyzetképet rajzolni egyházmegyéink mult évi életéről.

Nagy örömmre szolgál bejelenteni, hogy mind az öt egyházmegyéink élén álló, — őrtálló — vezérférfiaik — hűséggel hűségesek a reájuk bízottak elvégzésében. Mind az öt esperesünk és gondnoktársaik lelke mélyén Isten gyújtotta tűzek égnek s valóban nemes versenyre kelnek abban, hogy egyházmegyéik minden nemű dolgainak előbbvitelében minél többet munkálkodhassanak. A felsőborsodi esperes atyánkfia — súlyos betegségen esett át. Isten segedelmével ott forgolódik újra, örökre ifjúnak maradó szíve szent hevíletével a többi kormányosok seregében. A gömöri esperes az édesapját temette el. Amazért áldott legyen az Isten, hogy

viSSzaadta régi munkakészségével őt nekünk s emennek megszomorította idején legyünk mindnyájan vigaszul, áldást kívánván a szerető és jószágos édesapa kihűlt poraira!

Különösebb jelenteni valóm nincsen egyik egyházmegyéből sem. *A bajok, — nagyjában mindenütt a régiek. A nem adózunk jelszava itt-ott romokat készít. A paróchiákon bizony még mindig szűkösen van sok helyt a kenyér s a gyermeknevelés gondja örökös gondként pihent meg a szűkösen fizetett kálvinista lelkipásztorok hajléka felett. A tanító testvérek sorsa valamivel könnyebbedett némely helyen, de sorsuk így is mostoha. Népes, nagy gyülekezetek iskolafenntartási terhei — egészen összegörnyeszítik híveinket. Érthetetlen dolog, hogy egyik-másik helyen, — még mindig 120—130 gyermek nevelése van rábízva egy tanítóra és mikor olyan nagy az állásnélküli tanítók serege, nem szervezettek új tanítói állások. Persze, — az egyháztól ezt többé nem is várhatja senki. Erején felül áldozott eddig is. Az állam érdeke volna első sorban az, hogy a kultúra áldásait élvező új nemzedék növekedjék fel a magyar ugaron. A lelkész választásoknál a nyugtalankodó ifjú nemzedék, sokszor megpróbálja megszerezni a darab kenyeret úgy, hogy nem retten vissza törvény- és tekintélyrombolástól sem. E helyről figyelmeztetem az ifjú lelkipásztor testvéreket, hogy a lelkipásztor választási visszaélések megtorlására lesz elég bátorságunk minden esetben.*

Régi megállapításom az, hogy a legtöbb gyülekezet olyan: — amilyen a lelkipásztora és a tanítója. A jó lelkipásztor és tanító munkája faluba érkezésünk első percében is nyitván meglátszik. Ahol hűséges sáfárok örködnek, vigyáznak, hirdetik az Igét — ott a nép a régi, az ősök példáját követő, a buzgó szerelemmel Isten után vágódó. Ahol azonban robotos napszamos módjára végzik munkájukat az egyházi őrtállók; ahol nem törődnek az egyesületi munkákkal; ahol nincs vasárnapi iskola és ifjúsági munka; ahol meg sem is próbálják a bűnbánati hetek és az esti istentiszteletek megtartását. ott megújulnak a régi sebek s ilyen helyeken a halál szele fúj Istennek hála úgy veszem észre a jelentésekből, hogy ilyen halálra siető gyülekezetek csak kevesen vannak!

Nagy általánosságban az ébredés jeleit hallom és látom . . . Azonban még messze a cél, amely felé futnunk kell. Ernyedetlen kitartással előre nézzünk atyámfiai! a néppel és a népért, Isten dicsőségére induljanak meg a minden fajtájú gyülekezeti munkák.

Nagy bajt látok abban a miniszteri rendelkezésben, hogy ettől az évtől kezdve megtagadta az amúgy is szűken adatott portóköltések fedezésére alig elégséges államsegély további kiutalását. Paróchiákon, hol hetenként alig akad meg egy-egy pengő, a levelezés bélyeg költségeire bizony már alig jut. Megnehezíti ez a túlzott takarékoskodás az egyházmegyei, egyházkerületi, konvettel és minisztériummal való levelezés, általában a közigazgatás zavartalan lebonyolítását, mert a bélyegköltséggel túlzottan takarékoskodni kell. Felterjesztést kérek e helyről a jobban értesítendő miniszter úrhoz avégből, hogy ezirányú jogos kérésünket hallgassa meg és legalább is a mult esztendei mérték szerint utaljon ki portóköltések fedezetére szolgáló államsegélyt.

Az ORJÓ szép sikerekkel folytatja pár év óta megkezdett munkáját egyházkerületünkben is, hogy előre történjék gondoskodás lelkipásztorok, tanítók, presbiterek és többi egyháztagjaink temetkezési költségeiről havi befizetések útján. Nem győzőm eléggé gyülekezeteimnek a figyelmébe ajánlani az ORJÓ legnemesebb célt szolgáló munkájának a pártfogását, mert az egyességileg megkötött szerződésben megkívánt biztosított tagok számának az elérése után minden egyház olyan szép összeghez jut, jutalom gyanánt, amelyből sok egyházi szükséglet lenne kielégíthető. Az egyházkerület püspöki hivatalához eljuttatott sajtó propaganda és egyéb a püspök belátására bízott szegénységügyi célok ellátására ez évben is át lett már utalva nagyobb összeg s erről az elszámolást, mint a mult esztendőben, ez évben is, az egyházkerületi számvevőszék és a pénzügyi bizottság útján adjuk az egyházkerület tudomására.

Mielőtt az egyházmegyék, missziói előadó, közép- és elemi iskolákról szóló jelentések, kérelmek ügyét vennénk tárgyalás alá régi jó szokásnak engedve — előbb felveszem kezembe a hálaadás poharát s emlékezvén előkről és holtakról együttörvendezés és tisztességtételre hívogatom a Főtiszteletű Egyházkerület Közönségét.

Egyetemes egyházunk nagy vesztesége, hogy a valóban tiszteletes és tudós; a jóságos és bölcs; a minden tekintetben vezérségre alkalmas dr. Antal Géza dunántúli püspök jóságos arcát nem láthatjuk többé s nem hallgathatjuk nagy gyönyörűséggel a nagy tudományú és a magyarság sok égetően sürgős nagy kérdései megoldásához alaposan értő, — Isten áldott emberének előadásait. A nagy hűséggel végzett és kiváló eredményekkel megkoronázott szolgálat után ő is megtért atyái örökébe. Az igazak, — fénylenek mint a csillagok!

Dr. Kiss István evangélikus püspök és dr. Zelenka Lajos egyházkerületi felügyelő testvéreink is — ama kevesek közül valók valának, akikről jó lelkiismerettel mondhatták el az élők, hogy munkás életükön keresztül szerelmesei voltak az életnek. Már ők is csendben pihennek fáradalmaik után temetőjük kertjében. — Legyen nekik könnyű a föld és édes a pihenő!

Dr. Molnár Gyula alsóborsodi egyházmegyei tanácsbíró, az egyházkerületi pénzügyi bizottság és számvevőszék hosszú éveken át példás kötelességteljesítéssel szolgáló tagja és gróf Haller József, a mindenek szeretetére méltó miskolci főgondnok, egyházkerületi tanácsbíró s számos tisztségek érdemes betöltője, — egymás után nagy hirtelen váratlanul tértek meg a mennyben számukra elkészített örökös szállásukra. A kötelességét becsülettel teljesítő; a reájuk bízott szolgálatban kitartó; az ősök hagyományait tiszteletben tartó; egyházat és hazát igazán szerető református keresztyén férfiak szobrát lehetne róluk megmintázni. Mindkettőjükről hisszük, valljuk, hogy róluk is bizonyosságot tesznek az égi lakók: Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból ée megmosták az ő ruháikat és megfehéřítették az ő ruháikat a Bárány vérében s ezért vannak az Isten királyi széke előtt. (Jel. 7 ik rész.) — Legyen nekünk a mi hitünk szerint.

Lelkészi karunkból: megérett gabona kalászkok s még ide közénk visszamarasztalt ifjú testvérek is többen hajtották fejüket a halálangyal

ölébe. *Kazay Géza, Ujj János, Hubay Lajos* nyugalmazott lelkipásztorok, *Joó Miklós* nagyvisnyói, *Fekete Lajos* sajkápolnai lelkipásztorok, *Tordai Nagy Árpád* segédlelkész, *Varga Gábor* sárospataki tanítóképzőintézeti tanár, *Palumbo Béla* sárospataki ifjú tanító — mindnyájan fiatalon siettek hazafelé. Szívünkben mindnyájan örökre élnek.

Lelkészi karunkból: *Háger Miklós, Tóth Miklós, Berey Ferenc, Kiss Miklós, Sárkány József, Kádár József* lelkipásztor testvéreink léptek be a nyugdíjazott lelkészek seregébe. Éltük hajóját sokáig ringatgassa égi kéz a boldog öregséget hozó, — földi alacsony helyeken.

Lelkipásztor cserék egész serege és új választások útján új lelkipásztorok nagy csapata lépett be az új munkamezőkre. Nem akarok megsérteni senkit azzal, hogy esetleg egyikük, vagy másikukat kifelejtettük volna a sorból, de szívünk melegével, érzéseink tisztaságával könyörgünk buzgó imádsággal Istenünkhöz órettük, hogy a csere és választások útján új helyeken szolgáló lelkipásztor testvéreink minden jó munkáját Ő maga áldja meg: az áldásokkal gazdag Isten.

A dunántúli református egyházkerület új püspökét: *Medgyasszay Vincét* és az evangélikus egyház új püspökét: *dr. Kovács Sándort*, — minden szeretetünkkel körülölelve köszöntjük e helyről is. Buzgó szívvel imádkozunk értük, hogy az őket elhívó és vezérségre elválasztó Isten áldott két keze vezesse őket viharban és napsütésben. Lássák meg mind a ketten álmaik valóra válását, tőlük elrabolt egyházaik visszatértét és csonka országunk újból való feltámadását.

A szív belső emberének tiszta örömeivel köszöntöttem annakidején egyházkerületünk nevében is kiváló nagyjainkat, akik kitüntetésben részesültek; többre, magasabb szolgálatra hívatottak el, vagy nyugalomba vonultak.

Dr. Ruvasz László és Geduly Henrik püspököket az első osztályú érdemkeresztre való kitüntetés alkalmából; *dr. Petry Pál és dr. Tóth István*, bennünket szolgálatunkban készséggel segítő államtitkárokat nyugalombavonulásuk idején nyert legmagasabb kitüntetés megkapásakor; *dr. Szily Kálmán államtitkárt* — a sárospataki főiskola jóbarátját legmagasabb kitüntetése idején szívből üdvözöltem. Tisztelő szeretettel köszöntöttem *dr. Tasnády Nagy András* államtitkár testvérünket mostani hivatalába való beiktatása idején. *Homrogyi Lichtenstein László* egyházkerületi felügyelőt beiktatása és főispáni állásától való megválásakor kapott kitüntetése alkalmából, — valamint *Lukács Béla* egyházkerületi jegyzőnket miskolci főispánná való kinevezetése jöttével szívből köszöntöttem. *Tamedly Mihály* — a Miskolc-kerületi királyi főigazgatói állást betöltő hittestvérünket biztosítottam arról, hogy munkába állásától kezdve mind a végezetig egyházkerületünk igaz szeretete és tisztelete veszi őt körül.

Péter József miskolci igazgató tanító és *Szathmáry Ferenc* sárospataki igazgató tanító testvéreink nyugalombavonulásuk alkalmából miniszteri elismerésben részesülvén, őket is Isten oltalmába ajánlottam.

Sárospataki főiskolánk két dicsekedéséről, a nyugdíjba vonuló *dr. Trócsányi József jogtanárról*; a sárospataki főiskola újraépítésének elképzelhetetlenül sok munkáját éber vigyázattal, utólérhetetlen ügybuzgósággal, sok éjjelek és nappalok szent nyughatatlanságával, temérdek áldozat-

hozattalal megkészíteni segítő, szinte pótolhatatlannak látszó nagyon szeretett tanárunkról és *dr. Marton János teológiai professzorról* — a 25 éves kiváló tanári szolgálatát betöltő; az egyháztörténeti tudományok országos hírű mesteréről; teológus ifjaink internátusi nevelésének gondviselés-szerűen adatott jóságos ősről; a bölcsessége és nagy tudása által az ősi főiskola tudós tanárainak jó hírét öregbítő kiválóságunkról; Isten jó kedve szerinti dicsekedésünkről — mindkettőjükről — igazgató-tanácsunk nyári és mostani őszi gyűlésének jegyzőkönyveiben remekbekészített s a két tanár egyéniségét, sok munkáját, fáradhatatlan ügybuzgóságát, az ősi főiskolát kimondhatatlanul szerető tanárok érdemeit olyan nagy szeretettel s olyan bizonyágtévesséssel megkészített méltatásban olvashattuk, hogy én örülök többet, újat és jobbat mondani aligha tudnék. *Legyenek róla meggyőződve mind a ketten, hogy egyházkerületünk elnöksége, mint közvetlen munka társakat s maga az egész egyházkerület közönsége, mint nekünk dicsekedésül adott tanárokat tisztelte s szerette, tiszteli és szereti őket minden időben.*

Mig *dr. Trócsányi Józsefnek* a nyugdíjbavonulását tudomásul vesszük — eddigi, másnemű munkakörében való további forgolódására szeretettel marasztaljuk vissza őt, őszintén kívánván, hogy legyen sok éven át a mi hűséges tanácsadónk, sáfárunk, gazdánk, hogy éber vigyázásával az ősi Alma Mater gyarapodjék az elmulthatatlan javak szerzésében. Öneki pedig adj meg az Ég Úra a sokáig élvezhető nyugalom esztendeinek örvendezését. — *Dr. Marton János* professzor urat segítse meg az Ur legszebb álmainak valóraválásában s legközelebb reáváró nagy munkájának, a mindnyájunk által várvavárt egyházkerület történetének megírásában... Engedje megérnie az Isten azt az örömet néki, hogy 25 éves hűséges tanári munkájának ez a dicső multunkat visszahívogató nagy munkája lehessen a koronája!

Nem kerülte el figyelmemet az a kedves dolog, amelyet az alsózepléni egyházmegye esperesének jelentéséből kiolvastam. Semlyénben él egy imádkozó életű földmives testvérünk: Tóth Ferenc András a neve és 56 esztendő óta presbitere a semlyéni egyháznak. Térjen be a lelkünk ez egyszerű földműves ember hajlékába s érette és vele imádkozva áldjuk az Isten, hogy egyszerű hajlékokból ilyen példamutatókat ad a mi szegény református anyaszentegyházunknak.

Mennyi dicsekedésre méltó mondanivalóm volna még? *Zsíros József* dr. teológiai tanárunk megszerezte kiváló eredménnyel egyetemi magántanári képesítését; *dr. Lipcsey Péter* az egri egyház és gyülekezet élő lelkiismerete, egyházát önzetlenül szolgáló főkurátora ez évben töltötte be főgondnokságának 25. esztendejét; *Nádházy Bertalan* ez a meleg szívű predikátor, ki féltő gondjal aggódik a magyar nép szebb holnapján, szintén 25 esztendő óta szolgálja anyaszentegyházunkat; *Péter Pál* miskolci leánygimnáziumi igazgató és *Tóth Irén* tanárok ez intézetben 30 esztendő óta dicsekedései kerületünk iskolájának; *H. Kiss Géza* 25 esztendő óta írja verseit, gyűjti egy csomóba elmúlt idők örökéletű hőseinek hősi dolgairól írott könyveit; *Terencsényi Pál tiszánánai tanító* igazgatói címet nyert; *vitéz Litkey György miskolci és Batta József cserépi tanítók* harctéri kitűnő szolgálataik emlékének jutalmául főhadnagyokká léptettek elő. S

több-több elismerésre méltó cselekedetek is ide kíváncznának Mindnyájukért legyen áldott a bennünket mindig jóra segítő kegyelmes Istenünk.

Elmondottam mindent, amit akartam. Hátra van még a köszönet szava a nagy nyilvánosság előtt, azért a szeretetért, amellyel az én szeretett elnök társamnak, főgondnok urunknak szívem utolsó dobbanásáig adósa vagyok. A tőle megszokott régismert hűséggel állott mellettem minden munkám végzésében s adott tanácsot legnehezebb időkben s támogatott úgy, amiképen testvér támogathatja a szerető testvért. Áldja meg őt, ezért is az Isten!

Egyházkerületünk sokat dolgozó esperesei, lelkészi főjegyzője és a hivatalomban mellettem sáfárkodó püspöki titkár testvéreim mindnyájan rászolgáltak arra az elismerésre, hogy az én sokszor nagyon is hajszoltan dolgozó munkáim végzésében segítségemre voltak minden alkalommal. Köszönöm, hogy megtettek mindent arranézve, hogy ne legyen elbirtatatlannul nehéz a vállaimra, Istentől helyezett gyönyörűséges iga

Magamról csak annyit, hogy a régi hűséggel próbáltam szolgálni s szeretni. Kiszállásaim számát sem tudom. Konventi és egyéb bizottsági gyűlések, öröm és bánat napok jöttével mentem, szólottam s ha kellett, cselekedtem. A saját gyülekezetemben végzett ígéhirdetésem munkáján kívül más helyen végzett előadásaim száma meghaladta a huszat. Irodámba beérkezett akták elintézését nyertek. Érzem, tudom, hogy sok munka végzése mellett is csak haszontalan szolgáló vagyok én is, akinek még sokkal többet kellene munkálkodnia. Érzem azonban azt is, hogy sietve futnak felettem a viharzó évek. A Lélek kész, de mintha a test lassan-lassan erőtlenebb volna már. *Történjék bármi életünkben, az én jelszavam mindig marad a régi, a Krisztustól tanult és hallott: Ne félj, nem hagylak el! Elég Neked az én kegyelmem . . . ! . . .*

Ami volt; ami van; ami eljövendő — mindenért áldassék az Isten örökön örökké!

Magamat és minden jó munkámat továbbra is Isten oltalmába és az egyházkerület híveinek szeretetébe ajánlva vagyok, jelentésem elfogadását tisztelettel kérve:

Miskolc, 1935 november hava

a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek alázatos szolgálója:

Farkas István püspök.

Egyházkerületi közgyűlés a költői szárnyalású, prófétai ihletű, elvi magaslatokon járó, gyakorlati érzékű, kimerítő, gazdag püspöki jelentést köszönettel veszi tudomásul. A nagy emlékezők fényében lelkét megfürösztí, tanulságaikkal magát gazdagítja. A világi rendnek egyházunk kormányzásába történt beiktatását, közreműködését történelmi szükségszerűségnek és az isteni gondviselés ajándékának tekintí. A jubileumi ünnepség, az ORLE és ORPSz országos egybesereggléseinek rendezése körüli fáradozásukért Novák Sándor közigazgatónak és tanártársainak elismerését és köszönetét jegyzőkönyvi kivonat-

ban tudtul adja. A jelentésnek a családvédelemre és a házasságjog reformjának felvetett kérdésével kapcsolatban a gyermekek vallására vonatkozó törvény eltörlése szempontjaira a maga szellemének és meggyőződésének bélyegét üti s ebben az értelemben teendő felterjesztés szerkesztésével főjegyzőt megbízza. A segédlelkészek elhelyezésére tett intézkedéseket helyesli, jóváhagyja, a még állástalanul levők foglalkoztatására a kerületbeli lelkészek figyelmét a maga részéről is felhívja. A háború réme ellen a békéltetés szolgálatának erősebb mértékét szegezi. A jelen évi tapolcai konferencia áldásaiért hálát ad Istennek, köszönetet mond a rendezőknek, előadóknak és résztvevőknek. A híven sáfárkodó esperesek iránt elismerését, Szentmártony Dániel felgyógyulása felett örömét, Hubay Kálmán édesapja utáni gyászában részvétét fejezi ki. Iskoláink túlnépesedése s ennek iskolai munkánkat bénító hatása felett féltő aggodalmát nyilvánítja és mivel eddig is agyonterhelt egyházközségeink e téren többet nem tehetnek, a tanítói létszám szaporítása iránt az államkormányhoz tesz felterjesztést. A vasárnapi bibliaiskola és az ifjúsági munka általános megkövetelésével püspökünk enemű nyilatkozatát aláhúzza. A portóköltések megtérítése tárgyában javasolt felterjesztéssel elnökséget megbízza. A belhivatalnokok eltemettetéséről az ORJÓ útján leendő biztosítást maga is ajánlja a gyülekezetek figyelmébe. A jelentésben említett halottaink emlékét a maga részéről is kegyelettel őrzi, jegyzőkönyvében megörökíti; az új munkásokat, vezérférfiakat, kitüntetetteket, évfordulóhoz érkezetteket szeretettel köszönti; dr. Trócsányi József és dr. Marton János teol. tanároknak az igazgatótanács jegyzőkönyveiben híven jellemzett egyéniségét megbecsülésével körülveszi; a szükséges részvét és üdvözlő iratok megszerkesztésével és elküldésével főjegyzőt megbízza.

Püspök hűséges és sokirányú szolgálatát elismeréssel, imájával kíséri s reá és munkájára a kegyelem bőségét kívánva, jelentését egész terjedelmében jegyzőkönyvébe foglalja.

Nádházy Bertalan odaszövi az üdvözlésekhez püspökünk 30 éves lelkési évfordulójáról szóló megemlékezést, amit közgyűlés őszinte lelkesedéssel magáévá tesz.

9. Az 1935. évi generális vizitációkról Farkas István püspök a következő jelentést teszi:

Háromszor indultunk el ebben az esztendőben lelkipásztori szolgálatunk helyéről dr. Enyedy Andor egyházkerületi főjegyző és Illyés Bertalan püspöki titkár testvéreimmel együtt, hogy az egyházlátogatás sok helyen nagyon régóta várt, fárasztó — de gyönyörűséges munkáját a nekünk adatott kegyelem és erő mértéke szerint elvégezzük. Valami csodálatos vágyódás hívogat bennünket a szétszórta élő gyülekezetek közé, a testvéri közösség mélyítését célzó; — látogatásaink és sok más szívünk szerint felkinált ajándékok vivésével, hiveink előtt a minket követ-

ségbe küldő egyházkerület minden gyülekezete iránt érzett testvéri szeretetét megbizonyító — munkák végzésére.

Május 12-től 20-ig az alsóborsodi, hevesi végeken a Tisza táján s az Eger vidéki egyházközsegekben jelentünk meg. Lombhullás jöttével, — miután várunk kellett arra, hogy a téli kenyér megszerzése végett falvaikból tavasztól késő őszig munkálkodni idegenbe menni kényszerült hittestvéreink családi otthonukba minél számosabban hazajöhessenek — október 13—17 napjain a Bükk alján, — majd október 23-tól 28-ig a Hegyalja népe között találtunk boldog szállásokat.

Foglalkozásra nézve, három különböző összetételű, de egy és ugyanazon lélek által irányított, jó akaratú s az ősök nyomdokait hűséggel követő testvéri közösségeket találtunk körutainkon. A Tisza menti — messzenéző, a végtelen rónasághoz hozzászokott, szabadságot szerető, még a mostani nehéz időben is elég jó módnak mondható: Poroszló, Tiszanána vidékén élő szintiszta magyarság népe földműveléssel foglalkozik; az erdők mélyén elrejtve, tiszta fehérre meszelt házaikban már több gondú, de így is megelégedéssel élő testvéreink Cserépfalu tájain s a hajdan anyagi javakkal áldott, de ma, — jóformán minden életheletőségétől megfosztott s bizony nagyon szegénykedő Hegyalján is Istenben bízó népre leltünk s mindenütt örömmel kitért szívek kapuján át édes otthonra találtunk. Régi virtus, — a vezetőket, a szívesen várt vendégeket befelé hívogató testvéri szeretet melegét egyformán éreztük minden tájak felé jártunkban.

Egyházkerületünk ékestelló főjegyzője mindeneget gyönyörködtető s jóllátó leírásában örökítette meg a hivatalos lapunkban annakidején közzétett élményeinket s utasításainkat. Ismétlésekbe kellene bocsátkoznom, ha magam itt újra elmondanám az egyházlátogatás során hallott és látott dolgokat.

Legyen szabad tehát ez alkalommal csak annyit jelentenem be, hogy szeretetért mindenütt szeretetet kaptunk cserébe. Itt-ott ha vannak is bajok azok nem veszedelmesek s jó akaratú, bátor neki lendülést követelő új munkák által legyőzhetőek. A régi tüzek, — Istennek hála úgy látom lobognak. A zsoldárok nem halkultak el s, ha jó a gyülekezet lelkipásztora, tanítója és presbiteriuma, akkor csodálatos dolgok is történnek egyik-másik gyülekezetben. Az anyagiakban való szegénykedés, utjában áll sok jószándék keresztülvitelének, de népünk áldozni még szegénykedése idején is tud és akar, — ha olyan módon szólnak hozzá, amiképen azt a gyülekezet angyalaitól el is várhatja minden gyülekezet.

Az alsóborsodi esperes és gondnok; az alsözempléni esperes és h. gondnok testvéreim; a járási főszolgabírák; a lelkipásztorok, tanítók, presbiteriumok s a meglátogatott gyülekezet közössége mind; falvak és városok előljáróságai mindannyian úgy fogadtak bennünket valóban, mint az Isten küldötteit s méltán rászolgáltak arra, hogy nevezetteknek erről a helyről is szívem szerint üzent köszönetet mondjak.

Sok, — nekem jól eső hívogató üzenet jó hozzám minden tájak felől, ahova még, — nem vezetett el bennünket az Isten karja. Válaszul üzenem én is a kerületünkbeli gyülekezeteknek, hogy én volnék a legboldogabb, ha mindenüvé elmehetnék, de a nagy egyházkerület

bejárása csak hosszú esztendőkön át lehetséges. Ha Isten életünket megtartja jövő tavasszal újra utrakelünk, hogy egymás hite által építsük az Isten országát.

Segítőtársaim az egyházkerületi főjegyző ur s a püspöki titkár testvér sokszor tapasztalt figyelmekért, amellyel terhes, de gyönyörűséges küldetésem feladatainak megoldásán nekem segíteni vágyódnak fogadják leghálásabb köszönetemet.

Jelentésem tudomásulvételét kérve, vagyok
Miskolc, 1935 november 14

A Főtiszteletű Egyházkerület alázatos szolgája:

Farkas István püspök.

Közgyűlés boldog örömmel veszi tudomásul és szinte imádságos együttérzéssel kíséri püspökünk egyházlátogató körutjának a jelentésben foglalt újabb előhaladását s neki a köruton végzett áldozatos és áldott szolgálataiért, kísérő társainak részvételükért, a körut terheiben vállalt osztozásukért, a fogadtatást előkészítő egyházmegyei elnökségeknek, polgári előljáróknak és egyházközségi vezetőknek pedig ebbeli munkájukért köszönetét fejezi ki.

10. Elnökség bejelenti, hogy meg kell alakítani az E. T. (I. tc. 142. §. 4. bekezdése és II. tc. 43. §.) szerint évről-évre választandó lelkészjelölő bizottságot és egyházkerületi tanácsot. Az egyetemes konvent sajtóügyi bizottságába a 25—1935. sz. konventi határozat felhívására Juhász László helyére tagot kell küldeni. Dr. gróf Haller József helyét be kell tölteni az egyházkerületi pénzügyi választmányban, a középiskolai tanügyi bizottságban: a dr. Molnár Gyula helyét a pénzügyi választmányban és a szavazatbontó bizottságban. Uj két tag kell a missziói bizottságba.

Közgyűlés elnökség javaslatára a lelkészjelölő bizottságot a következőképen alakítja meg: Elnök a püspök, helyettese dr. Enyedy Andor főjegyző, Lelkészi rendes tag: Janka Károly, póttag: Kovács István. Világi rendes tag: Zsóry György. Világi póttag: dr. Trócsányi József. Egyházkerületi tanács egy évi megbízatással: Elnökség a püspök és főgondnok. Lelkészi tagok: dr. Enyedy Andor, Farkas Elek, Kiss Ernő, Pósa Péter, Szentmártony Dániel, Hubay Kálmán, dr. Marton János, Svingor Jenő. Világi tagok: Csorba György, dr. Horváth Zoltán, dr. Kérészy Barna, dr. Kovács Kálmán, báró Ragályi Balassa Ferenc, Téglássy András, dr. Trócsányi József. Az egyetemes konvent sajtóügyi bizottságába dr. Enyedy Andort küldi ki. A pénzügyi választmányba dr. Nemes Bertalant és dr. Szilágyi Antal törvényszéki tanácselnököt: a szavazatbontó bizottságba dr. Nemes Bertalant: a középiskolai tanügyi bizottságba Lukács Bélát, a népiskolai tanügyi bizottságba Gálffy Ignácot, a missziói bizottságba dr. Komjáthy Aladárt és Nádházy Bertalant választja meg.

11. Svingor Jenő egyházkerületi missziói előadó felolvassa a missziói bizottság által letárgyalt következő jelentését:

Mélyen megindulva és felelősségem teljes tudatában teszem meg ezúttal is előterjesztésemet az elmúlt esztendő missziói életéről abban a meggyőződésben, hogy ezzel a parányi munkával fontos szolgálatot kell teljesítenem az én szeretett Anyaszentegyházamnak.

Feladatomból egyrészt nem mondható nehéznek, mert a megyei előadótestvérek, amennyire ezt nekik a hozzájuk befutó hiányos jelentések megengedik, nagyon lelkiismeretes munkát végeznek; számomra külön örömet jelent esztendőnként a jelentéseik áttanulmányozása. Az egész szívüket, aggódó hitük minden melegségét beleöntik ezekbe a munkálatokba. Magam is sokat utazom és személyes tapasztalatok adnak bepillantást egyházkerületünk szellemi, lelkiéletébe. Mindez megkönnyíti, hogy ebben a pillanatban tehetségemhez képest hiven és tisztán lássam a kelyezetet. Másrészt mégis nehéz ez a feladat, mert amit én itt most végzek, az lényegében egy konzultáció a betegágy mellett és ez a beteg pedig az én édes anyám: a református Anyaszentegyház. Úgy tudom, az orvosnak meg van tiltva a közvetlen hozzátartozójának gyógyítása, nekem pedig ez jutott osztályrészül és pontosan az is az érzésem, mintha az én drága jó édesanyámnál kellene most vérvizsgálatot végezni! Még attól is tartok, őt magát is magamra fogom haragítani.

Mert a mi Édesanyánk beteg, s annál már senki sem tehet neki rosszabb szolgálatot, mintha titkolja, vagy szépíti ezt a betegséget. Két óriási baj gyötri és szinte már meg is dermesztette a szívét: a hitetlenség és a szeretetlenség. Nemrégiben az a gondolat villant át az agyamon: Ha Isten megvan, minden megvan. Primitív és nyers elgondolás, de maradék nélkül való igazság. Isten hiányzik minékünk! Engem gyakran hívnak prédikálni olyan csoportok, amelyek ha beletartoznak is egyházunkba, de egészen különálló, zárt egységet képeznek. Sőt olyanok is, amelyek semmi kapcsolatban nincsenek egyházunkkal. Kitüntetésnek tartom ezt úgy magamra, mint egyházamra mert minden esetben mint református lelkipásztor állok oda az előadászathoz. S ezekben a csoportokban találok valamit, amit minden fogyatékoságuk, vagy túlzásuk mellett kimondhatatlannul irigyelek és ez a hit! A Krisztusban való élő, személyes hit. Ebben a pillanatban mindenki egyetért velem abban, hogy pl. az úrvacsorában ott kell lenni Krisztusnak, különben az a vacsora csak olyan, mint valami népünnepély, lakodalom, vagy bankett az alispán, vagy főispán tiszteletére. Nos, a mi egyházunknak bírnia kell Istent az Ő szent Fiában, a Krisztusban oly eleven, személyes és bensőséges módon, hogy ebben az egyetlen egy dologban a teremtett világon senki meg ne előzzön bennünket! Ez a missziói munka egyetlen célja, minden egyéb csak eszköz, vagy staffázs. S azt a munkát, amit ma itt elbírálunk, csak ebből az egy szempontból lehet elbírálnunk és ha terveket akarunk szőni a jövőre, azok kidolgozásánál csak ez a szempont lehet az irányadó. Hogy tudnánk hittel átítatni egyházunkat? Micsoda uton-módon lehetne az egyes szíveket élő kapcsolatba hozni Krisztussal? Ha Isten megvan, minden megvan! és nekünk számtalan bajunk és nyomorúságunk között minden áron meg kell találni ezt az egyetlen tökéletes orvosságot.

Másik bajunk a szeretetlenség. Mikor én berlini diák voltam, Nagy Istvánnal, a debreceni Diakonissza-képző igazgatójával jártam az egyetemre. Ő már akkor teljes szívvel Krisztusban élt, én még csak kóstoltam az evangélium tűzes italát. Megvallom, terhemre volt a barátsága, mert az én tisztátalan diákpassziómban meglehetősen korlátozott engemet. Mégis talán ő volt az egyetlen ember, aki a megtérésemben döntő szolgálatot teljesített. Ma is tisztán emlékszem, egy igen nagy problémát adott számomra: Miért szeret ez az ember engemet? Mert szeretett. Mindig ott volt a sarkamban, jött velem mindentüvé, pedig sokszor voltam hozzá modortalan és szerettem volna lerázni őt. Meghódított és a szeretetével közelebb szeretett Krisztushoz. Ez a szeretet az, ami az egyházunkból hiányzik. Rettentően kevés az olyan szív miköztünk, aki oda tudná szeretni az embereket az Úr Jézus testvéri közösségébe, ami a református egyház. Ezért állunk ott, ahol most vagyunk. Hitetlenség és szeretetlenség: a halál árnyékai ezek egyházunkon s az a meggyőződés, hogy önmagunkba kevés reménység vethető, csak az Élet Fejedelme szabadíthat meg bennünket.

Érdekes egy pillantást vetni ilyen szempontból azokra az egyetemes megmozdulásokra, amik ez esztendőben ismét igen szép alkalmakat készítettek egyházkerületünk közönségének. A méreteiben is impozáns tapolcai egyházkerületi konferencia és ezt pár nappal megelőzve a Ref. Leányegyesületek Nemzeti Szövetsége által rendezett miskolci konferencia gyönyörű tavaszi napokon ébresztgették szívünkben a halódó reménységet. Sőt szerte az egyházkerületben az év minden szakaszára estek ilyen összejövetelek az ifjaink, leányaink, a férfiak, nők, lelkipásztorok, presbiterek számára. Legnagyobbrészt előadóink rendezésével, de a Szeretetszövetség, az ORLE és a Bethlen Gábor Szövetség is részt kérték a munkából. Sárospatakon a háromnapos lelkesítő konferencia valóságos továbbképző volt s az országos presbiterkonferencia, úgyszintén a Lelkészegyesületi közgyűlés, mindezek bevezetéseként az Egyházkerület 200 éves jubileumi ünnepe történelmi méreteket öltöttek és missziói vonatkozásban is megbecsülhetetlen szolgálatot végeztek. Bódvaszilas, Szin, Boldva, Disznóshorvát, Nagyrozvágy, Cigánd, Erdőbénye, Báj, Tokaj presbiteri és ifjúsági összejövetelek, énekkari ünnepélyek vendéglátóiként szolgálták a misszió ügyét. „A nagy elhatározásoknak drága alkalmai ezek”, írja róluk a zempeleni előadó és talán nem is sejtji, milyen pontos meghatározást ad ezekről az összejövetelekről. Nagy elhatározások: ezekben mi igazán mester-munkát végzünk. Csak ne maradnánk már mindig az elhatározásoknál, de cselekednénk is valamit. A konferenciák előadóit is hadd kérjük valamire. Hálásan köszönjük a Lélek tűzétől áthevített szent szolgálataikat. Különösképen a vendégeket, akik más egyházkerületekből jöttek hozzánk szolgálataikat végezni. De a jövőre azt kérjük, ne maradjanak meg az általános igazságoknál. A maguk emberi szívének vérző és tragikus tapasztalataiból nyújtsanak nekünk. Minket kizárólag csak az épít, ha az előadó, vagy prédikátor „lemondva a szégyen takargatásáról” a saját szívének Krisztussal vívott harcát tárja fel és az Úrnak felette végzett győzelméről tesz tanubizonyságot. Az Élő, Krisztus élő szíveken végzett munkája: ez az ismeret, amely után oly mohó kíváncsisággal égnék az emberek.

Szeretettel kérjük továbbá az egyházmegyei és egyházi missziói bizottságokat, ne elégedjenek meg a jelentések meghallgatásával, vagy épen azzal, hogy a tagok neve ott szerepel jegyzőkönyveinkben, hanem teljes lelkeket odaszentelve ennek az ügynek, tegyék tanulmány tárgyává, megfelel-e a valóságnak az alsóborsodi előadó felfogása, miszerint a misszió az egyház egyetlen feladata, hivatása, sőt végzete? Hogy az a tény, mely szerint a jelentőívek egyes kérdéseire ma már szinte minden egyház igennel felel, tényleg a hivatalos belmisszió győzelmét jelenti-e. vagy amint ő gondolja: a csődjét? És ha, amint írja, „egy külföldi ember a jelentő-ívekből akarná megállapítani a magyar ref. egyház életét, munkásságát. bámulva és csodálva állana meg, milyen hatalmas, eleven és lüktető élet folyik a mi egyházainkban. Mi azonban tudjuk, hogy nem egészen így van“ Igen, mi tudjuk, ő is, én is, de igen jó volna, ha végre a missziói bizottságok is foglalkoznának ezekkel a dolgokkal, mint ahogy a törvény kívánja. Sőt legyünk egészen őszinték: itt volna az ideje, hogy általában az egyházi gyűléseken, minden fórumon kísé melegebb érdeklődés mutatkozzék a misszió ügye iránt, mert van abban valami lehangoló és reménytelen, egyben valami határtalanul jellemző, hogyan üresednek meg gyűléstermeink mintegy parancsszóra, mikor a misszió ügye kerül szőnyegre. Csak a beteg gyermek szokott ennyire félni az orvostól.

Egyébként vannak kedves kivétek. Presbitérium Fonyban az egyházkezelés felújításával, Göncön szegénykataszter nyilvántartásával, Kiskinizs, Korlát, Pusztafalu körzetfelosztással foglalkozott. Semjéni presbitérium szombatnapon és bünbánati héten tiltja a lakadalom tartását. Vajdácskai presbitérium a békéltetés és fegyelmezés munkáját maga végzi. A nagyrovvágyi presbitérium tagjai mint presbiterek látogatják a híveket. Viszont a gesztelyi presbitérium indolens a missziói munkával szemben. Semjénben pedig alaposan túllőttek a célon, mikor a millenista kovácsot a presbitérium kívánságára elmozdították.

A gyermek-misszió a jelentőívek tanúsága szerint a legtöbb fejlődést mutatja. A megelőző évi adatok minden egyházmegyénkben kibővültek, főként Gömör-tornában. A gyermekpasztoráció kézzelfogható alakban is jelentkezik a szegény gyermekek ruha, cipő, könyv és élelelemmel való ellátásában s már alig van gyülekezet, ahol erről a leg-
elemibb karitatív kötelességről is megfeledkeznek. A vasárnapi iskolák elszaporodását nagyban elősegíti az a körülmény, hogy a tanítóképzők ebben a tekintetben is jó előkészítéssel bocsátják el a fiatal nemzedéket. Csak egytől kell tartani: attól, hogy ez a munka kényszermunkává lesz az amúgy is túlterhelt tanítótság kezén, amit végezni kell, mert az egyházi tanfelügyelőség számonkéri. Ha valahol, itt kell eldőlni, virág-e hát a vallás, amely az örökkévalóság illatát leheli, vagy kellemetlen tövis, aminek hegyére méreg gyanánt unalom és erőszak van rácsöppentve? A belmissziói útmutató úgy ebben, mint az ifjúsági munkában alkalmas segédeszköznek bizonyult.

Szép eredmények láthatók az ifjúság, és pedig mindkét nemű ifjúság egyesületi életében. A KIE és KLE mindenfelé ismert fogalmakká váltak, kár hogy a becsatlakozás nagyon nehezen megy, pedig azok a

személyiségek, akiket a konvent erre a munkára alkalmazott, hősies és önfeláldozó erőfeszítéseik jutalmaként igazán megérdemelnék a legmeszebbmenő támogatást. Így az a helyzet, hogy erős, céltudatos, bibliás vezetés híján az egyedül álló kezdeményezések rövid idő múlva csak a bálók vagy műkedvelő előadások reményével tarthatók életben. A személyes hit és munkás szeretet hiánya sehol sem bosszulja meg magát inkább, mint épen az ifjúsági munkában. Sok szép példa közt talán érdemes a kiemelésre a vajdácskai ifj. munka, ahol az ifjak az Istenországát építő közcélra fordítják munkájukat s a leánykör tagjai pedig például urvacsora osztás előtt egy héttel összeírják az urvacsorával élni szándékozókat.

A konfirmációi oktatásról Abauj és Zemplén pontos kimutatást készítettek. Sajnos csak az derül ki belőle, amit igen jól sejtettünk, hogy alig ha van 10 gyülekezet az egész egyházkerületben, ahol ezt az annyira fontos munkát egységes időtartam vagy korhatár és ugyanazon káté alapján végeznék. Bár legalább a lélek volna ugyanaz, egyugyanaz volna a hit és egyugyanaz a szeretet! Egyéb egységet részemről már nem remélek ebben a dologban, de talán nem is feltétlenül szükséges.

Vallásos esték mindenütt tartottak a hét különböző napjain s a megszokott programmal. Főként okt. 31-től márc. 15-ig. A felnőttek gondozásában az esti vagy bűnbánati istentiszteletek tartása jelentős haladást mutat, Felsőborsod sürgeti azok általánossá tételét. A hivek látogatása is kezd bekapcsolódni a rendszeres missziói munkák sorába. Van olyan lelkesünk, aki minden családot meglátogatott az elmúlt év folyamán. Alsóborsod előadója aggályokat táplál a vallásos esték mai gyakorlatával szemben. Úgy látja, hogy erősen hanyatlanak, előbb az intelligencia maradt el, aztán a férfiak általában, és lassan az öreg aszsonyok unalomüző és a fiatalság találkozó helyeivé váltak. Aggályaiban én is osztozom s erős meggyőződése, hogy minden egyéb mellőzésével hitbéli tartalomra kell törekedni és vallásos estéinket a Krisztusvárás és Krisztussal való találkozás alkalmává avatni!

Nagyon kevésbé alkalmazzuk a modern misszió legeredményesebb módszerét, az iratterjesztést. Nem bibliák, énekes könvek eladásáról van szó, ezt végzik a kolportőrök, de építő, híterősítő, evangélizáló iratok terjesztéséről. Bevált módszerrel dolgozik az u. n. Iratmisszió. S nagy segítségül szolgál a dr. Szabó Aladár szerkesztésében Gödöllőn megjelenő Református Híradó, amely lap új előfizetési rendszerével összekötő kapocs lehet az egyház és tagjai között. Lelkipásztoraink figyelmébe ajánljuk. Mindeneket megpróbáljatok, ami jó, azt megtartsátok! Konfirmandusok, házasulók részére bibliák ajándékozása feltétlenül kívánatos; jólenne, ha a jövő munkaév minden gyülekezet pénztárában megtalálná végre erre a célra a szükséges fedezetet.

A női egyházi munka és annak szervezése az egész egyházkerületben most van folyamatban. Alsózemplén már jelentős lépéseket tett. Adná Isten, hogy ez a nagyszerű elgondolás ne jutna a sok hátukmögötti hamvábaholt kezdeményezés sorsára. Egyéb egyesületeink a régi nevek és régi lobogók alatt működnek. Ezt ugyan csak a szokás kedvéért mondtuk így, jobb lett volna azt mondani, hogy általában szokás szerint meg-

alakultak és nem működtek. Pedig Abaujban a többi mellé még nőnevelő tanfolyam is nyílt az egyik gyülekezetben, sajnos azzal nem szolgálhatok, hogy mit tartunk ennek az új jelenségnek a lényegéről és céljáról.

Gyűjtéseink a szokásos címek alatt folytak, és pedig különösen intenzív módon, kiküldötték útján: a Szeretetszövetség és a külmisszió részére. A külmissziót a Hajnal járatásával és ismertető előadásokkal is támogatták lelkészeink, legtöbb helyen azonban nem sok megértés mutatkozik e távoleső cél iránt. Nagyon sokat kell még addig a hitünk szemének fejlődni, míg a távollevők közelvalók lesznek számunkra! Roppanat kár, hogy a tulajdonképeni szeretetmunkáról az idén szinte egyáltalában nem emlékeznek meg a jelentések. Pedig a múlt évben külön leszögeztük azt az óhajtást, hogy ebben a tekintetben kívánatos lenne pontos adatokat ismernünk, hogy fel tudjuk mérni a gyülekezetek áldozatkészségét, illetve a jócselekedetté vált hit intenzitását. Az a gyanúm, hogy ebben a dologban megdőbbsen a hanyatlás és ez az oka az általános némaságnak. Alsóborsod előadója szerint „az első szeretet felbuzdulásában elkezdett szeretetmunkák gyakorlása arra a szomorú meggyőződésre juttatta kezdeményezőit, hogy csak az emberi hálátlanság lett általa nyilvánvaló. Még talán jobb, ha felhagyunk vele, mert hiszen a jelen élet irtózatossá nyomorúságát úgy sem tudjuk vele meggyógyítani, mint ahogy a tenger vizét sem tudjuk egy-két kockacukorral édessé tenni.“ (Adassék tisztelet azoknak a gyülekezeteknek, amelyekben köztudomás szerint derekas munka folyik ebben az irányban is, mint pl. Miskolcon, Ózdon, Diósgyőr-vasgyárban, Hejőpapin, Hejőcsabán stb.)

A szórványok helyzetét előadóink általában kielégítőnek mondják, de adatokat és részleteket nem adnak. Szektákról csak Alsözemplén ír annyit, hogy szaporodtak. Szociáldemokrata izgatásról ad hirt a kesznyéteni jelentés. Külön jelentés érkezett a Bodrogközről, ahol Szabó Lajos missziói lelkész részletes beszámolója szerint minden emberit elkövet a tanyavilág evangélizálására s a református hívek összegyűjtésére. Egyébként a szórványügy alapos revíziója folyamatban van, egyházkerületünk jelen gyűlése is tárgysorozatára tűzte azt egy külön pontban.

Egyházkerületi missziói bizottság javasolja az egyházkerületi közgyűlésnek:

1. Mint a múltban, úgy a reánk következő munkaévben is rendeztessék konferencia Görömböly-Tapolcán az egyházkerületi missziói munkái: egyháziak és világiak és általában minden érdeklődő számára. Ezzel párhuzamban ugyanilyen konferencia az egyházkerület más-más vidékén, évről-évre megfelelő terv szerint. Továbbá tartassanak csendes napok az egyházkerület lelkészi és világi vezetőemberei részére, valamint külön a tanárok és tanítók részére a tapolcai leányüdülőben.

2. Utasíttassanak az egyházmegyék, hogy minél nagyobb számban rendezzenek konferenciákat ifjak és felnőttek részére olyan földrajzi beosztásban, hogy ezek az alkalmak minden gyülekezetből könnyen hozzáférhetőek legyenek.

3. Kéressék fel a Sárospataki Teol. Tanárikara, hogy a múltban szép sikerrel megrendezett, de az idén az ORLE konferencia miatt elmaradt lelkészi továbbképző tanfolyamot a reánk következő tavaszon ismétlje meg, a konventi és kerületi előadók bevonásával. Ezen a tanfolyamon az elméleti tárgyak mellé a missziói munka egyes ágainak gyakorlati bemutatására kéressenek fel egyházkerületünk hivatott gyakorló lelkészei.

4. Egyházkerületi közgyűlés hívja fel az egyházmegyéket, hogy az egyházlátogatói járásoknak megfelelőleg alakítsanak lelkészi köröket, amelyek az egységes munkák megbeszélése, egymás hitének építése céljából évenként legalább egyszer összejövetelt tartsanak.

5. A Gödöllőn dr. Szabó Aladár szerkesztésében megjelenő Református Híradót egyházmegyénk esperesei útján nyomatékosan ajánlja egyházközségeink figyelmébe.

6. Az egyházmegyei és egyházközségi belmissziói bizottságoknak a törvény értelmében való újjászervezését elrendeli és ezeket a bizottságokat fokozott munkára kéri.

7. Az abauji egyházmegye felterjesztését, amelyben Makkay Kálmán alsóvadászi lelkésznek a bibliai vetített képsorozathoz alexandrinusokba írt magyarázó kíséző szövegét elfogadás, sokszorosítás, az egyházmegyében való terjesztés és a további, az egész országban való elfogadtatás és használat végett az Egyetemes Konvent elé kívánja juttatni, egyházkerület a munka alapos felülbírlása végett kiadja a Ker. Missziói Bizottságnak.

8. Egyházkerületünk anyagi erők hiányában kénytelen elutasítani a gömörtornaí egyházmegye kérését, mely szerint 200 pengő támogatást igényel egyházmegyei presbiteri, valamint ifjúsági és leánykonferenciák tartására.

9. Egyházkerületi közgyűlés határozott utasításba adja a kebelbeli egyházmegyék esperesei útján minden egyházközségnek, hogy alakuló, vagy már meg is alakult ifjúsági és leányegyesületeik haladéktalanul vegyék fel a kapcsolatot az országos központtal s munkájukat annak irányelvei szerint végezzék.

Közgyűlés előadó jelentését tudomásul veszi, annak összeállításáért előadónak köszönetét nyilvánítja, az előterjesztett javaslatokat határozati erőre emeli.

12. Dr. Enyedy Andor, mint a szabályrendeletkészítő bizottság elnöke, előterjeszti a bizottság november 13-án tartott ülésének jegyzőkönyvből foglalt következő javaslatait:

A sárospataki főiskola tanárok alkalmazására vonatkozó szabályrendeletében javasolja a bizottság a következő módosítást:

1. 8. § második bekezdés. „Megválasztásuk feltételes, véglegesítésük felett a törvényben meghatározott képesítés megszerzése után az egyházkerületi közgyűlés dönt. Az egyházkerületi közgyűlés azonban már két évi rendkívüli tanári szolgálatuk elteltével is — az igazgató-tanács előterjesztése alapján — dönthet a fölött, hogy az egyetemi magántanári

képesítésnek az előírt időben (3—6 év) való megszerzése után alkalmaztatásukat véglegesítettnek tekinti e?” Az egyetemi magántanári

2. A közép és középfokú iskolák tanárválasztási szabályrendeletébe a 10. § b. pontjánál a következő betoldást: . . . középiskolai tanári oklevelük . . . után: „Egyenlő képesítésű pályázók esetén előnyben részesülnek azok, akiknek lelkészi oklevelük is van.“

3. Az egyházközség hatáskörére vonatkozó, dr. Horváth Zoltán által készített új szövegezésű Szabályrendelet teljes egészében elfogadott.

4. Az egyházközségi tisztviselők szabadságidejénél megfelelő helyre a következő betoldást: „a püspök szabadságidejét az egyházkerületi közgyűlés határozza meg.“

5. Ugyanennél a címnél . . . az intézeti lelkészt alkalmazó stb. mondat után a következő szakasz vétetett be: „Tanítók és kántorok szabadságidejüket lehetőleg a nyári szünetben vegyék ki. Tanítók szabadságidejének és körülményeinek megállapításánál az önálló lelkészi hivatal betöltőjére vonatkozó rendelkezések alkalmazandók. Kántorok szabadságideje négy hét. Szabadságidőt az iskolaszéki elnöktől, illetve — ha önálló kántorok — az illetékes lekipásztortól kötelesek kérni 8 napra terjedő időre. Nyolc napon túl az iskolaszéki elnök útján az esperestől kell kérniük. Engedély nélkül szabadságra nem mehetnek. A kántorok helyettesítése ügyében maguk is kötelesek gondoskodással lenni. Az évenkénti szabadságidő részben is kivethető. A tárgyi évben ki nem vett szabadságidő a következő évben már nem igényelhető.“

6. „Az anyakönyvvezetésről“ címhez a családi értesítő kiállítási díja adatonként nem 50 fillér, hanem . . . „A családi értesítő kiállítási alapdíja: 2 pengő és azon túl minden adat bejegyzése 50 fillér.“

7. „A tiszáninneri ref. egyházkerület szervezete“ címnél . . . és világjak közül . . . (után az 5. §-ban) „Az egyházkerületi lelkészi főjegyző helyettese a hivatalkorra idősebb lelkészi jegyző.“

8. Ugyanennél a címnél a 4. §-ban: „Az egyházkerületi tanácsbírók száma 14 egyenlő“ stb.

9. „Az egyházkerületi tanács szervezete“ cím alatt a 12. §. elé „A tanács hatáskörébe tartozó nem felebbezett stb.“

Elfogadásra ajánlja bizottság: a) Az egyházközségi közgyűlés szervezéséről dr. Horváth Zoltán által szerkesztett új szövegezésű, de lényegében a múlt évi közgyűlés által jóváhagyottakkal teljesen megegyező, csupán a testvéregyházkerületek ilyenmű szabályrendeletei alapján átszövegezett szabályrendeletet;

b) A régivel egyező szabályrendeletet az egyházközségi ingatlanokra történt beruházásokról.

c) Az egyházkerületi vagyonkezelésre vonatkozó szabályrendeletet az ellenőri állás szervezéséről szóló betoldással; az eredeti tervezeten annyi változtatással, hogy „az ellenőr a pénztárt legalább havonként egyszer (az eredetiben; hetenként) köteles ellenőrizni.

d) A püspökváltozás esetére készített szabályrendeletet a 2. oldal 1. sor 2. §-ban azzal a beiktatással, hogy „a leltárt iktatókönyvek és iratjegyzék alapján átveszi.“ Ebbe a szabályrendeletbe be kell foglalni

az 1899. évi tavaszi egyházkerületi gyűlés 16. és 20. sz. határozatait. Ugyancsak ehhez a szabályrendelethez tartozik a dr. Rác György hagyatékát képező püspöki szőlőre vonatkozó szabályrendelet is.

e) A dr. Trócsányi József által szerkesztett s a konvent által megküldött tervezettel csaknem mindenben megegyező, néhány lényegtelen pontban eltérő szabályrendeletet az alapítványok kezeléséről.

f) Az egyházkerületi tanügyi bizottságról szóló szabályrendeletet.

g) Az egyházkerületi bizottságokról szóló szabályrendeletet.

Egyházkerületi közgyűlés a bizottság módosítási, pótlási javaslatait; s az előterjesztett és bemutatott szabályrendeleteket elfogadja, illetve megerősíti.

13. Dr. gróf Haller József elhalálozása folytán megüresedett egy egyházkerületi világi tanácsbiróság. A tisztségek számának összesen 14-re, vagyis 7—7-re történt felemelése folytán egy lelkészi és egy világi tanácsbiróság, egy zsinati világi pótképviselőség; Péter József miskolci el. iskolai igazgató nyugdíjbamenetele folytán történt lemondásával pedig egy egyházkerületi tanítói képviselői, egy zsinati tanítói pótképviselői tisztség. E tisztségek betöltése szavazás útján szükségessé válván:

Közgyűlés felhívja az egyházközségek presbiteriumait, hogy a felsorolt tisztségekre szavazataikat folyó évi december 31-ig a püspöki hivatalhoz küldjék be.

14. Elnökség indítványozza, hogy a középiskolai tanügyi előadóra vonatkozó 1915. évi 49 h. közgyűlési határozatot jelen közgyűlés úgy módosítsa, hogy az előadó nemcsak működő igazgató vagy tanár, hanem nyugdíjazott is lehet: egyúttal Csorba György c. tankerületi főigazgató, gimnáziumi igazgató ez év végén lejáró előadói megbízatását újabb 6 évre hosszabbítsa meg.

Közgyűlés a javasolt módosítást a középiskolai tanügyi előadóra vonatkozó határozaton keresztülvezetni rendeli: egyúttal Csorba György előadói megbízatását újabb hat évre, vagyis 1941. december végéig meghosszabbítja.

15. Az egyházkerületi pénztár kezelésére vonatkozó szabályrendeletben körvonalazott egyházkerületi ellenőri tisztségre elnökség javaslatára.

Közgyűlés egyhangú hozzájárulással Pónus Lajost, az egyházkerületi ORJÓ iroda igazgatót választja meg, aki a hivatalos esküt letéve, szolgálatait önzetlen odaadással felajánlja.

16. Lelkészképesítő bizottság betérjeszti az első és második lelkészképesítő vizsgálatról szóló jelentését az itt következő jegyzőkönyvek alapján:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a Tiszáninneri ref. egyházkerület lelkészképesítő bizottságának Sárospatakon, 1935. évi június 18-án tartott első lelkészképesítő vizsgálatára alkalmából.

Jelen vannak: dr. Enyedy Andor püspökhelyettes és Bernáth Aladár bizottsági tag elnöke alatt Janka Károly cigándi lelkész, főiskolai lelkészi gondnok, dr. Marton János, dr. Trócsányi József, dr. Zsiros József, dr. Szabó Zoltán, dr. Újszászy Kálmán, Mátyás Ernő dr. teol. igazgató, mint vizsgáló bizottsági tagok, utóbbi ugyis, mint a vizsgálóbizottság jegyzője és előadója.

1. Dr. Enyedy Andor püspökhelyettes, mint a vizsgáló bizottság elnöke meleg érzésekkel üdvözlöi a bizottság tagjait s jelenti, hogy Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza egyházker. főgondnok urak akadályoztatásuk miatt nem vehetnek részt a vizsgáló bizottság munkájában s a vizsgáló-bizottság ülését megnyitja.

Tudomásul szolgál.

2. Dr. Mátyás Ernő, mint a bizottság jegyzője jelenti, hogy a mai rendkívüli lelkészképesítő vizsgálat indoka abban van, hogy a vizsgálatra jelentkezett két ifjú Biró Sándor és Harangi László külföldi tanulmányutra és pedig egyik Amerikába, a másik Angliába óhajt menni, amely körülmény szükségessé teszi azt, hogy ők a szokásos szeptemberi vizsga időpontját megelőzőleg tehessék le vizsgálatukat. Jelenti, hogy mindkét ifjúnak az abszolutóriumuk rendben van és házi dolgozataikat mindketten szabályszerű időben elkészítették és beadták, hogy f. hó 17-én zárthelyi írásbeli dolgozataikat is elkészítették, azokat a szaktanárok elfogadták és így semmi akadálya sincsen, hogy szóbeli vizsgálatra álljanak.

Tudomásul szolgál.

3. A vizsgálatra bocsátott két ifjúnak a szóbeli vizsgálatára megkezdődvén és a jelöltek a vizsgálati rend szerint kikérdezettvén, a következő eredménnyel vizsgáztak (Lásd táblazatot).

A szóbeli vizsgálat befejeződven, az eredményt az elnök a vizsgázóknak kihirdeti s az ifjaknak, valamint a tanári karnak a széperedményű vizsgálatért meleg elismerését nyilvánítja.

4. A két vizsgázó ifjú kibocsátása a főiskolai tanács teremben folyt le, amelyen dr. Mátyás Ernő teol. akad. igazgató rövid beszéd keretében a végzett ifjakat átadta az egyházker. elnökségének, amelynek nyomán dr. Enyedy Andor egyházker. főjegyző, püspökhelyettes modott az evangélium lelkéből lelkedzett szeretettől sugárzó beszédet Kol. 1:1—2. verse alapján, a világban váró nehéz hivatásukra készítve elő az ifjú s. lelkészeket. A kibocsátó beszéd

után dr. Mátyás Ernő teol. igazgató a s. lelkészektől felvette a hivatalos esküt, amely után dr. Enyedy Andor buzgó imádságban könyörgött a kibocsátott s. lelkészekért.

Bernáth Aladár
bizottsági tag,
a bizottság vil. elnöke.

Dr. Mátyás Ernő
teol. igazgató,
a bizottság előadója.

Dr. Enyedy Andor
egyházkerületi főjegyző,
a bizottság lelk. elnöke.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon. 1935. szept. 16—18. napjain tartott első lelkészképesítő vizsgálat alkalmából.

Jelen vannak Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza egyházker. főgondnok elnöklete alatt dr. Enyedy Andor egyházker. lelkészi főjegyző, Janka Károly cigándi lelkész, főiskolai lelkészi gondnok, dr. Marton János, dr. Trócsányi József, dr. Zsiros József, dr. Szabó Zoltán, dr. Újszászy Kálmán teol. tanárok, mint vizsgáló bizottsági tagok, dr. Mátyás Ernő teol. igazgató, ügyis, mint a bizottság előadója.

1. Farkas István püspök, elnök meleg érzésekkel üdvözli a bizottság tagjait. Jelenti, hogy Bernáth Aladár alispán, vizsgáló bizottsági tag hivatalos elfoglaltsága miatt kimentette magát a vizsgálaton való távolmaradásáért.

Tudomásul szolgál.

2. Farkasfalvi Farkas Géza egyházkerületi főgondnok szóvá teszi a teol. tanári kar által a f. év nyarán rendezett munkatábor szellemi részével kapcsolatosan felmerült aggodalmait. Egyes sajtó nyilatkozatokból részeket olvas fel, amelyekből arra következtet, hogy a mnnkatábor szellemi részében politikai akciók is megnyilatkoztak.

Bizottság a jövőben esetleg felmerülő aggodalmak elhárításáért elhatározza, hogy a szervezendő munkatáborok tervei előzetesen jóváhagyás végett beterjesztessenek az egyházkerületi elnökséghez.

3. Dr. Mátyás Ernő igazgató jelenti, hogy az első lelkészképesítő vizsgálatra 22 ifju (2 leány) jelentkezett, hogy az absolutoriuma mindeniknek rendben van, jelenti, hogy házi dolgozataikat mindnyájan a szabályszerű időben elkészítették és beadták, hogy f. hó 14-én zárthelyi írásbeli dolgozataikat is elkészítették, azokat a szaktanárok elfogadták s így semmi akadálya sincs, hogy szóbeli vizsgálatra álljanak.

Szolgál tudomásul.

4. A vizsgálatra bocsájtott 22 jelöltnek a szóbeli vizsgálata megkezdődvén és a jelöltek a vizsgálati rend szerint kikérdeztevé, a következő eredménnyel vizsgáztak: (Lásd külön lapon).

Szóbeli vizsgálat befejeződven, elnök az eredményt a vizgázóknak kihirdeti.

5. A segédlelkészek kibocsátása ünnepélyes formák között esti istentisztelet keretében szept. 18-án a városi templomban folyt le. Az istentiszteleten ígét olvasott és buzgó imát mondott Enyedy Andor dr. egyházker. főjegyző. Az Ígét Koncz Sándor segédlelkész, senior hirdette a Róm. 3 : 14—17. versek alapján. Az istentisztelet befejezése után dr. Mátyás Ernő teol. akad. igazgató a teol. akadémiát végzett ifjakat átadta rövid beszéd kíséretében az egyházker. elnökségnek. Farkas István püspök Ján. ev. 15 : 14—17. versek alapján tartott az állatalansággal, valamint kaotikus világunk sok nehéz problémájával szembenező ifjaknak biztató, az egészséges tudomány, az evangélium hű szolgálatára és főiskolánk nemes hagyományainak megőrzésére serkentő kibocsátó beszédet, ami után dr. Enyedy Andor egyházkerületi főjegyző kiveszi a segédlelkészekről a hivatalos esküt. A felemelő ünnepély a püspök lelkészi szolgálatokra való felhatalmazásával és megáldásával végződött.

Kmf.

Farkas István
püspök.

Farkasfalvi Farkas Géza
főgondnok.

Dr. Mátyás Ernő
a bizottság előadója.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a Tiszáninneri Egyházkerület lelkészképesítő bizottságának Sárospatakon, 1935 szeptember hó 19—20 napjain, a második lelkészképesítő vizsgálat alkalmából tartott üléseiben.

Jelen vannak Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok elnöklete alatt Janka Károly bizottsági tag, dr. Marton János, dr. Trócsányi József, dr. Mátyás Ernő igazgató, dr. Szabó Zoltán, dr. Zsiros József és dr. Újszászy Kálmán teol. tanárok, dr. Enyedy Andor előadó és jegyző; mint a lelkészképesítő bizottság tagjai.

1. Elnök jelenti, hogy Bernáth Aladár bizottsági tag más irányú elfoglaltsága miatt nem jelenhet meg a bizottság ülésein.

Bizottság a jelentés alapján a Bernáth Aladár sajnálatos távolmaradását igazoltnak veszi.

2. Előadó jelenti, hogy a második lelkészképesítő vizsgára 15 segédlelkész jelentkezett, névszerint: Ablonczy József, Bakos Zoltán, Balázs Ernő Csaba, Balogh Lajos, Bertha Barna, Fejérváry Zoltán, Fodor Lajos, Harsányi László, Kalmár Lajos, Kazay József,

Sorszám	Második lelkészképesítő. N É V	Egyházi szónoklat- tan	Gyakorlati teológia	Egyház- jogtan	Egyház- történet	Gyakorlati biblia- magyarázat	Írásbeli dolgozat	Általános osztályzat
1.	Ablonczy József ..	elégséges	elégséges	jó	jó	jó	elégséges	elégséges
2.	Bakos Zoltán	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
3.	Balázs Ernő Csaba	elégséges	jó	jó	jó	elégséges	elégséges	elégséges
4.	Balogh Lajos	jeles	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó
5.	Bertha Barna	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
6.	Fejérváry Zoltán ..	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges
7.	Fodor Lajos	jeles	jeles	jó	elégséges	jó	jó	jó
8.	Harsányi László ..	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
9.	Kalmár Lajos	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles
10.	Kazay József	elégséges	elégséges	elégséges	elégtelen	elégséges	elégséges	elégtelen
11.	Kenyeresy Károly	jó	jó	jó	jó	jó	jeles	jó
12.	Molnár István	jó	elégséges	jó	elégséges	jó	jó	elégséges
13.	Nagy András	elégséges	jó	elégséges	elégtelen	elégséges	elégséges	elégtelen
14.	Orbán József	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
15.	Stephán László ..	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles

Kenyeressy Károly, Molnár István, Nagy András, Orbán József, Stephán László. Balázs Ernő Csaba első lelkészképesítő vizsgát Debrecenben 1933. október 9-én tett s engedélyt kap az itteni vizsgázásra, de lelkészi állásra vizsgájának sikere esetén is csak két gyakorló évének letelte után, október 9 után pályázhat. Molnár István és Harsányi László a múlt, illetve még az 1933-ban esedékes vizsgájuk letételére annak idején ez évre kaptak halasztást. Csiszár Áttila orvosi bizonyítvány alapján decemberre kért vizsgaengedélyt, amelyet meg is kapott. A bizottság az írásbeli dolgozatok eredménye alapján minden jelentkezőt vizsgára bocsát, amely a mellékelt táblázatban feltüntetett eredménnyel folyt le.

3. Dr. Szabó Zoltán indítványozza, hogy a lelkészképesítő vizsgára készített szakdolgozatok tartassanak vissza, hogy belőlük a távolabbi jövőben is meg lehessen állapítani vizsgázó ifjaink szellemi fejlődését, fejlettségét. Egyúttal figyelmeztetni kéri, a múlt és jelen évben első vizsgát tett segédlelkészeket, hogy a múlt évi egyházkerületi határozatban elrendelt munkanapló bemutatást a jövő évi vizsgánál bizottság a dolgozat beadásával együtt megfogja követelni.

Bizottság a javaslat értelmében határoz.

4. A vizsgai eredmény kihirdetése után Farkas István püspök intézett buzdító szavakat a vizsgázottakhoz, akiknek a részéről Stephán László mondott köszönetet.

Farkasfalvi Farkas Géza
főgondnok.

Farkas István
püspök.

Dr. Enyedy Andor
a bizottság elnöke.

Közgyűlés a jegyzőkönyvekben foglaltakat megnyugvással és ama szívbéli óhajttal veszi tudomásul, hogy a vizsgázott lelkész-atyfiak találjanak képzettségüknek megfelelő munkateret egyházi életünkben és találtassanak híveknek a gyakorlati munkamezőn leendő forgolódásukban is.

17. Az 1935. évi 125. sz. konventi határozat 5. pontjában foglalt felhívásra

Egyházkerület jelenti, hogy a lelkésztanítóóság szervezésével kapcsolatban más megoldási módozatot felterjeszteni nem áll módjában.

18. Az egyetemes konvent 1935. 96. sz. határozatában foglalt kérdésre

egyházkerület azt a véleményét fejezi ki, hogy az E. T. IX. tc. teljes egészében való életbeléptetését a nyugdíjintézet nagyobb jövedelmezősége, a haladó idő igényeinek megfe-

lelőbb működése, de különösen a lelkész-özvegyek és árvák jobb ellátása érdekében nagyon óhajtaná, de amennyiben a nehéz gazdasági viszonyok ezt a teljes életbeléptetést megfontolandóvá, vagy egyelőre lehetetlenné tennék; egyházkerületünk kívánja a IX. t. cikknek a határozatban jelzett §-ok kivételével történő haladéktalan életbeléptetését is.

19. Tárgyaltatott a magyar református énekvezérek egyesülete választmányának egyházmegyei énekszakfelügyelők választása iránti javaslata, melyet az egyetemes konvent 156/1935. sz. határozatával hozzászólás végett egyházkerületünkhez is megküldött.

Közgyűlés üdvösnek tartja azt a gondolatot, hogy minden egyházmegyének legyen választott ének és zene szakfelügyelője, aki az egyházmegye közgyűlésein s életében a szakbeli tanácsadó véleményező és indítványozó szerepét lássa el; az egyházmegye egyházi ének és zeneügyét áttekintse és szakszerű módon irányítsa; az egyes egyházközségeknek pedig az egyházi énektanításban, esetleg erre alkalmas egyének kiválasztásában, énekkarok szervezésében, orgonák rendelésében és átvételében segítségére legyen. Az új szakfelügyelők alkotmányjogi helyzetének, hatáskörének és teendőinek körülírására a megfelelő bizottságok javaslatai alapján az egyetemes konventet kéri fel.

20. A 119/1935. sz. konventi határozatot a theol. akadémiánkon a modern nyelvek erőteljesebb tanítására és művelésére vonatkozó helyesléssel

Közgyűlés ajánlja a theol. kar figyelmébe és intézkedésébe. Elnökség útján felhívja a kerületbeli lelkészeket és tanítókat, hogy a cserkészek munkájában mint képzett vezetők igyekezzenek minél nagyobb számban résztvenni.

21. A 126/1935. sz. konventi határozatot a nőtheológusok második vizsgájáról

Közgyűlés tudomásul veszi s intézkedés végett Elnökség útján kiadja a lelkészképesítő bizottságnak.

22. Az Egyetemes Konvent 276/1935. számú határozatában, egyházkerületünkben állandó káplántartóhelyekül a következő egyházközségeket ismerte el: Abaujszántó, Abaujvár, Onga, Szászfá, Szikszó, Tornyosnémeti, Átány, Böcs, Cserépfalu, Diósgyőr, Hejőcsaba, Mezőcsát, Mezőkeresztes, Miskolc, Noszvaj, Poroszló, Tiszaszederkény, Tiszanána, Eger, Mezőnyék-Ládháza, Cigánd, Nagyrovágy, Pácín, Sárospaták, Sátoraljaujhely, Tarcal, Tiszakarád, Tiszalúc, Újcsanáros, Megyaszó, Szerencs, Disznóshorvát, Ózd, Rudabánya, Sajószentpéter, Aggtelek, Putnok, Komjáti, Kelemér, és egy állás az egyházkerületi lelkészi főjegyző, mint kon-

venti előadó mellett. Összesen 39 hely, 40 állással. Egyetemes Konvent a rendelkezésére álló kápláni kongruaalapból ezidő szerint és további intézkedésig — a püspöki és esperesi segédlelkészek káplántartó és fizetéskiegészítő segélyeit is beleértve, — egyházkerületünknek 83x28 összesen 2324 P összeget tud havonként folyósítani, felhatalmazva a püspöki hivatalt, hogy a jelentkező újabb rendkívüli szükség (kegyeletiüdő, szolgálatképtelenség) esetén az egyházkerületi közgyűlés által megállapított sorrendben addig is a helyzet ismerete és legjobb belátása szerint, az elismert helyek közül is, ideiglenesen mellőzzék azokat, amelyeknek szükséglete a megjelölt keretből ki nem elégíthető. Az állandó káplántartó helyek szaporítása csak úgy lehetséges, ha az egyházkerületek előterjesztése alapján a jelenlegi 28 P-k 25 P-re szállíttatnak le.

Közgyűlésünk a határozatot tudomásul veszi azzal, hogy a 83 egység át nem léphető, s ezért az egyházmegyék esperesei minden kápláni változást előre, havonként jelentsenek be a püspöki hivatalba jóváhagyás végett s csak ezután vegyék be a változást a havi kimutatásba. Közgyűlésünk ezidőszent nem kívánja a mostani járandóság csökkentését.

23. Az Egyetemes Konvent 252/1935. számú határozatában tudomásul vette, mult évi közgyűlésünknek a lelkészválasztásnál magasabb minősítést igénylő egyházközségek kijelölésére vonatkozó 12. VIII. sz. határozatát azzal, hogy a kijelölés, 6 éven belül meg nem változtatható.

Tudomásul szolgál.

24. Az Egyetemes Konvent Elnöki Tanácsának 1934 november 27. napján 12. szám alatt hozott intézkedése szerint a Kultusz Miniszter Ur 1934 november 12-én 7356/1934. II. sz. iratával arról értesítette az Egyetemes Konvent elnökségét, hogy a róm. kat. püspöki kar úgy határozott, hogy szegénységi-bizonyítvány alapján a lelkészek 1870 től kezdődő anyakönyvekből díjmentes bizonyítványt tartoznak adni. Előbbi évekről azért nem, mert igen sokszor feleslegesen, fantasztikus örökségi ügyek kapcsán szoktak ilyen kivonatokat kérni. A Miniszter Ur azt kéri, hogy az Egyetemes Konvent Elnöksége a református lelkipásztorok anyakönyvi kivonatok kiállítására nézve, foglaljon állást. Az Elnöki Tanács megállapítja, hogy ingyenes anyakönyvi-kivonat kiállítására nézve, nincs rendelkezés. Mivel azonban a róm. kath. püspöki kar ily irányú szociális állásfoglalása figyelmet érdemel: az egyházkerületek figyelmébe ajánlja.

Közgyűlésünk, a jelenvaló viszonyokra tekintettel, elrendeli, hogy az 1870. évtől kezdődően, ha a kivonatot kérő fél az illetékmentességet a felmutatott szegénységi bizonyítvány alapján igényelni jogosult és azt igényli (6165/1934.), hogy — esetleges újabb intézkedésig — ezekből az anyakönyvekből, a lelkipásztorok díjmentesen adjanak ki szükséges anyakönyvi kivonatot. Ez a rendelkezés az 1870. évnél régebbi anyakönyvekre nem vonatkozik.

25. Az Egyetemes Konvent 253/1935. számú vagyongazdálkodási nyomtatvány mintákra vonatkozó határozata alapján

Közgyűlésünk felhívja az egyházmegyék espereseit, hogy még ebben az esztendőben jelentsék be a püspöki hivatalnak, hogy vagyongazdálkodási nyomtatvány készletük mennyi időre elegendő. A püspöki hivatal az előírt nyomtatványok elkészítéséről e jelentések alapján szíveskedjék gondoskodni.

26. Egyetemes Konventünk 1935. évi jegyzőkönyve 36. pontjának tanúsága szerint a szórványgondozó munka nagy fontosságát látva és érezve, az e célra alakuló missziói állások fokozottabb segélyezését általában helyesnek tartja. Ugyancsak szükségesnek látva a szórvány- és tanyamisszió külön és némileg önálló munkakörbe utalását: a konventi missziói bizottság szórvány és tanyagondozó albizottságát megalakítja s abba minden egyházkerületől kéri egy rendes és egy póttag kijelölését s az egyházkerületi missziói bizottságok mellett a szórvány- és tanyagondozó albizottságok megalakítását.

Egyházkerület szórvány- és tanyagondozó albizottságot alakít, melynek tagjai: Kiss József abauji egyh. m. belmissziói előadó elnökölte alatt: dr. Komjáthy Aladár ózdi és Darányi Lajos sárospataki lelkészek. A konventi szórvány- és tanyagondozó albizottságba rendes tag gyanánt Kiss József abauji egyh. m. előadót és póttag gyanánt dr. Komjáthy Aladár ózdi lelkészt küldi ki.

27. Egyetemes Konvent 240/935. sz. határozatában kimondta, hogy azok a segédlelkészek is kötelesek szolgálni, akik segédlelkészi bizonyítványuk megszerzése után rendszeres javadalmú állást nem nyernek, mert segédlelkészi szolgálat igazolása nélkül II. lelkészképesítő vizsga nem tehető. Az egyházkerületeket nyomatékosan felhívja, hogy a területükön lévő sürgető munkák végzésére, (minők a szórványok, tanyák gondozása), segédlelkészi állásokat szervezzenek.

A Tiszáninneni Egyházkerület ezt a rendelkezést tudomásul véve felhívja a kebelbeli egyházmegyéket, hogy állapítsák meg, mely területeken volna szükséges segédlelkészi állások szervezése?

Abauji egyházmegyei közgyűlés kimondja egy missziói segédlelkészi állás megszervezését s ehhez az Egyetemes Konventtől missziói segély kiutalását kéri.

Alsóborsodi Egyházmegye a következő helyeket jelöli meg, mint ahol multhatatlan szükség van missziói segédlelkészi állások szervezésére: Átány, Diósgyőr, Eger, Heves, Maklár és Miskolc.

Alsózempléni egyházmegyei közgyűlés szintén kimondja egy missziói segédlelkészi állás szervezését s erre a célra ugyancsak az Egyetemes Konventtől kér anyagi segítséget.

Felsőborsodi egyházmegyei közgyűlés kimondja, 1-ször, hogy Szilvásvárad és Nagyvisnyó környékén az Egertől elcsatolandó Egercsehi,

Felnémet, Mikófalva, Szarvaskő; az Ózdtól elveendő Balaton, Lénárd-daróc; a Nagyvisnyótól elveendő Csernely és Szilvásváradtól elcsatolandó Bélapátfalva, Borsodszentmárton és Monoshél szórványokba egy szórványmissziói segédlelkészi állás megszervezését kéri az Egyházkerülettől, mely szórványok némi missziói segéllyel biztosítani tudnák a segédlelkészi állás fenntartását. 2-szor előterjesztést tesz az egyházkerületi közgyűléshez, egyházmegyénként egy-egy missziói lelkész beállítására.

Gömörtornai egyházmegye kimondja, hogy területén nincs olyan egyházközség, melynek 5 km-nél nagyobb távolságra eső szórványaiban vagy tanyákon 2000 léleknél több egyháztag él s ezek szerint nincs szüksége missziói segédlelkészek alkalmazására és ilyen állások szervezésére.

Egyházkerületi közgyűlés a rendelkezésére álló missziói segélyből az abauji, alsóborsodi, alsózempléni, felsőborsodi egyházmegyéknek fenti célokra 200—200 pengő évi segélyt állapít meg és a beérkezett jelentéseket, illetve kérelmeket felterjeszti az Egyetemes Konventre. A 200—200 P segély az egyházmegyék által szervezett — kápláni kongruában nem részesülő szórvány — tanya- vagy más ilyen missziói munka végzésével megbízott segédlelkészek részére az esperesek útján fizetetik ki.

28. Az Egyetemes Konvent 1935 május hó 1. 2. napjain tartott üléséből megküldi egyházkerületünkhöz a közalapi járulékokról szóló, a közalapi intézőbizottsága által előterjesztett és az egyetemes konvent által fenti ülésében elfogadott szabályzatot, melynek életbeléptetését az Egyetemes Konvent egyidejűleg el is rendelte. Az elfogadott és életbeléptetett szabályzat egyelőre, további intézkedésig csupán a lélekszám után fejenként és évenként 8 fillérjével számított közalapi járulék fizetését rendeli el, az egyháztagok által adóalapon fizetendő járulék még egyelőre életbe nem lép.

Egyházkerületi közgyűlés az Egyetemes Konvent által a közalapi járulékok kezeléséről alkotott és életbeléptetett szabályzatot tudomásul veszi és az ahhoz való szigorú alkalmazkodást az egyházmegyéknek is előírja.

29. Az Országos Közalapi Intéző-bizottsága tudomásul vétel valamint a behajtás ellenőrzése és hathatós támogatása végett a Főtiszteletű Püspök Urhoz megküldötte 5474/1935. sz. valamennyi espereshez és közalapi pénzkezelőhöz intézett körlevelét, amelyben az összes espereseket és pénzkezelőket ujabban is nyomatékosan és felelőséjükre való figyelmeztetés mellett felkéri arra, hogy az Egyetemes Konvent régebbi határozatának feltétlenül tegyenek eleget és a rendkívüli mérvű járulék hátrálékok behajtását szorgalmazzák, gondoskodván különösen arról, hogy az adósegélyből való levonás okvetlenül megtörténjék, a nem adósegélyes egyházközségeknél pedig azok közigazgatási végrehajtás útján hajtassanak be.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is mély aggodalommal látja az Országos Közalapi járulékoknak egyházkerületünkbe bekebelezett egyházmegyéknél is fennálló az eddigi szigorú figyelmeztetések dacára nem csökkenő hátrálékos tartozását, amelynek további fennállása magát a törvényen alapuló nagy feladatok betöltésére hivatott Országos Közalap létét és működését támadja meg.

Ugyanazért a maga részéről is különös sullyal kéri fel az egyházmegye espereseit és a közalapi pénzkezelőket a hátrálékok behajtásának a legteljesebb szigorral és sulyos felelősségük mellett való behajtására, az egyházkerület elnökségét pedig ennek legalaposabb ellenőrzésére.

30. Egyetemes Konventünk 1935. évi május hó 1. 2. napjain tartott ülésének 94. sz. jegyzőkönyvi kivonatát küldi meg, amely ülésen az Egyetemes Konvent azt a határozatot hozta, hogy felhívja a közalapi intéző bizottságát: szerezze be az egyházkerületek és egyházmegyék útján az egyházközségektől az egyháztagok összes állami föld-, ház- és kereseti adója után százalékosan számítandó közalapi járulék összegeiről tájékoztató, a lelkészi vagy egyházközségi pénztári hivatal által elkészített s a politikai község adóügyi hivatala által láttamozott, az egyházközségek, egyházmegyék és egyházkerületek által összegezett állami adó kimutatásokat és munkálatának eredményéről a legközelebbi rendes konventi gyűlésre tegyen jelentést.

Egyházkerületi közgyűlés már most meghagyja a bekebelezett összes egyházmegyék espereseinek és egyházközségek lelkészeinek, hogy az egyetemes konvent fenti meghagyásához képest készítsék elő az egyháztagok összes állami föld-, ház- és kereseti adóját kitüntelő és a politikai község által láttamozandó, a közalapi járulék kivetésének az alapját képező kimutatásokat (E. T. 8. tc. 5. §.), e kimutatásokban tüntessék ki az azok után járó fél százalékos közalapi járulékot, hogy a közalapi intézőbizottságoknak a főlhívására ezeket kellő időben betérjeshessék.

31. Egyetemes Konventünk 1935. év május hó 1. 2. napján tartott üléséből (280. jzkv. szám) felhívta az egyházkerületeket, hogy hatalmazzák fel az Egyetemes Konventet az E. T. 1. t.c. 154. §. h. pontja alapján a tűzbiztosításnak a négy egyházkerületre kötelező hatállyal való rendezésére, illetve e tárgyban valamelyik hazai biztosító társasággal új 10 éves tűzbiztosítási szerződés kötésére, amelynek a keretében a biztosító társasággal szemben lényegesebb előnyök volnának kieszközölhetők.

Egyházkerületi közgyűlés az Egyetemes Konventet felhatalmazza arra, hogy valamelyik nagyobb hazai biztosító társasággal a tűzbiztosítás egyházkerületünkre is kiterjedő joghatállyal egy egyetemes szerződés keretében rendezze, illetve

e tárgyban a szerződést megkösse azonban csak azzal a feltétellel, amennyiben ezen új szerződés megkötésénél egyházkerületünk elnöksége által annak idején beterveztendő észrevételek és javaslatok figyelembe vétetnek és amennyiben az új szerződésben a Fonciere biztosító intézet által a tűzbiztosítás keretében eddig nyújtott előnyöknél a szerződő biztosító társaság többet biztosít. Az ekként szóló nyilatkozatot az Egyetemes Konventnek elküldi. Egyben kifejezi azt a kérelmét is, hogy az egyházkerületek eddigi biztosítóin kívül a Kisbirtokosok Biztosító Intézete is fel legyen hívva ajánlattételre és a határozat ennek figyelembe vétele mellett történjék. Az említett 10 év leteltével az egyházkerület szabad kezet tart fenn magának a tűzbiztosítás rendezése tekintetében és fenntartja azt a jogot, hogy újból a belkörü tűzbiztosítás álláspontját foglalja el.

32. Az Egyetemes Konvent elnöksége 1935. évi május hó 1. 2. napjain tartott konventi ülésen 199/1935. sz. a. tárgyalt és elfogadott „Birói Ügyviteli Szabályzat és Iratminták” kiadásáról és életbeléptetéséről értesíti egyházkerületünket. Az említett ügyviteli szabály és iratminta tárról, amely a konventi jegyzőkönyvben is közzé van téve, külön lenyomatot is készítettett, amelyet 50 fillér bolti áron hoz forgalomba.

Egyházkerületi közgyűlés az Egyetemes Konvent által elfogadott és 1935. évi május hó 15-én életbeléptetett „Birói Ügyviteli Szabályzati Iratminták”-at hivatalos és a gyakorlatban is irányadó és alkalmazandó kiadásnak tekinti, illetve azt ilyenként alkalmazni rendeli. A fenti munka külön lenyomatából 20 darabot az egyházkerületi bíróság tagjai részére beszerezni rendel.

33. A Sárospataki főiskola igazgató tanácsa felterjeszti dr. Trócsányi József ny. főiskolai jogtanár nyugalomba vonulása alkalmából az illetékes iskolai székek által felterjesztett alábbi megemlékezését:

„*Dr. Trócsányi Józsefet* az 1907 évi szeptember 24—26 iki egyházkerületi közgyűlés választotta meg a jogakadémián a magyar magánjog, az osztrájkjog és bányajog tanszékére rendkívüli tanárnak. Rendes tanári minőségben pedig 1911. október 2-án véglegesítette. 1913—14-ik évben már a dékáni tisztet tölti be s ezekben az években kezd kibontakozni az ő tudós tanári egyénisége. Tudományos értekezései jelennek meg, amelyek mindenike gazdag ígéret. „Erkölcstelen ügyletek” című 1910-ben megjelent munkája pedig iránytszabó a magánjog területén, amelyhez ma is szívesen visszatérnek szakemberek.

A kitörő világháború a tudományos növekedés szempontjából fényesnek ígérkező pályafutását megszakítja, 1914—15. évi közigazgatói jelentés szerint a haza hívó szava csatátérre szólítja. Előbb az orosz harctéren, Bukovinában végez mint tűzérőhadnagy szolgálatot. Majd az olasz frontra kerül. A legnehezebb helyzetekben végzi a háború vége felé is

mint százados, az ütegeparancsnok szolgálatát. Minél teljesebben belevetette egész mivoltát a haza védelmébe, annál fájdalmasabban érintette az összeomlás, amelyben fogságba is került. Szicíliai fogságából 1919 novemberében szabadult ki. Bár egész férfiúként végezte harctéri szolgálatait s bár minden előfeltétele megvolt arra, hogy vitézzé avassák, ezt nem kérte; tartózkodó puritán egyénisége még harctéri szolgálataihoz különösen illő kitüntetés kérésétől is visszatartotta.

Az 1919—20. iskolai év második felében kezdi meg újra tanári szolgálatát. 1921. július 12-én pedig az egyházkerület a főiskolai gazdasági választmány elnökévé választja meg. 1923-ban pedig a jogakadémia megszűnván, teol. akadémiánkon folytatja tovább tanári működését, amely időtől kezdve az egyházjogtant és a jogi vonatkozású tárgyakat adja elő. Felette értékes az a szolgálat is, amelyet dr. Trócsányi József ettől az időtől kezdve, mint tanár folytatott főiskolánkban. Széleskörű tudásával, éles ítélő erejével, tárgyai feletti izmos szellemi erővel való uralkodásával, világos, lebilincselő előadásaival, mint tanár, az igazságszeretettől áthatott, kiegyensúlyozott, belsőleg fegyelmezett egyéniségével, mint nevelő, gyakorol különösen értékes hatásokat az ifjúságra.

Dr. Trócsányi József eddigi munkásságából is egy kiváltságos képességekkel felruházott személyiség körvonalai bontakoznak ki. Gazdasági választmányi működéséből egyenesen nagyvonalú személyiségre ismerünk rá benne. A világháború után vette át gazdasági választmányi elnöki tisztét. Egy összeomló világban kellett megragadnia főiskolánk gazdasági ügyeinek kormányzását s e munkássága három vonatkozásban is történelmi jelentőségű. Először is a világháborúban hatalmas tőkét elvesztett főiskola anyagi exisztenciáját kellett átmentenie a jövődjő újjáépítő feladatainak végzésére. Ezt végezte a házi gazdálkodás fokozatos bevezetésével, amelyik évről-évre egyre jobban biztosítja főiskolánk számára az anyagi életlehetőségeket. Másik történelmi jelentőségű munkája annak a nagy építkezési programnak a keresztülvitele, amelyik 1929-ben kezdődött s 1931-ben nagyrészt be is fejeződött, — amellyel kapcsolatosan nagy hálával gondolunk főiskolánk kormányosaira is, akiknek szívós és fáradhatatlan munkássága nélkül az anyagi feltételek nem lettek volna az építkezésekhez biztosíthatók —, amelynek legfőbb eredménye az angol-internátus megépítése és az öreg főiskola újjáépítése, amely munkák egyaránt százados jelentőségűek. Hogy viszonylag kevés anyagi erővel oly nagy alkotások támadtak, az nagyrészt a dr. Trócsányi József takarékoságának, szakképzettségének és fáradhatatlan munkásságának a következménye. Puritánabb lélekkel és több hűséggel a nagy építések korszakában hazánkban sehol sem építkeztek, mint nálunk. Egy harmadik vonatkozásban is nagyhorderejű dr. Trócsányi József gazdasági választmányi elnöki működése. Az építkezési program végrehajtása után nyomban reászakadt világunkra a gazdasági és pénzügyi válság, amely alapjaiban rendíti meg közgazdasági életünket, amelyben intézmények és magánosok roppannak össze, amelyben főiskolánk élete is megrendül, de dr. Trócsányi József még a legválságosabb időben is biztos kézzel vezeti a pusztító hullámok között főiskolánk hajóját és évről-évre biztobb képei tünedeznek elénk főiskolánk anyagi szempontból is nyugodt

jövője felől. Dr. Trócsányi József munkásságának nagyvonalúsága abban a leginkább elénk ötlő, hogy ebben a mély szakadékokat és sötét örvényeket feltáró korszakban olyan szokatlan energiával és olyan gazdag képességekkel emeli ki és építi ki főiskolánkat. Mégis az ő nagysága talán inkább meglátszik azoknak az egészen apró ügyeknek a végzésében, amelyek olykor százával adódtak naponként, amelyeket egyaránt higgadt mérlegeléssel, főiskolánk érdekeit soha szem elől el nem tévesztő, alapos, józan megfontolással intéz el. Átsugárzik az ő lelkén főiskolánk minden lelki, szellemi problémája, benne él mindenestől legfrissebb és legígéretesebb célkitűzéseinkben, de nincsen olyan apró jelentőségű anyagi ügyünk, amelyik ne menne át az ő lelkének retortáin s amelyre ne ő ütné rá a szentesítés bélyegét.

Dr. Trócsányi József kétségtelenül kiváltságos talentumokkal felruházott személyiség. Egész szellemi alkatánál fogva arra termett, hogy a magasrendű erkölcsi elvek világában éljen, hogy tudományos úton készítsen teret ezeknek érvényesülésére. S az ő munkaeje mégis legtöbbször apró, jelentéktelennek látszó ügyek, mindennapi kis dolgok szolgálatában őrlődik fel. Van ebben valami tragikus is, ami sokszor kifejezésre is jutott a dr. Trócsányi József ajkán. Hogy mégis ő gazdasági választmányi elnöki működésében a történelmi jelentőségű nagy munkák végzésében s a legkisebb jelentőségű ügyek elintézésében is oly sokat nyújt, annak az ő kiváltságos talentumaiban van a magyarázata.

Egyéniségében legszembeötlőbb az ő egészen szokatlan magas fel fogása a kötelességről és felelősségről. Ezekkel kapcsolatos az ő fáradhatatlan munkássága, amelyben szinte szemlátomást emészt fel magát. Önzetlen, puritán magatartásával párosult takarékosága oly messzemenő, hogy főiskolánk érdekeinek igen sokszor feláldozta saját egyéni érdekeit. Különösen erős objektivitása és igazságszeretete, amely tulajdonságainál fogva minden kérdésben oly szerepet játszott, mint a mérleg nyelve, kiegyensúlyozott és sokszor viitt ellentéteket megnyugvásra. Erkölcsi komolysága szokatlan őszinteséggel, nyíltsággal és egyenességgel párosult, amely még egyéni érzékenységre sem volt figyelemmel, hogyha az igazságról volt szó. Pedáns rendszeretete példaadó és serkentő mindazokra, akik közelről szemlélik az ő munkáját. Nagy szenvedélyek, romboló, a lélek nyugodt egyensúlyát felborító indulatok nem érnek fel hozzá, a gyűlölet hullámverésében is megtudja őrizni tárgyilagossággal párosult jóakarátát. Egészen szokatlan realitásérzéke, mindig a valóság talaján áll. Ez sok részben az ő nagy produktívitásának a titka is. Különösen szembeötlő az ő egyéniségének sokoldalúsága, ismeretvilágának sokrétűsége. Jogügyi, gazdasági, pénzügyi, építkezési kérdésekben egyaránt tiszteletet és tekintélyt biztosít magának. Általában is a korszellem életerős megmozdulásit megértő és támogató egyénisége nemes konzervativizmussal párosul, mely mindig megóvjá őt a kor káros befolyásaitól. Talán azért, mert izig-vérig építő egyéniség, aki mindig irtózik a rombolástól. Utoljára említjük azt, amiről talán sohasem beszélt, de amely minden munkájának a rugója, főiskolánk iránti hűségét és szeretetét. Ezek nyilatkoznak meg nyugdíjba vonulása tényében is, mert ennek nincs más indoka, mint az, hogy főiskolánknak megtakarításokat eszközölkjön. Katonai szolgálatait nem lett

volna köteles beszámíttatni. Egyéniségének súlypontját kutatva, úgy ítéljük, hogy erkölcsi erők megtestesítője elsősorban. Ezek magyarázzák minden munkáját. Mégis egy-egy ünnepélyes alkalommal elejtett nyilatkozatából azt is tudjuk, hogy gazdag munkásságát és személyiségét a hit erői táplálják.

Csak természetes, hogy dr. Trócsányi József gazdag talentumokat forgató munkássága nyomán szép eredmények mutatkoznak s valóban megújulóban van az ő munkája nyomán főiskolánk. Megépült angol-internátusunk, megújított ősi főiskolánk, tápintézetünk. A megrenovált tanári lakások, a megépült csónakház mind-mind az ő ujjáépítő tevékenységéről beszélnek. De virágzásban vannak a mi gazdaságaink is, új épületek emelkednek azokban is. A modern gazdálkodás eszközeinek mérsekelt alkalmazásával, általában az okszerű gazdálkodással még a nehéz viszonyok között is produktív gazdálkodásunk. De a főiskola belső megújulásának is jelentékeny tényezője az ő minden tekintetben példátmutató, nemes erkölcsi személyisége.

Hálát adunk Istennek, hogy őt főiskolánknak adta, hogy ő a mienk s továbbra is a mienk marad. Amikor efelett örömiinket kifejezzük, kérjük a mindenható Istent, hogy főiskolánkért folytatandó további munkálkodásában és élete felett és családján öröködjék az ő kegyelmével.

Egyházkerületi közgyűlés amilyen Isten iránti hálával, boldog és büszke örömmel szemléli dr. Trócsányi József tanár önmagát emésztő, közéletünket, különösen főiskolánk életét pedig nagy haszonnal s a haszon felett a hű és a magasabb érdekekért minden más érdeket háttérbe szorító, eszményi magaslatozon járó kötelességteljesítés példájával tápláló, gazdagító, sokoldalú munkálkodását; olyan sajnálattal veszi tudomásul e munka jelentős részétől, a tanári tevékenységtől történt megváltását. Lemondása elfogadásával — mivel tudja, hogy ezzel is használni és szolgálni akar; neki további erőt és egészséget kíván, hogy felszabaduló idejében is működhessen sokáig főiskolánk anyagi ügyeinek intézésében, ahol szinte nélkülözhetetlenné és pótolhatatlanná tette magát.

34. A sárospataki ref. főiskola Igazgatótanácsa folyó évi szeptember 14. iki üléséből felterjeszti dr. Trócsányi József gazd. választmányi elnöki tiszteletdíjának rendezésére vonatkozó, 53. sz. jegyzőkönyvi pontjába foglalt határozati javaslatát, mellyel az ő tiszteletdíját 1935. szeptember 1-től kezdve az évi 20 q buza és 5 öl tűzifa természetbeni járandóság érintetlenül hagyása mellett akként javasolja rendezni, hogy az évi 600 P készpénz tiszteletdíja 1.800 P-vel, évi 2.400 P-re emeltetnék.

Egyházkerületi közgyűlés dr. Trócsányi József iránt érzett nagybecsülése jeléül is, az igazgatótanács javaslatához készséggel adja meg jóváhagyását.

35. Igazgatótanács a teol. kar javaslata alapján előterjesztést tesz a dr. Trócsányi József nyugalomba vonulásával megüresedett jogi tanszék megszüntetésére. Az előterjesztés indoka az, hogy annak idején ennek a tanszéknek fenntartását a jogakadémia szüneteltetése, valamint az a körülmény tette szükségessé, hogy dr. Trócsányi József mint gazd. választmányi elnök továbbra is megmaradhasson a főiskola kötelékében. Az ő nyugdíjazásával ez az érdek már nem forog fenn és a tanszék megszüntetése mellett szól az is, hogy más teológiákon sem tartanak fenn külön jogi tanszéket.

Közgyűlés az előterjesztés értelmében határoz és a dr. Trócsányi József nyugalomba vonulásával megüresedett jogi tanszéket megszünteti.

36. Olvastatott dr. Szabó Sándor, dr. Meczner Béla és dr. Gerőcz Kálmán ny. jogtanároknak az a közös kérvénye, hogy a sárospataki ref. főiskolában üresedésben levő egyházjogi tanszékre a jövőben ők alkalmaztassanak szolgálati idejüknek megfelelő sorrendben, tehát először: dr. Szabó Sándor, az ő szolgálatát után dr. Meczner Béla, az ő szolgálatát után pedig dr. Gerőcz Kálmán. Kérvényükben az 1922. VI. tc-re és az 1923. XXXV. tc-re hivatkoznak, amely kimondja, hogy a B-listások abban az esetben, ha a tényleges szolgálat kötelékébe való visszavételüket kéri, más pályázókkal szemben nem mellőzhetők. Olvastatott idevonatkozólag a főiskola igazgatótanácsának Miskolcon 1935. november 13-án tartott ülésében hozott határozati javaslata is, mely a kérelmet nem tartja teljesíthetőnek.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgatótanács jogi álláspontjával egybehangzólag az 1922. VI. tc. 3. §. 10. bekezdése és az 1923. XXXV. tc. 6. §-a alapján megállapítja, hogy a B-listásoknak a folyamodók által felhozott előjoga újra való alkalmaztatásukra nézve csak abban az esetben aktuális, ha az állás betöltésére kerül a sor, amikor is ha egyébként érdemesek és alkalmasok, más pályázókkal szemben nem mellőzhetők. Minthogy azonban ennek az állásnak a betöltéséről jelenleg nincs szó és erről annyival kevésbbé is lehet szó, mert az egyházkerület a kérdéses jogi tanszéket megszüntette, azért a folyamodóknak a kérése tárgyaltalan lévén, az nem is teljesíthető.

37. Igazgatótanács jelenti, hogy folyó év június 17-én Sárospatakon tartott ülésére a köziskolai szék tanárképviseleként a teol. akadémia részéről dr. Marton János és dr. Mátyás Ernő, a dr. Mátyás Ernő teol. igazgatósága tartamára pedig dr. Zsíros Józsefet, a gimnázium részéről Szilágyi Benő és Tárczy Árpád tanárokat, mint az illetékes tanári testületek által megválasztott igazgatótanácsosokat jelentette be. Az igazgatótanács színe előtt Ragályi Miklós, gróf Vay Artur, Szentmártony Dániel, Hubay Kálmán, Janka Péter, dr. Zsíros József és Tárczy Árpád új igaz-

gatótanácsosok az esküt is letették és helyeiket az igazgatótanácsban az elnökség üdvözlése mellett elfoglalták.

Egyházkerületi közgyűlés az új igazgatótanácsosok megválasztását és eskütételét tudomásul veszi s munkájukra Isten áldását kéri.

38. Igazgatótanács felterjeszti dr. Marton János teol. internátusi igazgató jelentését a teol. internátus 1934/35. évi működéséről.

Közgyűlésünk megnyugvással veszi tudomásul az internátus életéről és jó vezetéséről szóló, annak alapítását minden tekintetben igazoló beszámolót.

39. Igazgató-tanács felterjeszti dr. Szabó Zoltán professzor jelentését a theológusok 1934/35. évi gyakorlati munkájáról, melynek főbb ágai a következők voltak:

1. Bibliakörök vezetése.
2. Igehirdetés:
 - a—b) A nagytemplomban, az imateremben, az úgynevezett kis istentiszteleteken az alsó osztályos növendékek részére, amely istentiszteleteket negyedéves theológusok végeztek.
 - c) Kátémagyarázatok a gyülekezeti templomban.
 - d) Szórványgondozói munka Györgytarlón, Végárdón, a Királyhegyen.
 - e) Rendszeres igehirdető munka Bodrogszádányban, Vajdácskán, Bodrogolasziban.
 - f) Diákegyesületeinkben (Rákóczi György Egyesület, SDG.) írás-magyarázati szolgálatok.
3. Vasárnapi iskolai munka.
4. Kie munka.
5. Főiskolai kórházmisszió.
6. Lekész hivatali inspekció.
7. Prot. katonaságunk közötti munka.
8. A cserkészcsapat öt tagja két kiszállás alkalmával 14 községben végzett regős igehirdetői és faluszemináriumi munkát. 4 öreg cserkész az utcagyerekeket mentő cserkész munkában vett részt.
9. a) Gyakorlati szemináriumban végeztek homiletikai és előadói gyakorlatokat.
 - b—c) Résztvettek a gyülekezet-rajzi kérdőívek, valamint néprajzi célokat szolgáló hímes tojás gyűjtésben.
 - d) Az ifjak kötelezően vezettek munkanaplót.
 - e) Homiletikat jegyzetfüzetet.
 - f) Magánexegézist.
 - g) Több gyülekezeti lelkész meghívást nyert és megjelent a gyak. szemináriumban előadások tartására.

Közgyűlés örömmel vesz tudomást a theol. ifjúság sokoldalú és lelkipásztori munkára előkészítő rendkívül nagyjelentőségű munkájáról s erre a munkára továbbra is Isten segítő kegyelmét kéri.

40. A sárospataki főiskola és tanítóképző intézet igazgatótanácsa felterjeszti a teológiai kar jelentését, a teológiai ifjúság részére rendezett leventeoktatói kiképzésről. A tanfolyam, amelyen 50 ifjú vett részt a kerületi testnevelési és népgondozói felügyelőség vezetése alatt állott, mely az ifjúság ruházataról is gondoskodott. A felügyelőség képviselőiben Kurdy ezredes tartott szemlét a munka befejezésekor a tanfolyam résztvevői felett s a szép eredmény felett elismerését nyilvánította. A tanfolyamon az I. II. IV. éves hallgatók fognak ezután is a leventeoktató oklevél megszerzése céljából részt venni. A tanfolyam az ifjúságot edzettebbé, fegyelmezettebbé tette.

Közgyűlés a maga részéről is megerősíti az igazgatótanácsnak azt a határozatát, melyben a nemzetvédelmi és nevelő szempontból egyaránt értékes tanfolyamról, annak szép eredményéről örömmel vesz tudomást, annak folytatását a jövőben is kívánatosnak tartja: a kerületi és népgondozói felügyelőségnek pedig ifjúságunk leventeoktatói kiképzése körüli értékes támogatásáért köszönetet mond.

41. Igazgatótanács felterjeszti dr. Újszászy Kálmán professzornak a faluszemináriumi munkáról szóló következő jelentését:

A negyedik éve növekedő és második éves rendszeres keretek között dolgozó önkéntes jelentkezőkből tömörült munkának az első félévben 29, a második félévben 31 tagja volt. Belső munkaképen tartott az első félévben 14, a második félévben 12 szerda esti összejövetelt, valamennyin egy-egy agrár, vagy falukérdéssel foglalkozó könyv megbeszélésével, illetve előadással. Két ízben, novemberben és márciusban rendezett kiszállást 3–3 napra a Bodrogköz és a Hegyalja 19 falujába, összesen 38 résztvevővel, akik kettesével keresték fel a meglátogatott falvakat. Valamennyi kiszállásról részletes kérdőív alapján jelentés készült és valamennyi kiszállás végzett gyülekezeti munkát; a második kiszállás alkalmával a legtöbb helyen Rákóczi-ünnepélyt tartottak. A falu népet segítő programjának keretén belül megszervezte néhány tanyacsoport téli ujsággal való ellátását, segített az egyházmegyei énekkarok hangversenyének rendezésében és a Faluszövetséggel karöltve vezette a Bodrogköz és Hegyalján a vándorkönyvtár akciót. A falu és város közelebbi kapcsolatainak megerősítésére rendezte a cigándi bokréta sárospataki előadását; a távolabb fekvő magyar falvak életének tanulmányozására pedig 3 hetes tanulmányútra küldte két tagját. A falumunka szélesebb körű propagálására kiadta első füzetjét a Faluszeminárium címmel; képviselői előadásokat tartottak a debreceni diákegyesületek falugyűlésén és a debreceni és pataki diákok sárospataki konferenciáján. Végül tagjaitól cikket jelentetett meg a Ref. Lapokban, az Ifjúsági Közlönyben, az Igazság

és Életben és a Széchenyista Ifjúságban. A munka erősítése érdekében összeköttetéseket keresett a Faluszövetséggel, a cserkészszövetséggel, a néprajzi múzeummal, a bokréta szövetséggel és a Széchenyi Szövetséggel. Mindig sikeres eredménnyel. Járatta, illetve tiszteletpéldányként kapta a Vasárnap, a Széchenyista Ifjúság, és a Gyöngyösbokréta c. lapokat. Könyvtárát mintegy 50 drb. értékes falura vonatkozó könyvvel gyarapította. Egy felállítandó néprajzi gyűjtemény számára 67 bodrogközi szőttes kendőt és több egyéb tárgyat gyűjtött, részint adományokból, részint vásárlás útján. Fénykép és levelezőlap gyűjteménye 146 darabból áll. Anyagi támogatással segítették a faluszemináriumot: a Főiskola, a tiszáninneri ref. egyházkerület, a Faluszövetség, az Országos Központi Hitelszövetkezet és az Egyetemes Konvent.

Közgyűlés örömmel veszi tudomásul a lelkipásztornevelés szempontjából is nagyfontosságú faluszemináriumi munkát és meg van győződve arról, hogy a faluszemináriumi nevelés útján felkészültebb ifjak fognak szolgálatba állani a magyar falvakban.

42. Igazgatótanács 1935 jún. 17-iki üléséből felterjeszti dr. Szabó Zoltán theol. tanárnak a theologiai kar által hozzá benyújtott ama javaslatát, hogy a theológián népfőiskola létesíttessék. Ez a népfőiskola úgy létesülne, hogy amíg a falumunkában foglalkozó hittanhallgatók falun vannak, arra az időre a gyülekezetekből a lelkipásztorok által kiválasztott derék, ígéretes gyülekezeti munkában részvételre alkalmas ifjak jönnének be ugyanolyan számban Sárospatakra s ott a nemzeti, egyházi élet főkérdéseiben kiképzést nyernek s a téli gazdasági tanfolyamban is részt vehetnének.

Egyházkerületi közgyűlés a theol. népfőiskola létesítéséhez, mint amely bizonyára hathatósan fogja előmozdítani theol. akadémiánknak a falu szellemével, népünk ismeretével, viszont falvaink ifjúságának a mélyebb szellemi és lelki élet javaival kívánatos telítődését, jóreménységgel adja hozzájárulását és szükséges támogatását.

43. A sárospataki theol. tanári kar 1935 jun. 13-án tartott gyűlésében gondosan megindokolt javaslatot készítet egy külmisziói tanfolyam létesítésére, amelyet a főiskolai igazgatótanács elé terjesztett s ez viszont a javaslatot magáévá téve jelen egyházkerületi közgyűlés elé bocsátja és kéri annak jóváhagyását.

A javaslat szerint egyházkerületünket anyagi megterhelés a tanfolyammal kapcsolatosan nem éri. A tanári kar díjmentesen vállalja az előadásokat; a hallgatók a theol. internátusban kapnának lakást, ellátást pedig a tápintézetben, de mindezt a theológus ifjúságot kötelező feltetelek mellett. A tervezetből úgy tűnik ki, hogy Döbrössy Lajos, mint a tanfolyam egyik előadója részesülne csupán ingyen szoba- és ellátási kedvezményben a főiskola részéről. A Magyar Ref. Külm. Szövetség a

tanfolyam hallgatóit sok tekintetben kész támogatni, még anyagi kötelezettségeikben is.

Egyházkerületi közgyűlés a theol. akadémia tanári karának külmisziói tanfolyam létesítésére vonatkozó javaslatát jóleső örömmel veszi tudomásul és abban a theol. akadémia tanárainak fáradhatatlan ügybuzgalmát látja ismételten megbizonyítva. Abban a határozott reményben, hogy ezzel a vállalkozással theol. akadémiánk rendkívüli szolgálatokat végez egyetemes egyházunknak, a tervezetet jóváhagyja s a tanfolyam létesítésére az engedélyt megadja.

44. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa felterjeszti 1935 szeptember 14-iki ülésének 57. jegyzőkönyvi pontjába foglalt határozati javaslatát a főiskola 1934/35 évi zárszámadására vonatkozólag.

A zárszámadás összesítése a következő képet mutatja:

Az egyes pénztárak nyersforgalma a következő:

	Bevétel:	Kiadás:
	P	P
1. Közpénztár	741.876·79	769.755·30
2. Új Vay—Mocsáry-alap	1.140·51	—·—
3. Internátusi és fenntartást alap	498·37	—·—
4. Teol. internátusi építési alap	17.505·13	6.978·78
5. Betegsegélyző egylet	9.063·74	9.089·79
6. Csolnakház	10.787·06	13.089·54
7. Ösztöndíj-pénztár	18.245·12	6.693·54
8. Tisztviselői nyugdíjalap	6.177·32	—·—
9. Segélydíj-pénztár	1.573·88	546·39
10. Gimn. internátusi építési alap	103.718·62	103.718·62
11. Mudrány-pénztár	24.435·61	12.895·17
12. Tápiintézeti pénztár	68.871·03	68.085·67
13. Angol-internátus	101.208·88	102.993·21
	1,105.102·24	1,093.846·01

A Közpénztárról, Tápiintézetről, Mudrány- és Angol-internátusi pénztárról elkészített eredményszámlák (jövedelem- és költség-számla) a következők:

A Közpénztár 1934/35. évi eredményszámlája:

I. Jövedelem:

1. Györgytarló	145.747·86
2. Bálványos	22.507·04
3. P. Horváth-pusztá	30.290·81
4. Perked	4.423·31
5. Erdők, rétek, alsóhatári föld	8.920·36
6. Királyhegy	13.286·48
7. Aranyos	145·81

8. Pincék	—
9. Lakóházak	11.133·35
10. Nyomda	1.200—
11. Könyvkereskedés	1.500—
12. Könyvraktár	68·20
13. Lótartás	2.205·25
14. Vegyes bevételek	9.895·77
15. Évjáradékok	5.956·59
16. Tókéék jövedelme	1.201·19
17. Tandíj	39.277·72
18. Nyugdíjjárulék	9.197·84
19. Dologi kiadásokhoz hozzájárulás	15.506·78
20. Kamat bevételek	3.822·72
21. Előirányzaton kívüli bevételek	150—
22. Nagykönyvtár	49·33
23. Rendkívüli bevételek	527·70
24. Múzeumok 1933/34. évi hátr. dotációjának lerovása	674·04
25. P. Horváth-pusztai 1933/34. évi építkezési hátralék	4.031·75
26. P. Horváth-pusztai 1933/34. évi hátralékos kötelezettség lerovása	3.719·07
27. Nyugdíjintézeti 1933/34. évi hátralékos lerovás	4.488—
28. Dollárkölcson felének visszafizetésénél nyereség	12.576·14
29. P. Horváth-pusztai bérhátralék 1934/35. évről	9.022·36
30. Perked bérhátraléka 1934/35. évről	221·73
31. Borkészlet	13.179·08
32. Tandíjhátralék	1.046·29
33. Internátusi díjhátralék	896·50
Összesen	376.869·07

II. Költség:

1. Györgytarló	126.629·23
2. Bálványos	12.068·72
3. P. Horváth-pusztai	5.249·70
4. Perked	245·62
5. Erdők, rétek stb.	1.790·47
6. Királyhegy	6.890·46
7. Aranyos	963·94
8. Lakóházak	4.632·51
9. Könyvraktár	—
10. Lótartás	2.205·25
11. Vegyes kiadások	3.114·40
12. Kötelezettségek	10.213·61
13. Kölcsonök kamatai	2.760·37
14. Közterhek	3.564·27
15. Nyugdíjjárulékok	15.337·07
16. Dologi kiadások	18.556·76
17. Személyi kiadások	72.935·95
18. Tanügyi kiadások	2.821·75

19. Vegyes személyi kiadások	---	---	---	---	---	3.923·85
20. Nyug- és kegydíjak	---	---	---	---	---	271·92
21. Mult évi hiány fedezésére	---	---	---	---	---	46.936·09
22. Teol. és gimn. tanári nyugdíj	---	---	---	---	---	3.923·10
23. Adminisztrációs kiadások	---	---	---	---	---	13.847·90
24. 400 éves jubileum	---	---	---	---	---	—·10
25. Előirányzaton kívüli kiadások	---	---	---	---	---	508·96
26. Múzeumok és szertárak hátralékos dotációja	---	---	---	---	---	493·25
27. 1934. június 30-i borkészlet értéke	---	---	---	---	---	6.921·03
28. P. Horváth-pusztai építési hátralék	---	---	---	---	---	4.856·8
29. Mult évben kimutatott iskolai díjhátralék	---	---	---	---	---	1.453·58
30. P. Horváth-puszta 1933/34. évi bérhátraléka	---	---	---	---	---	18.080·67
31. Perked 1933/34. évi bérhátraléka	---	---	---	---	---	531·29
32. P. Horváth-pusztai hátralékos kötelezettségek	---	---	---	---	---	3.753·88
33. P. Horváth-pusztai ki nem adott családi ösztöndíj	---	---	---	---	---	600—
34. Perked haszonbérhátralékból ösztöndíjpénztárnak	---	---	---	---	---	118·30
35. Perked építkezési tartalék	---	---	---	---	---	3.000—
					Összesen	400.200·48

Eredmény:

Költség	---	---	400.200·48 P.
Jövedelem	---	---	376.869·07 P.
Hiány	---	---	23.331·41 P.

Mudrány-pénztár eredményszámlája:

I. Jövedelem:

1. Szegi szántóföldek	---	---	---	---	---	345·11
2. Szegilongi rét	---	---	---	---	---	410—
3. Faragószállás	---	---	---	---	---	2.225·66
4. Zsindelyház	---	---	---	---	---	500—
5. Poklos	---	---	---	---	---	7.220·25
6. Vegyes	---	---	---	---	---	12—
7. Népszövetségi kölcsön kamata	---	---	---	---	---	13·30
8. Folyószámla kamat	---	---	---	---	---	538—
9. Rétbérhátralék 1935. június 30-án	---	---	---	---	---	631·50
10. Borkészlet	---	---	---	---	---	12.213·80
11. Füzesbérhátralék	---	---	---	---	---	100—
					Összesen	24.209·62

II. Költség:

1. Szegi birtok	---	---	---	---	---	—
2. Faragószállás	---	---	---	---	---	131·69
3. Szőlőfelügyelő	---	---	---	---	---	983·60
4. Pincekezelő	---	---	---	---	---	400—
5. Poklos	---	---	---	---	---	4.784·04
6. Adók	---	---	---	---	---	929·20
7. Tűzbiztosítás	---	---	---	---	---	14·50

8. Adminisztrációs kiadásokhoz hozzájárulás	---	---	1.000—
9. Épületjavítások	---	---	434
10. Zsindely-ház	---	---	48984
11. Szőlőkölcsön kamata	---	---	13951
12. Kórház	---	---	1.21880
13. Illetékegyenérték	---	---	6376
14. Szegilongi és bodrogkereszturi rét	---	---	4350
15. Internátusi jótétemény	---	---	2.00250
16. Vegyes kiadások	---	---	1651
17. Erdő kiadásai	---	---	4681
18. Szőlőkölcsön kamata	---	---	5457
19. Rétbérhátralék 1934. június 30-án	---	---	240—
20. Borkészlet 1934. június 30-án	---	---	6.05692
21. Szénakészlet 1934. június 30-án	---	---	110—
		Összesen	18.73009

Eredmény:

Jövedelem	---	24.20962 P.
Költség	---	18.73009 P.
Maradvány	---	5.47953 P.

Tápiintézeti pénztár eredmény számlája:

I. Jövedelem:

1. Jótéteményekre	---	---	4.17250
2. Prinsterer-alap kamata	---	---	120—
3. Gulácsy-alap kamata	---	---	8—
4. Tőkekamat	---	---	38780
5. Vegyesekből	---	---	49465
6. Teol. internátusi-alaptól kamat	---	---	1.66648
7. Társadalombiztosító díjából	---	---	15648
8. Mudrány térítése	---	---	500—
9. Tápdíjából	---	---	50.80480
10. Adományokból	---	---	1—
11. Tápdíjhátralék 1935. június 30-án	---	---	1.24057
		Összesen	59.55228

II. Költség:

1. Felügyelő tiszteletdíja	---	---	72650
2. Gondnoknő fizetése	---	---	1.280—
3. Mészáros fizetése	---	---	634—
4. Cselédek fizetése	---	---	2.03299
5. Élelmiszerekre	---	---	37.66850
6. Épületjavításokra	---	---	94913
7. Felszerelésekre	---	---	2.28954
8. Fűtés	---	---	3.71474
9. Világítás és vízhúzó motor	---	---	1.59912
10. Tűzbiztosítás	---	---	6090

11. Adminisztrációs kiadásokhoz hozzájárulás	2.000,—
12. Jótéteményekre	4.172,50
13. Alapítványi kamatokra	1.195,14
14. Vegyesekre	128,57
15. Alapítványi kamatok tőkésítése	538,76
16. Társadalombiztosítás	855,28
17. Mult évi hiány megtérítése	—
18. Közpénztárnak folyószámla kamat	414,45
19. Két új kályha beszerzése	2.144,90
20. Tápdíjvisszatérítések	66,24
21. Tápdíjhátralékok 1934. június 30-án	652,70
22. Mult évi hiány áthozatala	7.537,42
		Összesen	70.661,38

Eredmény:

Költség	...	70.661,38 P.
Jövedelem	...	59.552,28 P.
Hiány	...	11.109,10 P.

Angol-internátus eredményszámlája:

I. Jövedelem:

1. Felvételi díjakból	...	1.660,—
2. Ellátási díjakból	...	82.716,78
3. Lakás díjakból	...	2.581,30
4. Angol társalgási díjakból	...	3.800,—
5. Egyesek étkezése	...	595,35
6. Társadalombiztosítás	...	277,22
7. Vegyesek	...	333,93
8. Tennis pályadíjak	...	254,68
9. Kertészetből	...	601,47
10. Angol tanárok fizetésekiegészítése	...	5.671,24
11. Élelmiszer és tüzelőkészlet 1935. június 30-án	...	2.368,24
12. Ellátási díjkövetelések 1935. június 30-án	...	1.348,94
	Összesen	102.209,15

II. Költség:

1. Szabó Gyula fizetése	...	487,56
2. Molnár Benjámín fizetése	...	493,44
3. Csák István fizetése	...	493,44
4. Képes Géza fizetése	...	800,—
5. Irsa Tibor fizetése	...	438,36
6. Igazgató és három felügyelő tanár tiszteletdíja	...	2.000,—
7. Gondnoknő fizetése	...	1.200,—
8. Gépész fizetése	...	1.173,—
9. Kertész fizetése	...	517,20
10. Szolgák fizetése	...	1.592,48
11. Konyhaszemélyzet fizetése	...	1.122,36

12. Nyelvtanítási díjak	604—
13. Zenetanári díjak	2.025—
14. Gépész- és asztalosműhely vezetéséért	186·80
15. Orvos fizetéséhez hozzájárulás	300—
16. Társadalombiztosítás	1.525·16
17. Tűzbiztosítás	171·02
18. Épületkarbantartás	1.870·37
19. Kertészeti kiadások	1.424·22
20. Fűtés (konyha)	2.527·48
21. Fűtés (központi)	9.903·13
22. Villanyvilágítás	2.221·04
23. Vízhúzó motor	1.280·88
24. Élelmiszerbeszerzések	28.622·26
25. Felszerelések és azok javítása	3.232·77
26. Korrepetálási díjak	1.737—
27. Sporteszközök beszerzése	198·46
28. Játékszerek beszerzése	68—
29. Újságelőfizetések	214·50
30. Mosás, vasalás, varrás és anyagok	2.391·30
31. Irodai szükségletek	369·62
32. Telefon, postafiók, beszélgetési díjak	181·99
33. Műhelyanyag szükségletek	31·91
34. Területhasználati díj	20—
35. Hangszerek karbantartására	60·46
36. Adminisztrációs kiadásokhoz hozzájárulás	2.000—
37. Vegyes kiadások	244·04
38. Folyószámlakamat Közpénztárnak	772·30
39. Igazgatási és utiköltségek	197·89
40. Sportpálya karbantartása	334·53
41. Törlesztéses kölcsön	500—
42. Teniszpálya karbantartása	560·12
43. Egy tanszék után nyugdíjjárulék	359·04
44. Helyettes tanárok lakásáért	320—
45. Rádiódíj	14·40
46. Könyvbeszerzések	85·80
47. Iskolafenntartáshoz hozzájárulás	2.000—
48. Hirdetésekre	235·71
49. Teol. felügyelők tiszteletdíja	600—
50. Rácz Lajos-féle ház bére	916·66
51. Csolnakház építésére	2.000—
52. Továbbépítésre tartalékolás	—
53. Díjvisszatérítések	130—
54. Két angol tanár lakhatási engedélye	208·90
55. Angol tanári fizetések különbözete	135·25
56. Elekes Imrének igazgatói pótlék	328·24
57. Alkalmazottak karácsonyi ajándéka	162—
58. Rácz Lajos-féle ház javítására	682·91
59. Angol tanárok fizetése	6.449·90

60. Élelmiszerkészlet 1934. VI. 30.	3.172·98
61. Ellátási díjkövetelések „	1.337·24
62. Társalgási díj „ „	300—
63. 1933—34. évi hiány megtérítésére	3.642·89

Összesen 99.176·01

Eredmény: Jövedelem:	102.209·15 P.
Költség:	99.176·01 P.
<u>Maradvány:</u>	<u>3.033·14 P.</u>

A vagyonmérleg adatai a következők:

	1934. VI. 30.	1935. VI. 30.
1. Közpénztár	1,358.029·69 P.	1,409.683·13 P.
2. Uj Vay—Mocsáry-alap	4.075·43 P.	4.130·51 P.
3. Internátusi és fenntartási alap	329·77 P.	364·92 P.
4. Ösztöndíj-pénztár	494·69 P.	271·85 P.
5. Tisztviselői nyugdíj-alap	13.718·51 P.	14.819·83 P.
6. Segélydíj-pénztár	11.666·88 P.	11.667·48 P.
7. Teol. internátusi építési alap	—·—	—·—
8. Gimn. internátusi építési alap	—·—	—·—
9. Csolnakház építési alap	—·—	—·—
10. Mudrany-pénztár	336.726·91 P.	342.437·84 P.
11. Tápintézeti pénztár	11.252·60 P.	7.780·92 P.
12. Angol-internátus	—·— P.	3·047·84 P.
<u>Tiszta vagyon összesen:</u>	<u>1.736.294·48 P.</u>	<u>1.794.204·32 P.</u>

Az iskolafenntartó *Közpénztárnak* a hiánya tehát 23.331·41 P, miután pedig ez eredményszámlán szerepel az 1933/34. évi 46.936·09 P hiány is, ez azt jelenti, hogy a hiányunk ez évben e két összeg különbözetével: 23.604·68 P-vel apadt. Az 1931/32. évre előirányzott 78.170·35 P hiányból a szanálási időszak negyedik évének végére tehát 54.838·94 P hiány küszöböltetett ki. A szanálási program szerint a hiány 7 év alatt évi 11.167·54 P-vel küszöbölnendő ki. E szerint pedig a negyedik szanálási év végére a hiánynak 33.500·19 P-nek szabad volna lennie. Tekintve azt, hogy a hiány 23.331·41 P, e két összeg különbözetével: 10.168·78 P-vel vagyunk programelőnyben.

A *Mudrany-pénztár* eredményszámlája 5.479·53 P felesleggel zárult.

A *Tápintézeti pénztárnál* a múlt évi 7.537·42 P hiány 11.109·10 P-re emelkedett. Visszaesés tehát 3.571·68 P.

Az *Angol-internátusnál* a múlt évi 3.642·89 P hiány megszűnt, sőt 3.033·14 P. felesleg mutatkozik.

Igazgatótanács a számvizsgáló bizottság javaslata alapján az 1934—35-ik évi zárszámadást és vagyonmérleget a gazdasági vá-

lasztmány által felterjesztett kíséző irattal együtt elfogadja s felterjeszti a ft. egyházkerületi közgyűléshez s egyben ajánlja, hogy dr. Trócsányi József gazd. vál. elnöknek nagyértékű munkássága érdemeinek a legteljesebb elismerése mellett a ft. egyházkerületi közgyűlés a felmentvényt a szokásos óvás fenntartása mellett adja meg. Ugyancsak javasolja, hogy Szüts István főiskolai számvevőnek és Szalay Róbert pénztárnoknak gondos és lelkiismeretes működésük méltánylása mellett a felmentvény adassék meg.

Egyházkerületi közgyűlés a főiskolának 1934/35. évi fenti zárszámadását jóváhagyja és dr. Trócsányi József gazd. vál. elnöknek, valamint Szüts István főiskolai számvevőnek és Szalay Róbert főiskolai pénztárnoknak hűséges munkájuk legteljesebb elismerése mellett a szokásos óvás fenntartása mellett a felmentvényt megadja.

45. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa 1935 szeptember 14-iki ülésének 59. sz. jkvi pontjába foglalt határozatával felterjeszti megerősítésre a főiskolának az 1935—36. évre vonatkozó alábbi költségvetését :

A Közpénztár költségvetésének főbb tételei:

<i>I. Fedezet:</i>	<i>II. Szükséglet:</i>
1. Szántóföldek, rétek stb. 219.892·97	1. Szántóföldek stb. 165·589·12
2. Szőlők 16.000·—	2. Szőlők 6.538·76
3. Pincék —·—	3. Pincék 50·—
4. Lakóházak 10·342·76	4. Lakóházak 2.950·—
5. Nyomda 800·—	5. Nyomda —·—
6. Könyvkereskedés 2·044·97	6. Könyvkereskedés —·—
7. Könyvraktár ... 100·—	7. Könyvraktár ... 10·—
8. Lótartás 2.000·—	8. Lótartás 2.000·—
9. Vegyes bevételek 9.425·85	9. Vegyes kiadások 2.983·50
10. Évjaradékok ... 5.975·40	10. Kötelezettségek 10.753·48
11. Tőkék jövedelme 1.203·39	11. Kölcsönök kam. 3.042·82
12. Tandíj 39.216·—	12. Közterhek 4.867·95
13. Nyugdíjjárulékok 8.422·40	13. Nyugdíjjárulékok 10.572·68
14. Dologi kiadásokhoz hozzájárulás 17.390·—	14. Dologi kiadások 20.240·98
15. Kamatbevételek 3.000·—	15. Tanügyi kiadások 2.550·—
16. Könyvtár 100·—	16. Személyi kiad.-ok 71.936·01
17. Rendkívüli bevételek 650·—	17. Vegy. szem. kiad. 5.559·60
18. Csolnakház bevételei 2.800·—	18. Adminisztr. kiad. 16.353·29
19. Rákóczi-szobor bevételei 4.380·21	19. Nyug- és kegydíj 271·92
	20. Mult évi hiány ... 23.331·41
	21. Rendkívüli kiad. 1.510·—
	22. Csolnakház kiad. 3.952·31
	23. Rákóczi-szobor kiadásai 4.637·—
Összesen : ... 343.743·95	Összesen : ... 359.700·83

Szükséglet: ...	359.700·83 P.
Fedezet: ...	343.743·95 P.
<u>Hiány: ...</u>	<u>15.956·88 P.</u>

Az 1931—32. évi 78.170.35 P. hiányból a 7 évre tervezett szanálási program szerint évi 11.167·54 P hiánycsökkentéssel a szanálási időszak mostani 5-ik évének a végére a hiánynak 22.332·65 P-re kellene csökkennie. Minthogy pedig az előirányozott hiány 15.956·88 P, azért e két összeg különbözetével: 6.375·77 P-vel lennének előbbre a kitűzött programnál, ha a most előterjesztett költségvetés valóra válik.

A külön pénztárak költségvetésének főbb tételei:

Új Vay—Mocsáry-alap:

	Fedezet	Szükséglet
1. Osztalékok, adományok ...	71— P	
2. Tőkésítésre ...		71— P

Internátusi és fenntartási alap:

1. Osztalékok és kamatok ...	37·29 P	
2. Tőkésítésre ...		37·29 P

Teol. internátusi építési alap:

A) Állami rész:

1. Államsegély ...	4.429·02 P	
2. Annuitás fizetésére ...		4.429·02 P

B) Főiskolai rész:

3. Adományokból, főiskola, teológiai tanárok, egyházkerület ...	25.277·55 P	
4. Tőkésítésre, vagy továbbépítésre ...		25.277·55 P

Betegsegélyző pénztár:

1. Gimnáziumi tanulók, teológia, tanítóképző hozzájárulása ...	7.896— P	
2. Tanárok hozzájárulása ...	150— P	
3. Angol-internátus hozzájárulása ...	300— P	
4. Egyéb ...	2.461— P	
5. Személyi illetmények (orvos, ápolónő stb.)		4.358·44 P
6. Dologi kiadások ...		5.874·97 P

Csolnakház építési alap:

1. Államsegély, hozzájárulások ...	2.600— P	
2. Őrzési díjakból ...	200— P	
3. Építkezésre ...		3.638·57 P
4. Dologi és személyi kiadások ...		313·74 P

Ösztöndíj-pénztár :

	Fedezet	Szükséglet
1. Özv. Pogány Istvánné alapból	2.133·60 P	
2. Kamatjövedelem... ..	2.573·77 P	
3. Valorizációs alapra befolyik	1.010— P	
4. Pályadíjakra, ösztöndíjakra		4.333·36 P
5. Tőkésítésre		1.140·14 P
6. Muraközi-alap		356— P

Mudrány-pénztár :

1. Rétek, szőlők stb. bevétele	8.813·20 P	
2. Gazdasági kiadásokra		10.291·74 P
3. Jótéteményekre		2.000— P

Tápitézeti pénztár :

1. Évjáradékok, kamatok	7.211·55 P	
2. Tápdíjakból	51·600— P	
3. Adományokból	110— P	
4. Jótéteményekre		5.239·60 P
5. Élelmiszer, fűtés, személyzet stb.		64.100·52 P

Tisztviselői nyugdíjalap :

1. Fenntartási járulékok, kamatok	1.086·41 P	
2. Tőkésítésre		1.086·41 P

Segélydíj-pénztár:

1. Kamatokból... ..	533·30 P	
2. Segélyezésre és kezelési díj		533·30 P

Gimnáziumi internátusi építési alap :

1. Államtól évi segély	28.954— P	
2. Kamat	2.000— P	
3. Építkezésre vagy tőkésítésre		13.380·10 P
4. Annuitás fizetésére		17.573·90 P

Angol-internátus :

1. Ellátás és egyéb díjakból	103·420— P	
2. Vegyesek	1.418·20 P	
3. Élelmiszerbeszerzések, fűtés, világítás, személyi fizetések stb.		104.838·20 P

Egyházkerületi közgyűlés a sárospataki főiskolának az 1935—36. évre szóló fenti költségvetését megerősíti.

46. A sárospataki főiskola igazgatótanácsa 1935. november 13-án tartott üléséből felterjeszti a teol. akadémiai szék dr. Marton János 25 éves tanári jubileuma alkalmából felvett jegyzőkönyvbe foglalt alábbi megemlékezését:

„Theol. akad. igazgató előadja, hogy november 1-én lesz 25 eszten-deje annak, hogy dr. *Marton János* tanári katedráját teol. akadémiánkon elfoglalta. Főiskolánk szép hagyományai, de szívünk sugallata is arra ösztönöznek, hogy a nevezetes évforduló alkalmával magunk elé idézzük az ő 25 éves munkássága által meggyarapodott egyéniségét.

Marton Jánost az 1910. évi október 11—13. napjain Miskolcon tartott egyházkerületi közgyűlés választotta meg rendkívüli tanárnak s az 1911. évi május 16-iki egyházkerületi közgyűlés véglegesítette r. tanári minőségben. Szép reménységek virultak ki az ő megválasztásakor a jegyzőkönyv bizonyossága szerint is a kerületi atyák lelkében, 25 év után az ígéretek helyett a megérett aranykalászatokat szemlélhetjük Marton János életében és pedig az akkor is felcsillant reménységben, mert munkálkodásában a sokoldalúság a szembeötlő.

Széles az a mező is, amelyet tudományos buvárkodásában átfog. Elindul az egyházi atyák világából, vagy még mélyebbről az újtestamentum világának ősi fundamentumaitól, hogy kutassa hitünk gyökérszáleit, megérkezik főiskolánk és egyházkerületünk belső élete történetének kutatásába. De témaválasztásai is mutatják, hogy milyen lélek vezeti e buvárkodásában. Megfogja „Tertullian keresztyénsége“ (teol. m. tanári értekezésének a címe), Kálvin prófétizmusa („Prófétai elem Kálvinnál“ című értekezésének a címe „A mi örökségünk“ című kötetben), Augustinus hitvilága („Augustinusról levelei nyomán“ c. tanulmánya a Főiskolai Évkönyv első kötetében), Perényi Péter alakja („A Sárospataki Ref. Főiskola Története“ I. kötetében), hogy csak egy pár problémájára utaljunk. Tudományos munkálkodását a szélesmedrű koncepció mellett az eredeti és friss meglátások jellemzik. A művészet szceptetere és szolgálatára termett lényge, egyházkerületünk történetével való foglalkozás közben egyre újjongóbb érzésekkel fedezi fel egyházművészetünk ősi szépségeit s azokban saját művészi én-jét is. De mégis lobogóbb benne a prófétaság tüze. Ezt keresi az egyetemes és a magyar protestáns egyháztörténet nagy személyiségeiben s az Ige diadalmas, minden emberit összezúzó erejét egyházkerületünk történetében.

Tanári szolgálatát állandóan táplálja könyvszeretetében is megnyilatkozó lobogó tanulmánysozomja. egyre frissebb érdeklődése, ebből kinövő széleskörű ismeretvilága. Imponáló erejű részletekbe menő tudása, mégis inkább gondolkozásának nagyvonalúságával, fantáziájának életet megjelenítő varázsával ragad meg. De érdeklődése éppen olyan élénk a fel-feltűnő teol. irányok iránt is, amelyeknek hatásait mindenkor kész kellő kritikával tanári munkájával érvényesíteni.

Egyéniségének nevelő hatása már korán összekapcsolódott az általa vezetett teol. internátussal, amely előbb a Zsindely-házban, a küldöttségi szállásban és a főiskola néhány helyiségében működött. Amikor azután a nagyépítkezések idején a főépületben modernül felszerelt internátus létesült, előtte is kitégultak a nevelői célkitűzések. Gondosan vigyáz arra, hogy a teol. nevelés ne váljék kaszánya neveléssé. A lélek szabad kibontakozásának az útjait keresi, de mindig az Ige fegyelmező ereje alatt. Segélyre szoruló, nyomorban szenvedő diákoknak mindig meleg szívű barátja és támogatója.

Ritkán találkozunk vele, mint igehirdetővel, de igehirdetése azután eseményszámba is mennek, De mégsem az emberi elokvenciával, hanem az Ige életének saját egész belső lényét is mozgásba hozó erejével ejt rabul. Minden szava mélyen át van hatva viharosan izzó lényének tüzevel és bensőségével. Gyakrabban találkozunk vele, mint előadóval. Konferenciái előadásai — az Orle konferenciáknak csaknem állandó előadója — varázslatos hatásúak, friss meglátásai s tárgyai feletti fölényes uralkodása által.

Tanári pályája alatt mindenestől benne él főiskolánk lüktető életében. De közigazgatói működésében legátütőbb erejűek akciói (1923/24—1925/26. iskolai években volt közigazgató). Senki sem látja a reformáció tüzeinek nyomán támadt főiskolánk szellemét tisztábban nálánál. Örök küldetéséről is kevesen szölettek szuggesztívebb erővel. Belső tüzek emésztik, amikor a jogakadémia megtartásáért a reménytelen harcot folytatja, de annál lendületesebb az a harc, amelyet a tanítóképzőintézet visszavételéért és minden olyan ügyért folytat, amelyik megtermékenyítheti főiskolánk misszióját, mint például a teológiai internátus létesítése. E megnyilatkozásai élénk dokumentumai főiskolánkkal való egybeforrottságának is. Minden közigazgatói munkáját meglepő könnyedséggel végzi. Egyik-másik beszédére, pl. a Kormányzó úr látogatásakor 1923-ban mondott üdvözlésére ma is elfogódott lélekkel gondolnak vissza azok, akik hallgatták. Belső ihletettségből, a lélek sugallatából táplálkozó jelentései példaként szolgálhatnak. Közigazgatói működése idejéből, 1923-ból származik ig. tanácsi tagsága és jegyzősége. Főiskolai és egyházkerületi levéltárnok 1920 tól. A gazd. vál. tagja 1922-től.

Már egész korán megnyilatkoznak publicisztikai készségei. Főleg a Sárospataki Ref. Lapokban jelennek meg írásai, amelynek előbb főmunkatársa, 1928-tól pedig finomtollú szerkesztője. Főiskolánk érdekeiért síkra szálló hatalmas lendületű cikkei mozdító erejűek, pl. a jogakadémia érdekében (1923), vagy az angol-internátus veszendőnek látszó ügyéért (1929) írott cikkei. Olykor parázs vitáknak nyit utat lapjában, hogy azoknak nyomán megelevenítő erőket ébresszen fel.

Marton János tanári működése legszorosabb kapcsolatban van az egyházzal. A forradalmak hullámainak elsimulása után Kispatakon belmissziói estéket tart. 1921 óta presbiter, a sárospataki egyházközösségekben kritikus időkben sokszor elhatározó jelentőségű szava. Osztatlan megbecsülése az alsózempléni egyházmegyében, amelynek tanácsbírája. Kiváló jegyzői készsége egyetemesen ismert. Fényes tollú egyházkerületi jegyzői szolgálatával (1922—1932) mindig emelni tudta az egyházkerületi közgyűlések tanácskozásainak a nivóját. 1932 óta, mint egyházker. tanácsbíró, 1933 óta pedig, mint az egyházker. tanács tagja tesz értékes szolgálatokat az egyházkerületnek. Az egyetemes tanügyi bizottságban, mint a teol. ügyek előadója (1924 től), formáló tényező a teol. oktatás munkájában. Minden friss benyomásra élénken reagáló egyénisége mindenestől magábaszívja a IV. budapesti Zsinat levegőjét, amelynek kezdettől fogva tagja és egyik jegyzője.

Marton János színes és vonzó egyéniség. Megértő és harmóniára törekvő és nemesen tartózkodó. Nem szereti a nagy ellentéteket és a he-

ves harcokat elkerüli. Az egyéni érvényesülés sokszor tapasztalt bántó akciói messze elmaradnak mögötte. Puritán egyénisége, nemes ízlése is megóvják ezektől.

Szellemi életében két vonás a domináló: lelkesedő és kritikus egyzerre. De a törpe szellemi megnyilatkozások azért hívják ki sokszor metsző kritikáját, mert magas a mérték, amellyel mér. Szellemi világok szépségéből és nagyszerűségéből sok megadatott néki.

Nemesen tartózkodó hitvilágában van valami magyar reformációnk klasszikus korára emlékeztető. A zsoltárok ihletett világában találja meg önmagát. Megelevenítő „víznek folyamai ömlenek belsejéből“, mert annak lábainál ül, aki az élő víznek adója. Tüzek égnek belső világában, mert a Lélek tüze lobog fel benne újra, meg újra.

Tanári szolgálatának 25 éves fordulóján Isten iránti hálával, meleg szeretettel köszöntjük őt, kérjük a kegyelmes Istent, hogy továbbra is álljon mellette, inspirálja Lelkének erejével, általa továbbra is építse ősi kőfalainkat, őrködjék drága élete és családja fölött.

Theol. kar és köziskolai szék megilletődött érzésekkel járult hozzá teol. igazgatónak dr. Marton Jánosról felolvasott megemlékezéséhez és Istennek kegyelmét kérte az ő további működésére.

Igazgatótanács dr. Marton János tanári szolgálata 25 éves fordulója alkalmával a maga részéről is mindenben osztotta azokat a gondolatokat, amelyekben teol. kar róla megemlékezett. Isten iránti hálával emlékezik meg az ő lelkipásztornevelésünk érdekében kifejtett értékes szolgálatairól és az ő kiváltságos talentumairól, az ő további munkálkodására és szertteire Istennek megsegítő kegyelmét kéri.

Egyházkerületi közgyűlés szívvel-lélekkel csatlakozik dr. Marton János 25 éves tanári jubileuma alkalmából azokhoz a gondolatokhoz, amelyekkel az egyes iskolai székek és igazgatótanács róla megemlékeztek; belső öröm tölti el abban a tudatban, hogy az ő személyében olyan színes és termékenyítő szellem árasztja az ősi falak között a hitnek és a tudománynak világosságát, külön Isten iránti hálával emlékezik meg azokról a szolgálatokról, amelyeket ő az egyházkerületünkben kifejtett és kifejt, az ő további munkálkodására s családjára Istennek áldását kéri.

47. A sárospataki főiskola igazgatótanácsa folyó év január 13-iki ülésének 30. sz. határozatával a teol. kar amaz örvendetes jelentésére, hogy dr. Zsíros József teol. r. k. tanár „Jahveh, az atyák Istene“ című tudományos dolgozata alapján, a debreceni gróf Tisza István tudományegyetemen szóbeli vizsgálat mellőzésével 1935. év június 7-én egyetemi magántanárrá képesítette; javasolja dr. Zsíros Józsefnek rendes tanárrá választását, ebben a minőségben számára a rendes tanárt megillető VII. fiz. o. 3. fokozatának megfelelő fizetés július 1-től leendő kiutalását.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentés és javaslat alapján dr. Zsíros Józsefet, mint teológiai tudomány-szakának kiváló

művelőjét, egyházi életünk, kerületünk és főiskolánk reményteljes, ígéretes értékét meleg szeretettel üdvözli, őt rendes tanárrá választja, s számára a VII. fiz. o. 3. fokozatának megfelelő fizetést 1935. év július 1-től kiutalni rendeli.

48. Teol. kar 1935. november 4-én tartott gyűléséből javaslatot tesz dr. Szabó Zoltán rendkívüli tanárrá való megválasztására.

Dr. Szabó Zoltán 1902. november 24-én született Alsósuhán, Gömör megyében. Atyja nyug. ref. tanító. Gimn. tanulmányait a sárospataki rer. főgimnáziumban végezte, mindvégig jeles eredménnyel. Ugyanitt tett érettségi vizsgálatot az 1920. évben jeles eredménnyel. Teol. tanulmányait szintén sárospataki teológiánkon végezte az 1924. évben szintén jeles eredménnyel. Mind a teol. alapvizsgát és az I. lelkészképesítő vizsgálatot 1924-ben, mind a II. lelkészképesítő vizsgálatot 1926-ban jeles eredménnyel tette le. IV. éves teológus korában főiskolánk szeniora. Az 1924-25. iskolai évben tanulmányúton volt Hollandiában és Németországban, az 1925/26. iskolai évben hitoktató Sátoraljauhelyen. Az 1926/27. iskolai évtől kezdve megszakitás nélkül teol. akadémiánk helyettes tanára volt. 1932. évi december 13-án teol. doktorátust tett summa cum laude fokozattal. Doktorrá avatták 1933. június 10-én.

Teol. kar javasolja, hogy igazgatótanács dr. Szabó Zoltán megszerzett oklevele alapján tegyen előterjesztést egyházkerületi közgyűléshez az ő rk. tanárrá választására.

Igazgatótanács teol. kar javaslatához hozzájárult és tekintettel arra, hogy ő a tanárválasztási szabályzatban előírt diplomát megszerezte, előterjesztést tesz egyházkerületi közgyűléshez az ő rendkívüli tanárrá választására.

Egyházkerületi közgyűlés igazgatótanács felterjesztése alapján a Szabályrendelet 8. §-a értelmében dr. Szabó Zoltánt a teol. akadémia rendkívüli tanárává megválasztja.

49. A sárospataki főiskola igazgatótanácsa jelenti, hogy a teológiai akadémián megüresedett szisztematikai tanszékre, amelyre 1935-ik évi szeptember 16-iki ülésében pályázat kiírását rendelte el, 5 pályázati kérelem érkezett be, mégpedig időrendben a Márkus Jenő tatai hitoktató-lelkész, dr. Vincze Károly perth-amboy-i esperes-lelkész, Sebestyén Pál somogy-csurgói gimn. tanár, Kovács József noszvaji lelkész és Nagy Barna sátoraljauhelyi s. lelkész folyamodványai. (A folyamodók részletes életrajzi, tanulmányi és szolgálati adatai megtalálhatók az ig. tanács 1935. évi november 13-iki gyűléséről felvett jegyzőkönyvben.)

Teol. kar a pályázati kéréseket alapos tanulmány tárgyává téve, meggyőződést szerzett arról, hogy a folyamodók közül Vincze Károly rendelkezik a legmagasabb képesséssel (teol. doktorátus), továbbá a legszélesebb körű irodalmi munkássággal, a legtöbb ideig tartó (12 év) lelkészi szolgálattal. S latba vetve ezeken kívül az ő komoly erkölcsi jellemét és főiskolánk iránti hűségét, őt terjeszti igazgatótanács útján egyházkerületi közgyűlés elé megválasztásra, mégpedig rendes tanári minőségben, de a rendkívüli tanárt megillető VIII. fiz. o.-beli fizetéssel s azzal a

kötelezéssel, hogy tartozik megszerezni az egyetemi m. tanári képesítést s hogy csak annak birtokában léphet be a rendes tanárt megillető VII. fiz. osztályba.

Igazgatótanács méltányolva azokat az érveket, amelyeket teol. kar dr. Vincze Károly megválasztása mellett felsorakoztatott, szótöbbséggel megválasztásra ajánlja az egyházkerületi közgyűlésnek, mégpedig rendes tanári minőségben, de a rendkívüli tanárt megillető VIII. fiz. o. élvezetével, valamint azzal, hogy köteles megszerezni az egyetemi m. tanári képesítést, melynek megszerzése után léphet be a rendes tanárt megillető VII. fiz. osztályba.

Egyházkerületi közgyűlés igazgatótanácsnak a szisztematikai tanszék betöltése tárgyában tett előterjesztését 36 szavazattal 13 ellenében elvetette s Vincze Károly megválasztásához nem járulván hozzá s a pályázatot további részében meddőnek nyilvánítván, igazgatótanácsot felhívta a tanszéknek további helyettesítés útján való ellátására.

50. A sárospataki főiskola igazgatótanácsa 1935 nov. 13-i üléséből felterjeszti a köziskolai széknek ama javaslatát, hogy egyházkerületünk gyülekezeteinek husvét elsónapi perselypénze, amelyik 1930. évtől kezdve 5 éven át az 1929. évi július hó 16. napján tartott gyűlése 18. számú határozata szerint a theol. internátus céljára volt biztosítva, további 10 évre is a főiskola részére tartassék fenn, mégpedig a főiskola főbejáratánál létesítendő reliefek részére. (A reliefek létesítésére vonatkozó részletes terv az ig. tanács 1935. évi nov. 13-i ülése jkv-ben megtalálható.).

Egyházkerületi közgyűlés örömmel üdvözli a szép tervet. Meg van győződve arról, hogy annak megvalósítása nagymértékben fogja fokozni főiskolánk nagy tradícióinak hatását s egyházker. gyülekezeteinknek a husvét elsónapi perselypénzét a főiskola főbejáratánál létesítendő bronz-reliefekre 10 évre leköti.

51. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1935 jun. 17-iki ülésében Boda Béla tanárt további hatévre tápintezeti felügyelő tanárnak választotta meg.

Az egyházkerületi közgyűlés Boda Bélának tápintezeti felügyelő tanárul 6 évre való megválasztását örömmel veszi tudomásul és erősíti meg.

52. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1935 jun. 17-iki üléséből javaslatot tesz, hogy Szabó Gyula angol-internátusi igazgató, aki 1935 májusban tanári oklevelét az angol-latin szakcsoportból megszerezte, 1935 szept. 1-étől kezdődőleg választassék meg rendes tanárnak. Illetményeit a ref. tanári státusba sorozással kapcsolatban a V.K.M. fogja meghatározni.

Az egyházkerületi közgyűlés Szabó Gyulát rendes tanárrá 1935 szept. 1-étől számított hatállyal megválasztja. — Rendes tanári illetményeit, a fizetéskiegészítési államsegély kiutalásától teszi függővé. Örömmel ismeri el Szabó Gyula eddigi érdemes működését és bizalommal tekint jövőendő működése elé.

53. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1935 szept. 14-iki üléséből jelenti, hogy a V.K.M. Orbán István tanárt 1935. szept. 1-ével a nem állami rendes tanárok statusába sorozta. Az igazgatótanács a rendes tanárokat megillető 34%-os fizetési hozzájárulást kiutalta.

Az egyházkerületi közgyűlés Orbán István tanár előléptetését örvendetes tudomásul veszi.

54. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa jelenti 1935 szept. 14-iki üléséből, hogy Szabó Károly testnevelési tanárt, akit az egyházkerületi közgyűlés 1930-ban rendes tanárrá választott, V.K.M. a nem állami rendes tanárok statusába sorolta. Az igazgatótanács a megfelelő 34%-os fizetési hozzájárulást 1935 szept. 1-től kiutalta.

Az egyházkerületi közgyűlés Szabó Károly előléptetését örvendetesen veszi tudomásul.

55. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1935 jun. 17-iki ülésében az igazgatóhelyettesi ügyköri szabályzat birtokában Tártsy Árpádot 1934 szept. 1-étől számított 6 évre igazgatóhelyettesnek megválasztja.

Az egyházkerület közgyűlés Tártsy Árpádnak 6 évre igazgatóhelyettesül való megválasztását tudomásul veszi és megerősíti.

56. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1935 június 17-iki üléséből jelenti, hogy Szabó Gyula okleveles tanárt 1935 szept. 1-étől számított 6 évre az angol-internátus igazgatójává választotta. Eddigi igazgatói működése szerinte biztosíték a jövőt illetőleg.

Az egyházkerületi közgyűlés örömmel és jó reménységgel erősíti meg Szabó Gyulának angol-internátusi igazgatóvá való megválasztását és a nagyfontosságú pozícióban való működésére Isten áldását kéri.

57. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa 1935 szept. 14-iki üléséből jelenti, hogy az új középiskolai tanterv az I. o.-ban életbe lépett. Az I. osztályban ennek folytán van 4 latin és 4 testnevelési óra.

Az egyházkerületi közgyűlés az új középiskolai tantervnek a sárospataki gimnáziumban való életbeléptetését tudomásul veszi.

57/b. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgató-tanácsa 1935 szept. 14-iki üléséből jelenti, hogy ez évben a következő új tankönyvek vezettettek be a gimn. osztályaiban:

- I. osztályban: Kun—Törös: Latin olvasókönyv.
 V. „ Csengery—Orbán: Latin olvasó.
 Kun Sándor: Latin nyelvtan.
 Ed. J. S. Lay: The Pupils Class — Book of English History c. angol nyelvű történelmi tankönyv.

Az egyházkerületi közgyűlés a jelentett tankönyvek bevezetését tudomásul veszi.

58. A sárospataki ref. gimnázium igazgatósága betérjeszti az angol nyelv tanítása ügyében a főtiszteletű ref. egyetemes konventhez tett jelentését.

Az egyetemes konvent 1935 május 2-án kelt 182. sz. határozatában jóváhagyta azt, hogy az V. osztálytól kezdve angol nyelven tanítandó tárgyak ideiglenesen a délutáni társalgási órákon taníthatnak. Jelentést kér, hogy a szülőknek az angol ágazatot illetőleg milyen ígéretet tettek.

A tett ígéret az, hogy az V. osztálytól kezdve némely tárgy angolul taníttatik.

Másodszor, az érettségi tárgyai közzé az angol nyelv bevezettetik.

A jelentésben az a javaslat foglaltatik, hogy 1. A földrajz, történet tantárgy születt angol tanárok által taníttassék a délutáni társalgási órákon. E végett még egy ötödik angol tanszék kellene. Továbbá a bölcsezzetet el kellene hagyni az angolul tanítandó tárgyak sorából. 2. Az angol nyelvből való érettségihez tanterv és érettségi vizsgaterv készítendő. Ez folyamatban van. Továbbá biztosítás szerzendő, hogy az angol nyelvből való felvételi vizsga az angol egyetemeken ez esetben elengedtetik. Az eddigi előzetes érdeklődésre négy angol egyetem még semmi pozitív ígéretet nem tett.

Az egyházkerületi közgyűlés az angol nyelv tanítása ügyében való jelentést tudomásul veszi.

59. A sárospataki ref. gimnázium igazgatósága betérjeszti Csorba György főigazgató, egyházker. középiskolai tanügyi előadónak az 1935. év május 10-11-12-13. napjain, végzett iskolalátogatásai után, az 1935. május 13 án tartott tanári konferencián bemutatott előadói jelentését és a konferenciáról felvett jegyzőkönyvet. Az előadói jelentés szerint, a nagy jubileumi időpontoknak, úgymint a tiszáninneri egyházker. 200 éves fennállásának és a Rákóczi-émlékünnep közeledtére a tanári munka és a lelkes kerület, mintha lendületet kapott volna. Az előadói jelentés szavai: „Az igazgatói jelentés azt mondja, hogy a tanári kar hűségese munkát végez és szívvel-lélekkel munkálkodik a ref. tanügy előbbrevitelén. A tanári kart az iskola hagyományos szelleme és más iskoláéknál magasabb célkitűzések töltik el. Tanúskodom arról, hogy mindennemű

célkitűzésében, tájékozódásomban ugyanezeket tudtam megállapítani nemcsak a tanári karról, de a sokirányú fontos munkát végző és ezt buzgósággal ellátó igazgatóról is.

Amidőn ezt örömmel jelentem a méltóságos és főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek, tisztelettel kívánok sikeres működést a nagyhírű sárospataki kollégium gimnáziumának, Isten áldását kérve célkitűzéseire és jó szándékaira. Legyen a tiszáninneri ref. egyházkerület fennállásának Sárospatakon tervezett jubileumi ünnepélye lendítő erő a reformátusság eme ősi gimnáziumának felvirágoztatásához. — Legyen a magyar nemzeti célokért küzdött II. Rákóczi Ferenc halálának sárospataki jubileumi ünnepélye és emléksobrának felállítása örökké serkentő energiaforrás az iskola által nevelt református ifjúság magyar nemzeti érzésének fokozásához és megerősítéséhez. És adja Isten, hogy legyen a tanári kar minden időben az ifjúság lelkében a nagy emlékek kultuszánál gerjesztett tüzeknek a ref. egyház és a magyar haza javára tovább-tápláló és léleklángokat élesztő áldozó papsága.“

Az egyházkerületi közgyűlés az egyházkerületi középiskolai előadónak a sárospataki gimnáziumról való jelentését és jó munkájáról való megállapításait örömmel hallja. Az egyházkerületi jubileum alkalmából és a Rákóczi jubileumi ünnepély kérdéséhez kapcsoltnak a sárospataki kollégium jelentőségéről hangoztatott megállapításait elismeréssel veszi tudomásul.

60. A miskolci ref. reál-gimnázium igazgatósága betérjeszti a dr. Jámbor György tankerületi kir. főigazgató 1935 ápr. 30, május 1 és 2. napjain végzett óralátogatásai után május 2-án tartott konferencián előadott észrevételeit s az ezekről felvett jegyzőkönyvet. Szerinte a karbantartásra kevés költség fordíthatik, mert fedezet nincs. A padok már kicserélendőek lennének. A bejárást korlátozni kellene. Nyugdíjintézeti hátrálékok vannak. Örömmel jelenti, hogy a tanári kar munkájával nagyon meg van elégedve; azt lelkiismeretesség, tervszerűség és buzgalom irányítja.

„Jelentését összefoglalva megállapítja, hogy az iskola határozott fejlődésről tesz tanúságot és annak a reményének ad kifejezést, hogy ezzel a benső fejlődéssel együtt fog járni az iskola külső haladása, épületében, felszerelésében való megújítása. Megköszöni az iskola igazgatójának, a tanári karnak szívességét és jóindulatát s a maga részéről igéri, Isten segítségével mindig jóindulattal fogja az iskola felügyeleti ügyeit intézni.“

Az egyházkerületi közgyűlés az állami középiskolai felügyelőnek a miskolci ref. reál-gimnázium fejlődéséről való megállapításait örömmel, az iskolának épületben és felszerelésekben való gyarapodására vonatkozó óhaját és hangoztatott jóindulatát tisztelettel és jóreménységgel veszi tudomásul.

61. A miskolci ref. reál-gimn. igazgatósága betérjeszti az 1934/5. tanév statisztikai adatait. Felvétetett nyilvános tanuló 592, magántanuló 15,

összesen 607. Osztályoztatott nyilvános tanuló 577, magántanuló 12, összesen 589. Az osztályozott tanulókból ref. 448 (76 1%). Az osztályozott tanulók közül jeles: 63 (10 7%), jó: 107 (18 2%), elégséges: 310 (52 6%), elégtelen: 109 (18 5%).

Az egyházkerületi közgyűlés a népességi és tanulmányi eredmény adatokat megnyugvással veszi tudomásul, amennyiben az iskola tanuló-népessége változatlanul magas, a jeles tanulók száma 1%-kal több, a bukkottaké 1%-kal kevesebb mint az előző évben.

62. A miskolci ref. reálgimnázium igazgatósága betérjeszti Novák Sándor igazgató, egyházkerületi megbízottnak 1935 május 9—10 és 27. napjain tartott iskolalátogatásairól a május 27-iki konferencián felvett jegyzőkönyvet. E szerint az épület és az udvar szűk a nagy tanulólétszám mellett. A reformátusok arányszáma örvendetesen folyton emelkedik. Óralátogatásainál minden irányban megfigyelte a tanítás munkáját. Zárójelentésében ezeket mondja:

„Végigtekintve a miskolci ref. reálgimnázium e tanévi életműködésén, lelkesen teszek tanubizonyoságot a testvérintézetben folyó lelkiismeretes és intenzív munkáról s az ennek nyomán felfakadó szép eredményről. Nagyban elősegíti a tanárok munkáját az a szeretet, amellyel atyai szigorúságú s meleg kedélyű igazgatójuk iránt viseltetnek. A tanárok minden munkájukban érzik azt a felelősséget, amellyel a magyar jövő kialakításában az ifjúságnak, a szülőknek, egyházunknak és hazánknak tartoznak.“

Az egyházkerületi közgyűlés Novák Sándornak a miskolci ref. reálgimnáziumról való jelentését meglelégedéssel veszi tudomásul. Örömmel hallja a lelkiismeretes tanári munkáról és az ezt követő jó eredményről való jelentést s azt, hogy a tanári kar a magyar jövő kialakítására hivatott ifjúság nevelését nagy buzgósággal viszi.

63. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatósága bemutatja a dr. Jámbor György tankerületi főigazgató, állami középiskolai felügyelő, 1935 április 11, 12, 13. napjain tartott iskolalátogatásai után az április 13-án tartott konferencián tett észrevételeiről felvett jegyzőkönyvet. Eszerint az iskola egészen jókarban van. Két év alatt javításokra és átalakításokra mintegy 27.000 P fordítottat. Nagy anyagi áldozattal sok szépítés történt. A főigazgató figyelembe hozta a tanítási munkának a családra is kiható nagy nevelő erejét. Tanácsokat adott a modern nyelvek tanításához. Fel említette a 7080 pengős költségvetési deficitben mutatkozó kedvezőtlen anyagi helyzetet. Végzett 34 óra látogatást.

„Látogatásai során szerzett tapasztalatait összefoglalja s az nem egyéb, mint összehasonlítás a tavalyi látogatásával. Végső eredményként megállapítja, hogy nagy a haladás a tanítás munkájában s a tanítás külső feltételeinek biztosításában is. A maga munkájának eredményét abban a határozott haladásban látja, amely egy év óta történt. Nagy örömmel látja

ezt a haladást s ezért mindenkinek, az intézet fenntartó testületének, igazgatójának s tanári karának hálás köszönetét nyilvánítja. A tanári kar tagjai lelkiismerettel végzett munkájuk legszebb jutalmát az intézet fejlődésében és haladásában lássák.“

Az egyházkerületi közgyűlés a tankerületi főigazgató általi felügyeleti jelentését a tanítás munkájában való haladás és egyéb tekintetekben való eredmények felől örömmel veszi tudomásul.

64. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatósága betervezte Csorba György főigazgató, egyházkerületi középiskolai tanügyi előadónak 1935. március 28—29—30. napjain végzett iskolalátogatásai után 1935. április 3-án tartott tanári konferencián bemutatott előadói jelentését és a konferenciáról felvett jegyzőkönyvet. A jelentés szerint „A tanári karban a szaktudás, a tanítási gyakorlottság, a nevelői munkához való szeretet, a fegyelmezéshez való erély kellő mértékben meg van. A tanári munka módszereiben és eljárásaiban való előre törekedésre mindig készen áll. A tanulmányi életben megvan a munkakedv, a tanulmányok iránti érdeklődés, a fegyelmezettség, az erkölcsös magaviselet, a nemes ideálok iránti lelkesedés, a hivatali hatóságok és személyiségek tisztelete.“

„Másképp fogyatékos van kellő méretű helyiségekben, jobb felszerelésben, a demonstratív tanítás tartalmasabb és gazdagabb szertárai-
ban és általában anyagi erőiben; a fogyatékosban levő tényezők pótlása, kiegészítése nem lehetetlen, az anyagi erők erősödése nem végképen kizárt dolog. — Ha tehát a tanári kar erkölcsi és kulturális, iskolát szolgáló erői és erényei megmaradnak, amint hogy megmaradnak, akkor, amennyiben az belső tényezőktől függ, az intézet szép és díszes jövője biztosítottnak tekinthető.“

Az egyházkerületi közgyűlés a középiskolai felügyelő jelentésében a tanári kar szaktudása, gyakorlottsága és mindig jobb munkára törekedése felől való megállapításait örömmel veszi tudomásul, nemkülönben a felszerelésben szükséges pótlások tekintetében adott tanácsokat. Bizalommal tekint az intézet jövőjére haladása felé.

65a. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatósága jelentést tesz az 1934—35. tanévi tanártestületi személyi ügyekről:

Püspök úr 1934 december 4-én az új igazgatót, Péter Pált hivatalába beiktatta, Fövenyessy Margit új rendes tanártól az esküt kivette:

A V. K. M. Fövenyessy Margit megválasztását tudomásul vette.

Fövenyessy Margit megbízott az internátus vezetésével.

Péter Pál igazgató és Tóth Irén igazgatóhelyettes a tanév végén 30 éves szolgálatukat betöltötték. Ez alkalomból az évzáró ünnepélyen díszes üdvözlésekben részesültek.

Demes Péter tanári igazgatótanácsos lett.

Az igazgatótanács Scholtz Ilonát 400 P tiszteletdíjjal iskolaorvosnak választotta.

Az egyházkerületi közgyűlés a leánygimnáziumi tanári személyváltozási mozzanatok megelégedéssel veszi tudomásul. Péter Pál igazgatót és Tóth Irén igazgatóhelyettesét 30 éves szolgálatuk betöltése alkalmából a maga részéről is szívesen üdvözli és további működésükre Isten áldását kéri.

65b. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatósága jelentést tesz az iskolai igazgatótanácsban történt személyi változásokról. Dr. Molnár Gyula igazgatótanácsos 1935 május 27-én elhunyt. Dr. Hodobay Sándor nyugalmazott polgármester leánygimnáziumi igazgatótanácsosi tagságáról lemondott.

Az egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is tiszteletteljes elismeréssel emlékezik meg a puritán, az egyházért és iskoláért fáradhatatlanul dolgozó, buzgó és érdemes férfiáról, dr. Molnár Gyuláról, akinek neve és emléke maradandó lesz az iskola és az egyházkerület életében.

Dr. Hodobay Sándor ny. polgármester lemondását az igazgatótanácsosi tagságról a közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul.

65c. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatósága az 1934—35-ik tanévről a következő statisztikai és számadási adatokat terjesztette be.

Béiratkozott az elmúlt tanévben 546 tanuló, 527 nyilvános és 19 magántanuló. Osztályoztatott 539 tanuló, úgymint 520 nyilvános és 19 magántanuló. Ezek közt ref. 270 (50,3%), jeles volt 106 (19,7%), jó 226 (41,9%), elégséges 183 (33,9%), elégtelen 24 (4,4%). A jelesek száma emelkedett, az elégteleneké csökkent.

A számadási bevételek és kiadások egyező összege volt 93.734 P 80 f. Az internátus bevétele 22.314 P 14 f., kiadása 20.504 P 50 f. volt, a maradvány 1.819 P 56 f. Ez az összeg a nyáron javításokra fordított. Kicserélték az internátus kazánját és csőhálózatát 9.667 P 80 fillér költséggel, mely összeg 3 évi részletben fog kifizettni.

Elkészültek az új leltárak. Az iskola vagyona telekben és épületekben 200.000 P, gyűjteményekben 71.772 P 15 f., alapítványokban 2.475 P 09 f., összesen 287.248 P 16 f., illetve az internátusi felszereléssel együtt 298.874 P 42 fillér.

Az egyházkerületi közgyűlés a jobb osztályzatokban emelkedést mutató tanulmányi eredményeket örömmel látja. Az 1934—35. évi számadási adatokat tudomásul veszi. Az iskola új leltárát helyesléssel veszi nyilvántartásba.

65d. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatósága jelentést tesz 1935—36. tanév elején történt tanári személyváltozásokról, az új tanév költségvetéséről és a tandíjak s pótdíjak rendezésének kérdéséről.

Az igazgatótanács helyettes tanárnak alkalmazta Kiss Ernő okleveles tanárt, testnevelési h. tanárnak és internátusi felügyelőnek Horkay Ilona testnevelési tanárnőt, internátusi felügyelőnek Dombó Olga okleveles tanárnőt, továbbá Spiegelhalter Klára diakonissza testvért internátusi ápolónőnek.

A költségvetési tervezet szerint az iskola várható bevétele 84.394 P 83 f., dologi kiadása 42.974 P 33 f., személyi kiadása 41.420 P 50 fillér, így összes kiadása 84 394 P 83 fillér. Az internátus várható bevétele 33.229 P 02 f., összes kiadása 33 100 P, remélhető maradvány 129 02 P.

Az egyetemes konvent 1935. évi 1994. sz. határozatában foglalkozott az iskola tandijai és pótdijai kérdésével s az utóbbiak összegét nagy-nak találta. Az igazgatótanács, mivel a tandij csekélyebb az állami iskolákénál, a mellékdíjak leszállításának kívánságától való eltekintést kérte.

Az egyházkerületi közgyűlés Kiss Ernő, Horkay Ilona, Dombó Olga, továbbá Spiegelhalter Klára alkalmaztatásait tudomásul veszi. — A leánygimnázium 1935—36. évi költségvetését megerősíti. — A tandíjak és mellékdíjak kérdésében való állásfoglalást helyesli, mert az iskola különleges helyzetében és meglevő körülményei mellett rá nézve a mostani díj-szedési berendezkedés mutatkozik célszerűbbnek.

66. A miskolci leánygimnázium szomszédságában levő Palóczy-u. 15. szám alatti ház tulajdonosa 240 □-öl nagyságú telkét, a rajta levő kétszer két szoba, fürdőszobás és egy-egy szoba-konyhás lakást magában foglaló épülettel együtt 17 000 P vételár mellett azzal a kikötéssel ajánlotta fel megvételre, hogy a vevő azonnal birtokba lép, de az eladó az általa eddig is használt kétszobás lakást s az istállót s felszereket 1936. május 1-ig díjtalanul használhatja, amikor is az istállót és az általa használt fáskamarákat lebontatja s anyagát elviheti. A másik két lakás bére a szerződés elfogadása után vevőt illeti.

Egyházkerületi közgyűlésünk tekintettel arra, hogy a felajánlott telekre leánygimnáziumunk telkének kibővítése végett feltétlenül szükségünk van s a vételár a forgalmi értéknek megfelelő, az eladási ajánlatot — az egyházkerületi Tanácscsal egyetértőleg, — egyhangúlag elfogadja s felhatalmazza az Elnökséget a vételi szerződés megkötésére azzal, hogy a vételár fedezetéről a leánygimnázium költségvetésében kell gondoskodni s e célra abban évenként legalább 4.000 P veendő fel.

A vételár átmenetileg kölcsönből lesz fedezve, miért is egyházkerületi közgyűlésünk felhatalmazza az Elnökséget, hogy ily célra 16.000 pengő váltókölcsönt vegyen fel $7\frac{1}{2}\%$ kamatozással s arról egy ú. n. alapváltót adjon biancó, de mégis akként kiállítva, hogy az egyházkerületi körpecsét mellett az egyházkerület nevében azt Farkas István püspök, akadályoztatása esetén törvényszerinti helyettese, valamint Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok, akadályoztatása esetén törvényszerinti

helyettese írjanak alá. Miután pedig a jelenlegi hiteléletben az ekként kiállított közületi váltók a forgalomnak tárgyát nem képezik, közgyűlésünk fölkéri báró Ragályi Balassa Ferenc és Péter Pál urakat, hogy egy 16.000 pengős úgynevezett forgalmi váltót úgy jelenleg a pénzfelvételhez, mint későbbben a prolongációk céljaira saját személyükben aláírni szíveskedjenek, mely váltó az előbbi módon kiállított váltóval együtt a Miskolci Takarékpénztár miskolci cégnél nyer elhelyezést, de akként, hogy ennek ellenében nevezett pénzügyintézet megfelelő nyilatkozatot köteles adni abban az irányban, hogy a két rendbeli váltó átadása dacára vele szemben csupán egyszeres váltói kötelezettség áll fenn, melynek érvényesítése érdekében azonban jogosult a Miskolci Takarékpénztár szabad választása szerint a keretbe illeszkedő bármelyik váltót, vagy pedig mindkét váltót is egyszerre és egyidejűleg — de csupán az egyszeresen fennálló hitelösszeg erejéig, — érvényesíteni.

Egyházkerületi közgyűlés kötelezettséget vállal a forgalmi váltók aláírásával szemben, hogy ezen váltótartozást a teljes kifizetését mindenkor a legpontosabban rendezni fogja, hogy tehát a forgalmi váltók aláírásából reájuk teher, vagy kár nem háramolhatik annál is kevésbé, mert az egyházkerület által adott alapváltó az ő részükre is fedezetet képez.

67. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa felterjeszti a tanítóképzőintézet 1935—36 iki költségvetését, melynek bevételi és kiadási összege 79.896 pengő. A személyi kiadás 42.926 pengő, a dologi kiadás 36.980 pengő; tesz ki.

Az egyházkerületi közgyűlés a költségvetést elfogadja és megerősíti.

68. A népiskolai tanügyi bizottság felterjeszti Miskolcon, 1935 november hó 13-án tartott ülésének jegyzőkönyvét, a népiskolai előadó jelentését, az egyetemes konvent számára készült statisztikai kimutatást és saját javaslatait.

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett bizottsági jegyzőkönyvet és előadói jelentést tudomásul veszi, ez utóbbit a statisztikai kimutatással az egyetemes konventre felterjeszti; a javaslatokról külön jegyzőkönyvi pontokban határoz.

69. Az egyetemes konvent tankönyvügyi bizottsága Budapesten 1935. évi augusztus hó 9 én tartott ülésének 1. sz. jegyzőkönyvi kivonatával értesíti egyházkerületünket, hogy a régebbi, nagyobb terjedelmű népiskolai tankönyvek jórészt kifogytak a raktárból s az 1935—36. tanévre az olcsóbb tankönyvek kerülnek forgalomba.

A kifogyott tankönyvek Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalatának 1935 július 16 án kelt irata szerint a következők:

1. Ligárt: ABC. — 2. Ligárt: Olvasókönyv II. — 3. Ligárt: Olvasókönyv III. — 4. Ligárt: Olvasókönyv IV. — 5. Ligárt: Olvasókönyv V—VI. — 6. Szondy: Történet, osztott V—VI. — 7. Szondy: Természetráj V—VI. — 8. Trócsányi: Polgári jogok: V—VI. — 9. Ligárt: Számtan: III. — 10. Balogh: Vegytan: V—VI. osztályok számára.

Egyszersmind kéri a nyomdavállalat a népiskolai tankönyvek az 1935—36. tanévre az előző tanévi áraknak megfelelő megállapítását és a Mocsáry László II. osztály számára írt, az egyetemes konvent által még nem engedélyezett Bibliai történetek című tankönyve használatának megtiltását.

Egyházkerületi közgyűlés a kifogyott tankönyvek jegyzékét, az 1935—36. évre szóló ármegállapítást tudomásul veszi, valamint azt is, hogy a Mocsáry László: „Bibliai történetek” című könyve engedélyezve nincs; éppenazért a kebelbeli iskolafenntartó egyházközségeket komolyan figyelmezteti, hogy a konvent által engedélyezett népiskolai tankönyvek használata kötelező s az ettől eltérés fegyelmi vétséget képez.

70. A népiskolai tanügyi bizottság Miskolcon 1935. évi november hó 13-án tartott üléséből jelenti, hogy a mindennapi iskolában Alsóbor-sodban 5, Alsózemplénben 1 helyen, az ismétlő iskolában Alsózemplénben 3 helyen nincs gondoskodva a nem református iskolába járó növendékek vallásoktatásáról.

Mivel a gondoskodás hiánya nemcsak a hithűség meggyengülésére, de idővel hithagyásra is vezethet,

egyházkerületi közgyűlés felhívja az alsóbor-sodi és alsózempléni esperest, hogy a tanügyi bizottsági elnök útján kérjenek e tekintetben kimerítő felvilágosítást s a hiány pótlására saját hatáskörükben, vagy az egyházmegyei közgyűlés útján minden lehető tegyenek meg.

71. Amennyiben az egyházközségek iskolafenntartási kiadásaiba a körlátogatók a tanítók nempénzbeli helyi javadalmát, sok helyen a dologi kiadásokat sem számítják bele s így egyetemes református anyaszentegyházunknak a magyar népoktatásért hozott áldozata végeredményében magunk előtt is, az államkormány előtt is összecszerűen a valóságnál lényegesen kevesebbnek mutatkozik:

Egyházkerületi közgyűlésünk amikor a kebelbeli egyházmegyék iskolai körlátogatóit elkötelezi, hogy a népiskolai kiadások közé a tanítók helyi éspedig úgy pénzbeli, mint termény, szolgálmány és bárminemű természetbeni járandóságát s azok mellett az adók, nyugdíjjárulékok és dologi terhek minden tételét vegyék fel, az egyes egyházakat pedig külön iskolai számadások és költségvetések készítésére a legszigorúbban utasítja, egyszersmind felterjesztést intéz az egyetemes konventhez, hogy a többi egyházkerületre is kötelező, hasonló rendelkezést tenni méltóztassék.

72. A népiskolai tanügyi bizottság Miskolcon, 1935. évi nov. hó 13-án tartott üléséből javaslatot tesz arra nézve, hogy a felsőborsodi egyházmegye kezdeményezésének megfelelően a református népiskolák V—VI. osztálya számára katekhizáló módon összeállított, hiteősítő tételeket tartalmazó füzet íratassék s így — annak a meglévő tananyag mellett leendő megismerésével — híveink bizonyos hitvitázó képességre neveltessenek.

Egyházkerületi közgyűlés a felsőborsodi egyházmegyével és a népiskolai tanügyi bizottsággal egyező véleményen lévén felkéri az egyetemes konventet, hogy tankönyvügyi bizottsága útján a népiskolák V—VI. osztályai számára a kívánatos katekhizáló füzet megírása és használatra bocsátása iránt intézkedni méltóztassék.

73. A népiskolai tanügyi bizottság Miskolcon, 1935. évi nov. hó 13-án tartott üléséből pártolással terjeszti fel az alsóborsodi egyházmegye azon határozatát, hogy ahol legalább három tanítós népiskola van, ott a tanítók havonként módszeres értekezletet kötelesek tartani.

Egyházkerületi közgyűlés maga is áldásos eredményt várva elrendeli, hogy minden egyházmegye legalább három tanerős iskolájában a tanítók havonként módszeres értekezletet tartsanak.

74. A népiskolai tanügyi bizottság Miskolcon, 1935. nov. hó 13. án tartott ülésében elismeréssel emlékezik Szabó István hernádszentandrásai, Péter József miskolci, Szathmáry Ferenc sárospataki és Pálúr József vajdácskai, nyugalomba vonult tanítókról.

Egyházkerületi közgyűlés a nyugalomba vonult tanítók nevét az elismerés koszorújával körülfontan jegyzi fel határozatai között kívánva nekik a nyugalom éveire — a lelki-esteti egészség mellett — kísérő társul a híven teljesített kötelesség öntudatát.

75. A népiskolai tanügyi bizottság Miskolcon, 1935. évi nov. hó 13. án tartott ülésében jogos és orvoslást igénylő panaszként állapítja meg, hogy sok helyen, ahol a hitfelekezetünk által fenntartott iskolák tanítója után a nyugdíjintézeti járulék fizetését a politikai község magára vállalta, az egyházi és községi adók együttes kezelése esetén a község által be nem fizetett járulékot az együttesen kezelt adóknak nem a politikai, de az egyházközségnek járó hányadából vonják le s így iskola-fenntartó egyházaink őket feltétlenül megillető jövedelmüktől esznek.

Egyházkerületi közgyűlés a sérelmes eljárás ellen — egyetemes konventi útján — orvoslást keresve kéri a községek háztartása felett őrködő m. kir. belügyminiszter urat: méltózt-

lassék elrendelni, hogy ahol a politikai község hitfelekezeti tanítóink nyugdíjárulékának fizetését magára vállalta, de fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ott a hátrálékos nyugdíjintézeti járulék minden esetben az együttesen kezelt egyházi-iskolai és községi adóknak a politikai községet illető hanyadából vonassék le s így az iskolafenntartó egyházak a reájuk nézve multhatatlanul szükséges egyházi-iskolai adókhöz hozzájussanak.

76. A népiskolai tanügyi bizottság Miskolcon, 1935. évi nov. hó 13-án tartott ülésében kegyelettel emlékezett meg Bajusz Imre nyugalmazott — volt megyaszóli tanító elhunytáról; kérve, hogy arról az e. ker. közgyűlés is a szokott módon megemlékezni méltóztassék.

Egyházkerületi közgyűlés a hosszú időn át állandóan hűséges tanító, Bajusz Imre emlékét a kegyelet világánál örökíti meg jegyzőkönyvében.

77. A népiskolai tanügyi bizottság Miskolcon, 1935. évi nov. hó 13-án tartott ülésében megállapítja, hogy az iskolafenntartó egyházaknak adott községi segílyt évről-évre kell a községek költségvetésébe beállítani és megszavazni, ami miatt évenként bizonytalan, sokszor összegében változik s így nem képez nyugodtan beállítható fedezeti tételt iskolai költségvetéseinkben.

Egyházkerületi közgyűlés érezve a népiskolai tanügyi bizottság megállapításainak iskolai költségvetésünk megbízhatósága tekintetében nem kívánatos voltát: egyetemes konvent útján megkeresi a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, méltóztassék a belügyminiszter úr közbejöttével olyan rendelkezést tenni, mely szerint az iskolafenntartó egyházak községi, iskolai segílye a községek költségvetésébe egyszersmindenkorra méltányos összegben megállapított, állandó tétel legyen. s azoknak a kifizetése az elsőrendű szükségletek közé tartozzék.

78. A vallásoktatás jelentőiveinek tanúsága szerint ez a munka az elmúlt évben is az eddigi lelkesedéssel és hűséggel folyt. Az idők jeleként azonban le kell szegezni, hogy a nem református tanintézetekben, mint a jelentésekből kiolvasható, katolikus részről csöndes és rendszeres lélekhalászat folyik. Egyházkerületi közgyűlésünk hívja fel az esperesi kar útján a vallástanító lelkészeket és az illetékes intézeteket és egyházakat, a konventi jegyzőkönyv 161. pontjának azon tételére, mely szerint a vallástanítás munkásai kötelesek résztvenni évenként egy országos vallástanítási konferencián, melynek költségeit az illetékes tanintézet vagy egyházközség viseli.

Egyházkerületi közgyűlés a vallástanításról szóló jelentést örömmel veszi tudomásul s azt a jelentőivekkel együtt

felterjeszti az egyetemes konventre. A vallástanítási konferenciát illetőleg szintén javaslat értelmében határoz.

79. Egyházkerületi közgyűlés tárgyalta a sárospataki ref. főiskolánál létesített „Dókus Ernő és neje szül. Ragályi Ilona alapítvány“ ügyét a sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézeti igazgatótanács 1934. évi június 18-iki ülésének 83. jkvi pontjában, az 1934. évi szeptember 12. iki ülésének 48. jkvi pontjában, az 1935. évi június 17-iki ülésének 12. jkvi pontjába és az 1935. szeptember 14-iki ülésének 65. pontjában foglalt jelentései és határozati javaslatai alapján.

Dókus Ernő volt egyházkerületi főgondnok vagyónáról 6 végrendeletet hagyott hátra, amelyekben a sárospataki ref. főiskoláról is megemlékezett. A főiskolát érdeklő IV. végrendelet (kelt Sátoraljauhelyben, 1925. december 23-án) általános örökösül elsősorban Sarvay Györgyöt, a végrendelező unokahúgának dr. Sarvay Elekné sz. Bernáth Borbála és férje dr. Sarvay Elek másodszülött fiát nevezi meg azon feltétel alatt, ha a Sarvay családnév elhagyásával a Dókus családi nevet veszi fel, a református vallásra tér át és abban meg is marad. Ha pedig e feltétel nem teljesítették, vagy teljesíthető nem lenne, arra az esetre másodsorban a sárospataki ref. főiskola van általános örökösül nevezve. Az általános örökös nevezésétől függetlenül ez a végrendelet az örökhagyó budapesti Múzeum körúti háromemeletes bérházát külön hagyományozza a sárospataki ref. főiskola kezelésébe adandó „Dókus Ernő és neje sz. Ragályi Ilona alapítvány“-ra. A VI. végrendelet (kelt Sátoraljauhely, 1933. június 6-án) a IV. végrendeletben történt örökösnevezés megváltoztatásával I. helyen általános örökösül legifjabb Lónyay Ferencet, II. helyen Sarvay Györgyöt, III. helyen Bernáth Elemért, IV. helyen Bernáth Istvánt nevezi meg a IV. végrendeletben körülírt feltételek és korlátozások mellett, az V. helyen pedig a sárospataki ref. főiskolát. Lónyay Ferenc az örökséget elfogadta, miért is a sárospataki ref. főiskolának az V. helyen való általános örökösül nevezése tárgytalanná vált, de érvényben maradt a IV-ik végrendeletben a budapesti házra vonatkozólag rendelt hagyomány. — A sárospataki ref. főiskola képviselőjében a gazd. választmányi elnök az ügyvezető lelkészi gondnok úr és a főtiszteletű püspök úr jóváhagyásával az alapítvány elfogadása iránti nyilatkozatot tett a hagyatéki eljárás során. A sátoraljauhelyi kir. járásbírótság 1934. Pk. 5219/31. sz. végzésével a budapesti házra vonatkozólag úgy intézkedett, hogy az az alapítványnak csak a V. K. M. által előzetesen jóváhagyandó alapítólevél bemutatása után fog átadatni. A főiskola a püspök úr által utasításul elküldött, az Egyetemes Konventnek az alapítványok kezelésére vonatkozó 1935. május havi 20. sz. határozatára való tekintettel a sátoraljauhelyi kir. járásbírótság végzése ellen felfolyamodással élt a sátoraljauhelyi kir. törvényszékhez s az alapítványnak az átadását a miniszterileg jóváhagyandó alapítólevél előzetes bemutatása nélkül s attól függetlenül kérte. A kir. törvényszék 1935. Pkf. 1457/36. sz. végzésével a felfolyamodásnak helyt adott s akként rendelkezett, hogy a budapesti ház az alapítványnak alapítólevél bemutatása nélkül is telekkönyvileg átadandó s ez a végzés jogerőre emelkedvén, immár csak pár nap, vagy hét kérdése, hogy

a budapesti ház az alapítvány nevére tulajdonjogilag bekebeleztessek. A házat a hagyaték megnyitától a mai napig Bernáth Béla végrendeleti végrehajtó kezelte, aki a gazd. választmányi elnök jelentése szerint 1935. szeptember 26-án neki végszámadását átnyújtotta s a fennmaradt tiszta jövedelmet is átszolgáltatta. Az alapítványról úgy világi, mint egyházi törvényeink értelmében kiállítandó alapítólevél elkészítésénél némi nehézséget okozott az, hogy a végrendelező rokonainak egy része azt vitatta, hogy az alapítólevél az ő hozzájárulásukkal készítendő el, amivel szemben a gazd. választmány a végrendeletek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alapítólevél elkészítéséhez a végrendelező a rokonok hozzájárulását csak a főiskola általános öröklése esetére írta elő, ellenben a főiskola hagyományi utódlása esetére nem. Ennek megfelelőleg készítette el s terjesztette elő az igazgató-tanács 1934. szeptemberi ülésére az alapítólevél-tervezetet, amelyet azonban az igazgatótanács visszaadott a gazd. választmánynak azzal, hogy a rokonok meghallgatása után készítse el újból az alapítólevél tervezetét. A rokonok észrevételeinek a részbeni figyelembevételével azután az igazgatótanács 1935. június 17-iki ülésében elkészítette az alapítólevél tervezetét, amelyet az egyházkerületi tanács is már tárgyalt, most ide terjeszt fel megerősítés céljából. Ezen az alapítólevélen az igazgatótanács 1935. szeptemberi ülésén még annyi változást tett, amennyit szükségessé tett az a körülmény, hogy a két ülés időpontja közt történt a kir. törvényszéknek a főiskola felfolyamodása folytán hozott azon intézkedése, amely az alapítvány átadását kormányhatóságilag jóváhagyandó alapítólevél bemutatásától függetlenül rendeli el. Közben a V. K. M. úrtól is érkezett leirat, amely az alapítólevélnek jóváhagyás céljából való bemutatását rendeli el.

Egyházkerületi közgyűlés ez alkalommal is mély megilletődéssel áll meg felejthetetlen nagyérdemű volt egyházkerületi és főiskolai főgondnokának, néhai Dókus Ernőnek s az ő boldogult hitvestársának Ragályi Ilonának az emlékezete előtt. Hálát ad a mindenhatónak, hogy ad időről-időre főiskolánk táplálására nagy patrónusokat, akik tisztában vannak azzal, hogy nagymultú főiskolánk hagyományos és gondviselészerű hivatását, az Alma Mater szerepét csak úgy töltheti be, hogyha azok, akiket az Isten anyagi javakkal bőségesen áldott meg, nagy és példátmutató áldozatokkal sietnek a főiskola diákjóléti céljainak a támogatására. Főiskolánk történetének a multban dicsőséges és eredeti vonását éppen az adja meg, hogy a volt nemesi földesúri osztály a sárospataki főiskola útján hozott áldozatai révén tette lehetővé szegény, de kiváló diákoknak egyházunk és nemzetünk javára való felnevelését és felemelkedését. Főiskolánk s egyházunk javát szolgáló áldásos intézkedésnek ismeri fel egyházkerületi közgyűlés alapítónak azon intézkedését, amellyel alapítványát elsősorban segélyre szoruló rokonainak hagyja, mert ezzel egyfelől a vérségi köteleket és családi érzést ápolja, másfelől a főiskolánk történetében már eddig is nagy szerepet vitt Dókus és Ragályi csa-

ládok gyermekeit ezzel is főiskolánkhöz fűzi, s lehetővé teszi, hogy ezek főiskolánk kebelén belül szívják magukba azt a tántoríthatatlan magyar kálvinista szellemet, amely e családoknak mindenkor drága öröksége volt s kell, hogy az maradjon a jövőben is. Az Isten keze vezette boldogult Dókus Ernő tollát, amidőn végrendeletét írta s alapítványával halhatatlanul beleírta nevét a főiskola történetébe.

Az alapítók iránti hálás kegyelettel adózva egyházkerületi közgyűlés az alapítványt elfogadja és erről az igazgatótanács előterjesztéseinek, valamint az e tárgyban hozott egyházkerületi tanács ülés álláspontjának figyelembevételével állítja ki az alapítólevelet.

Egyben egyházkerületi közgyűlés értesíti a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat 99173/1935. VIII. 1. ü. sz. rendeletére hivatkozással, miszerint hazai szokásjogunk értelmében az egyháznál tett alapítványok kormányhatósági jóváhagyást nem igényelnek, az alapítólevelet azonban a legfőbb felügyeleti jog gyakorolhatása végett a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Urnak bemutatja.

80. Az egyházkerületi tanács 1935 szeptemberi ülésében tárgyalta a sárospataki ref. főiskola és tanítóképzőintézet igazgatótanácsa által jóváhagyás végett felterjesztett azon határozatát, amelyet 1935. június 17-én tartott ülésében dr. Sarvay Elekné sz. Bernáth Borbála nyiregyházai ügyvéd felesége azon kérelme tárgyában hozott, hogy János nevű gimn. tanuló fia, aki ma is az angol-internátus növendéke és György nevű fia, akit szintén az angol internátusban óhajtana neveltetni, vétessenek fel a Dókus Ernő és neje sz. Ragályi Ilona alapítványra teljesen ingyenes nevelésre. A folyamodó nagyanyja Dókus Margit testvére volt az alapító Dókus Ernőnek s bár a folyamodó fiai róm. kath. vallásúak, kérvényező szerint az alapító végrendelete úgy értelmezendő, hogy a rokonok válásra és vagyoni helyzetre tekintet nélkül is élvezhetik az elsőséget; de ettől is eltekintve már azért is indokolt kérelme, mert fia Sarvay György az 1925. december 23-án kelt és 8 éven át érvényben állott végrendelet szerint általános örökösként volt nevezve, amelytől csak az újabb végrendelet intézkedése fosztotta meg. Az igazgatótanács akként határozott, hogy a Dókus alapítvány még nem nyílt meg s így ösztöndíj erre meg nem ítélt, de a végrendelet világos értelme az lévén, hogy a rokon ifjak közül is csak a reformátusok bírnak előnnyel másokkal szemben, az okból folyamodó kath. vallású gyermekei az ösztöndíjra ily igényvel nem birhatnak. Kivételes méltányosságból azonban az igazgatótanács, részint azon okból, hogy a folyamodó fia 8 éven át általános örökösként volt kijelölve és csak későbbi végrendelet folytán esett a vagyontól el, nemkülönben arra, hogy folyamodó a végrendelet meg nem támadásával a hagyaték sima lebonyolítását elősegítette, — méltányosnak tartotta a folyamodónak az alapítvány terhére bizonyos mértékig való kártalanítását folyamodó gyermekeinek neveltetési idejére folyósítandó bizonyos összeg tekintetében, amelynek összszerszerűségét illetően az igazgatótanács csak

az alapítvány átvétele után fog dönteni. Az egyházkerületi tanács az ügyet döntés céljából az egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgatótanácsnak e tárgyban hozott döntését, minthogy az az egyházkerületnek az alapítólevél jóváhagyását kimondó határozat hozatalát megelőző időben történt, időelőttinek tartja s azt az igazgatótanácsnak újabb meggondolás és döntés céljából visszaadja, felhíván az igazgatótanács figyelmét a most már elfogadott alapítólevél rendelkezéseinek a szoros figyelemben tartására.

81. A Sárospataki Ref. Főiskola és Tanítóképzőintézet igazgatótanácsa saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett dr. Gulyás József egyetemi magántanár, sárospataki gimn. tanár alapítványáról készített alapítólevelet, amely szerint dr. Gulyás József abból az alkalomból, hogy a tanári pályán negyedszázadot állandó egészségben eltöltött, sárospataki tanári működésének pedig a 25-ik évébe lépett, 200 pengős alapítványt tett a főiskolánál oly célból, hogy annak kamatait egy gimnáziumi ref. szegénysorsú jó tanuló magyar gyermek kapja.

Egyházkerületi közgyűlés az alapítványt hálás köszönettel fogadja és az alapítólevelet megerősíti.

82. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa folyó évi szeptember 14-én tartott ülésének 4. sz. jkvi pontjában jelentést tesz az egyházkerület augusztus 22-én Sárospatakon lefolyt 200 éves jubileumi ünnepéről. Ezzel kapcsolatban bemutatattik az ORLE elnökségének levele, melyben az ORLE konferenciája és közgyűlése, a magyar ref. lelkipásztorok és presbiterek nagy családjá nevében köszönetét fejezi ki a szeretetteljes, magyaros vendéglátásért, melyben az egyházkerület, annak vezérei és tagjai, minden intézménye és tagozata részesítette az egybegyűlteket.

Közgyűlés az igazgatótanács jelentéséből is örömmel értesül az évfordulói és a vele kapcsolatos sárospataki nagy napokról; a köszönetet pedig visszahárítja mindazokra, akik ezeknek a napoknak lelki és szellemi tartalommal telítéséhez fáradozósaikkal, szolgálataikkal, áldozataikkal hozzájárultak.

83. Igazgatótanács felterjeszti a közigazgató jelentését, mely szerint az augusztusi ünnepségekre Sárospatakra érkező vendégek elszállásolásának megkönnyítésére a honvédelmi miniszter 400 drb. ágyneműt bocsátott rendelkezésünkre a főiskola és az egyházkerület jótállása mellett.

Közgyűlésünk igen jóleső érzéssel értesült a honvédelmi Miniszter Ur Ónagyméltósága tanusított jóakarataról, amit a maga részéről is hálás szívvel köszön meg.

84. A tiszántúli egyházkerület 1935. évi május 22. és következő napjain tartott közgyűlésének 83 sz. határozatával, az egyetemes konvent 156/1925. sz. határozatára hivatkozva, debreceni tanárképző internátusa fenntartására legalább 300 pengő segélyt kér, mert különben a felvételeknél nagyobb mértékben fogja előnyben részesíteni a tiszántúli illetőségeket.

Egyházkerületi közgyűlés a kért segély megadását a pénzügyi bizottságnak a költségvetés tárgyalásakor hozandó határozatától, illetve véleményadásától teszi függővé. Felhatalmazást ad elnökségnek, hogy a bizottság kedvező véleménye esetén a kért 300 pengő segélyt kiutalja.

85. A lelkészek önszegélyezésére vonatkozólag Farkas István püspök még esperes korában fölvetette azt a gondolatot, hogy a lelkészek havi 5 P befizetésével gyűjtsenek tőkét maguk és családjuk részére és esetenként 5 P segéllyel járulnának hozzá egy-egy lelkész halálakor a temetési költségekhez s a hátramaradottak megsegítéséhez. Ez a terv nem sikerült. Püspök korában tavaly újra lelkére vette a lelkészek ilyen módon való segélyezési tervét. Itt-ott történtek is befizetések, egyetemlegesen azonban újra csak nem valósúlhatott meg. Román Ernő az alsóborsodi egyházmegye pénztárosa, ez egyházmegye lelkészegyesületének elnöke, a lelkészek szegénységéhez szabott indítvánnyal járult a lelkészértekezlet elé. Eszerint a tervezet szerint kötelezőleg kapcsolódnának bele az egyházközségek állásonként az ORJO temetési akciójába havi 4 P befizetéssel. Ebből 2 P-t az egyházközség pénztára, 2 P-t pedig a lelkész viselne. A befizetés mindkét részről 20 évig tartana. 25 éves kortól 61—65 éves korúnak biztosításánál kapna a család 1840—480 P-t. — Továbbá az egyházkerület minden lelkésze havonta fizetne 1 P-t ez kintenne 1 év alatt 2640 P-t. Ebből kapna az elhunyt családja gyorssegély címén 600 P-t. Az esetleg fennmaradó összeg tőkésítettnek esetleges rosszabb halálozási évjárat pótlására.

Az alsóborsodi egyházmegye lelkészegyesülete és közgyűlése elfogadta magára nézve ezt a tervezetet. A többi egyházmegye a hozzájuk megküldött tervezetet, a felsőborsodi kivételével, letárgyalták a következő eredménnyel:

Alsözemplén elvileg helyesli. Célra vezetőnek tartaná, hogy az ORJO és az egyházmegyék kiküldöttei együttesen dolgoznának ki, mint bizottság egy újabb tervet s azt a lelkészértekezletnek elé terjesztenék. Ohajtaná azt is, hogy a püspök úr által javasolt tökegyűjtés és a lelkészek részére a kölcsön kérdése is megoldást nyerne.

Gömör-Torna kívánja az önszegélyezést, azonban az egész országra kiterjedőleg, legfeljebb havi 2 P befizetése ellenében és ezt indítvány képpen közgyűlésünk elé is terjeszti.

Az ORJO folyó évi november 1 én ugyanilyen tárgyú beadvánnyal fordult a püspöki hivatalhoz, közölve közgyűlése határozatát, mely szerint eredményes segélyezés esetére legalább havi 5—5 P befizetése volna szükséges. Egyben újabb célkitűzést terjeszt elő: betegség, adomány nyújtás, kölcsönsegélyezés és temetési segélyezés céljából.

Közgyűlésünk az alsóborsodi egyházmegye közgyűlési határozatát, mint első fecskét, szívesen üdvözlö, és a határozatot megerősíti. Nem tartja azonban a kérdést ezzel megoldottnak. Szélesebb alapokra kívánna fektetni és több irányba kiterjeszteni a segélyezést. Azért elfogadván elvként az alsózempléni javaslatot, kiküld egy 11 tagból álló bizottságot, a püspök úr és főgondnok úr elnökle alatt, melybe az egyházmegyék elnökségei delegálnak 1—1 tagot; a bizottság meghívja Egerházy Lajos ORJO igazgatót, Román Ernőt és 2 világi pénzügyi szakembert. Ez a bizottság tárgyalja le a különböző tervezeteket s felhatalmazást nyer arra, hogy esetleg a többi egyházkerületek s az Egyetemes Konvent elé is terjeszthesse munkálatát.

86. Az ORJO 1934/35. évi, a főtiszteletű püspöki hivatalhoz be-
terjesztett jelentése szerint a temetési akció országos taglétszáma 29566.
Egyházkerületünké 3279. Az országos tőkeérték 6683244 P. Egyházke-
rületünké 628584 P. Egyházkerületünkben kifizetett temetésisegély 1917
P 08 f. Egyházkerületünkben lelkészi temetésisegélyre kifizetve 400 P.
126 taggyűjtőből tiszáninneri 10. Ezek díjazására kiadott 8916 P. Egy-
házkerületünk helyi megbízottai jutaléka címén kifizetett 7838 P 37 f.
Irodai alkalmazottak részére egyházkerületünkben kifizetett 3360 P.
Közjótékonyági célokra egyetemlegesen 36034 P 50 f., egyházkerüle-
tünkben 4874 P 55 f. fizetett ki. Végeredmény országosan 314838 P
34 f. Egyházkerületünkben 27306 P 62 f. Ezek az összegek mind reform-
átus érdekeket szolgáltak. Megköszöni az ORJO a püspök úrnak és a
munkálkodó lelképászoroknak és másoknak szolgálataikat, kérve a további
jóindulatú támogatást.

Közgyűlésünk mindezeket szívesen tudomásul veszi, az
ORJO-nak fáradozásáért köszönetet mondván, felhívja a pres-
bitériumokat és lelképászorokat, hogy látva a szép eredményt,
továbbra is buzgóságosan működjenek.

87. Egerházy Lajos ORJO igazgató, elnökségünk útján az ORJO
és Gazdasági Társulat, f. év augusztus hó 22-én Sárospatakon tartott
közgyűlésének 5. sz. alatt hozott azt a határozatát terjeszti elő, hogy az
I. tc. 74. §. g) pontja értelmében rendeljék el az egyházkerületi közgyű-
lések, „hogy minden presbitérium kebelében, esetleg külltagok bevoná-
sával is, alapíttassék egy szociális- és gazdasági bizottság, mely állan-
dóan foglalkozzék a gyülekezet nehéz helyzetben élő, megsegítésre és
megerősítésre szoruló tagjainak szociális és gazdasági életsorsával.“

Közgyűlésünk figyelmébe ajánlja minden egyházközség-
nek, hogy ahol a presbitérium kislétszámú, ott maga a pres-
bitérium végezzen ilyennemű szolgálatot, magasabbszámú pres-
bitériumnál pedig a helyi viszonyok és körülmények szerint

alakítsa meg a presbitérium szociális és gazdasági segítő akciókkal foglalkozó bizottságát.

Az espereseket pedig felkéri, hogy a vizitációk során behatóan vegyék számba az egyházközségek ilyenmű munkáit.

88. Az ORJO igazgató, elnökségünkön keresztül közgyűlésünk elé terjeszti az ORJO és Gazdasági Társulat f. év augusztus hó 22-én, Sárospatakon tartott közgyűlésének 6. számú határozatát, mely azt tartalmazza, hogy gyümölcs telepítési állami törlesztéses kölcsön igénybe vételével, az egyházközségek, lelkészi állások, iskolák fenntartása tekintetében, használnak oda az egyházkerületi közgyűlések, hogy az egyházközségek létesítsenek, a helyzet adta lehetőségek szerint mintagyümölcsösöket. „A telepítés önmagát törleszti.“ Az esperes urak pedig vizitációk alkalmával vegyék számba, hol volna meg a lehetőség erre s igyekezzenek oda hatni, hogy ez a munka meginduljon.

Közgyűlésünk erre az akcióra nyomatékosan hívja fel a lelképásztorok, tanítók és presbitériumok figyelmét azzal, hogy minden felvilágosítást készséggel megad az ORJO igazgatója.

89. Egyházkerületünk pénzügyi választmánya és számvevő széke beterjeszti jóváhagyás végett 1935 április hó 26-án tartott együttes ülésének jegyzőkönyvét, amely szerint az egyházkerületi pénztár 1934. évi számadásait tételről-tételre megvizsgálta, az okmányokat egybevetette, az egyházkerületi pénztáros számadását rendbenlévőknek és igazoltaknak találta s az egyházkerületi pénztárosnak a felmentés megadását javasolja, az 1935. évi költség előirányzatot megtárgyalta, elfogadta és az egyházkerületi közgyűlésnek elfogadásra ajánlja. Ezenkívül az egyházkerületi költségvetés terhére többrendbeli, az alább is felsorolt kiutalások és adományozások tekintetében javaslatot tett.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházkerületi pénzügyi választmány és számvevő szék jelentését az egyházkerületi pénztár 1934. évi számadásainak megvizsgálása tárgyában tudomásul veszi, az 1934. évi pénztári számadást maga részéről is jóváhagyja és dr. Kovács Kálmán egyházkerületi pénztárosnak a pénztár szabatos és kifogástalan kezeléséért elismerését nyilvánítja, részére e pénzügyi évre a felmentést megadja. Jóváhagyja az 1935. évre megállapított költség előirányzatot.

Elhatározza, hogy a dr. Rácz György által a csabai határban az egyházkerület mindenkor püspöke használatára hagyományozott szőlőt, miután a miskolci egyház az addigi hasznélvezőt kártalanította, összes lakó és gazdasági épületeivel és berendezésével együtt leltár mellett birtokba veszi s átadja a püspök úr használatába. A szőlő használatára vonatkozóan szabályrendelet készítését rendeli el azzal a rendel-

kezéssel, hogy az épületek karbantartása az egyházkerület terhe, az egyházkerület pénztára viseli az adókat is, viszont a szőlő munkáltatása és pótlása a mindenkori püspök terhét képezi; ha a püspöki székhely nem Miskolcon volna s így a szőlőt a miskolci ref. egyház birtokába kellene vissza bocsájtani, az esetre a szőlő s az épületek jókarban adandók át. A javításra szoruló épületek elkerülhetetlen javítására 2500 P-t 2000 darab szőlő karó beszerzésére és elhelyezése 250 P-t saját pénztára terhére az 1934. és 1935. évi megtakarításnál elszámolandóan megállapít, illetve kiutalni rendel.

Elhatározza, hogy az egyházkerületünknek Sárospatakon megtartott 200 éves jubileumi ünnepségének költségeihez a br. Baldácsy-alap terhére 1000 P-vel járul hozzá.

A Lorántfy Zsuzsanna Egylet részére 100 P segélyt megad.

A szögligeti egyház temploma körüli kerítés költségeihez — a Fonciere adománya terhére — 50 P segélyt nyújt.

90. Az egyházkerület tulajdonát képező, de a püspöki javadalomhoz tartozó 485 kat. hold tiszadobi birtok bérlői kérik, hogy a gazdálkodás zavartalan menetéhez feltétlenül szükséges 6 cselédlakás, egy 24 drb. jószágra való istálló, egy magtár, egy úri lakás és egy kút létesítsék a birtok területén.

Egyházkerületi közgyűlés tudatában van annak, hogy a püspöki javadalmat képező tiszadobi birtokon a gazdálkodás zavartalan meneteléhez szükséges épületek nagyrészt hiányoznak, — például magtár egyáltalán nincs — és éppen ezért elkerülhetetlenül szükséges épületek emelését maga az egyházkerület is feltétlenül szükségesnek tartja. Miután azonban az egyházkerület fedezettel nem rendelkezik az építkezést csak az esetre tartja megvalósíthatónak, ha ily célra a konvent vagy minisztérium megfelelő kölcsönt nyújtana egyházkerületünk részére.

Egyházkerületi közgyűlésünk tehát felkéri az elnökséget 25—30000 P beruházási kölcsön engedélyezése iránt a minisztériumnál és konventnél közbenjárni és eljárásuk eredményéről közgyűlésünket tájékoztatni szíveskednék.

91. A Bethlen Gábor kör segélyt kér.

Az egyházkerületi közgyűlés a Fonciere adomány terhére 20 pengő segélyt engedélyez s annak kifizetésére a ker. pénztárt utasítja.

92. Az E. T. I. tc. 112. §. s. pontjának rendelkezése szerint az abauji, alsóborsodi és gömör-tornai egyházmegyék felterjesztik 1934. évi közigazgatási pénztári számadásajkat és költségvetéseiket jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. I. tc. 140. §. u. pontja értelmében az abauji, alsóborsodi és gömör-tornai egyházmegyék betervezett közigazgatási pénztáraiának számadásait és költségvetéseit jóváhagyja, az alsózempléni és felsőborsodi egyházmegyéket pedig 1934. évi közigazgatási pénztári számadásaik és költségvetéseik beküldésének pótlására hívja fel, felhatalmazván a püspököt azoknak beérkezése után való jóváhagyására.

93. Az abauji egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a szikszói egyház azon kérelmét, amelyben a templomtető megrongált fedélzetének rendbehozása céljából elhatározott 1500 P kölcsön felvételéhez s egyben a kölcsön visszafizetésére elhatározott 30%-os rendkívüli adó kivetéséhez felsőbb egyházhatósági jóváhagyást kér. Az említett kölcsönt a szikszói egyház az Országos Központi Hitelszövetkezettől a presbitérium tagjai egyéni kezessége mellett vállalt váltókölcsön útján veszi igénybe. Az elhatározott rendkívüli egyházi adó a felterjesztett kivetés szerint az egyház tagjaira számottevő megterhelést nem jelent.

Egyházkerületi közgyűlés a szikszói egyháznak azon elhatározásához, amelyet az egyházközség presbitériuma és közgyűlése törvényszerű alakban mondott ki, hogy a templomtető rendbehozása céljaira 1500 P kölcsönt vesz fel és ennek rendezése szempontjából az egyház tagjaira 30%-os rendkívüli adót vet ki, a jóváhagyást megadja.

94. Az abauji egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti megerősítés végett a göncruszkai egyház megújított lelkési díjlevelét, amelyet az egyházkerületi közgyűlés már 1934-ik évi november hó 29-én tartott közgyűlésén tárgyalt és a díjlevelé elfogadását megállapított alaki és anyagi hiányok pótlásától tette függővé. A felterjesztett új díjlevelé, illetve az ennek kapcsán hozott egyházközségi presbitériumi és közgyűlési határozatok a megállapított hiányokat pótolták.

Egyházkerületi közgyűlés a göncruszkai egyház megújított lelkési díjlevelét, miután az egyházközség presbitériuma és közgyűlése azt szabályszerű alakban elhatározta és mert az egyházközség ezen felelős szervei abban a tekintetben is megnyugtató fölvilágosítást nyújtottak, hogy a régi díjlevelé szerinti személy pénz csökkenését az új díjlevelében foglalt terménytöbblet ellensúlyozza és hogy a régi díjlevelében szereplő 20 m. hold egyenlő az új díjlevelében foglalt 14 kat. hold 234 □ öl természetbeni földjavadalommal s ekként díjlevelé csonkítás nem forog fön, jóváhagyja és megerősíti a felterjesztett új díjleveleket záradékolja.

95. Az alsóborsodi egyházmegye jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a martintelepi kiegészített lelkési díjlevelet jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlés a beterveztett és javadalom-csonkítást nem tartalmazó kiegészített díjlevelet jóváhagyja.

96. Az alsóborsodi egyházmegye jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a diósgyőri két vallásoktató lelkész díjlevelét jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlés a beterveztett díjleveleket jóváhagyja.

97. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás s megerősítés végett a ricsei egyház lelkészi új díjlevelét. — E díjlevelet a ricsei presbitérium 1935 jan. 19-én, a közgyűlés pedig jan. 21-én elfogadta.

Az egyházkerületi közgyűlés a bemutatott új lelkészi díjlevelet az egyházmegyei közgyűlés módosításával elfogadja s megerősíti.

Felhívja az alsózempléni egyházmegyét, hogy az elmaradt lelképásztori javadalom pótlásáról saját hatáskörében gondoskodni sziveskedjék.

98. A felsőborsodi egyházmegye 42/1935. sz. jóváhagyó közgyűlési határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a rudabányai lelkészi s tanítói új díjleveleket.

Egyházkerületi közgyűlés a beterveztett díjleveleket jóváhagyja, mert sem javadalomalábbszállítás, sem jövedelem-csonkítás nem forog fenn.

99. A felsőborsodi egyházmegye 44/1935. sz. jóváhagyó közgyűlési határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a sajóvámosi tanító új díjlevelét.

Egyházkerületi közgyűlés a termények értékelése s az adományozó által annakidején az utódokra ki nem terjedő hatállyal juttatott kegyúri adománynak, az adományozó halála következtében történt megszűnése folytán csak látszólagos javadalomalábbszállítást, illetve jövedelemcsonkítást tartalmazó díjlevelet jóváhagyja.

100. Az alsóborsodi egyházmegye véleményezve betervezti a diósgyőri egyház presbitériumának az egyház szavazata számértékének két vallásoktató lelkészi díjlevel kiállítására folytán 4 ról 6-ra leendő felemelése iránti kérelmét.

Egyházkerületi közgyűlés a kérelmet az E. T. I. 23. §-ának utolsó előtti bekezdése alapján elutasítja, mert a szavazat számértékét az egyházkerület tíz évenként állapítja meg és csak a szavazat számértékének a csökkentése állapítandó meg azonnal, az emelkedés azonban nem,

101. Az alsóborsodi egyházmegye megerősítés végett felterjeszti a diósgyőri egyházközség egyházzrészekre osztásáról szóló s a folyó év október 8-án tartott egyházmegyei közgyűlésnek 27/1935. sz. határozatával jóváhagyott szabályrendeletet.

Közgyűlés a felterjesztett szabályrendeletet megerősíti azzal a módosítással, hogy a 6. §. 1. és m. pontjában említett lelképászor, vallástanító lelkész és tanító cseréhez a presbitérium előzetes hozzájárulását ki kell kérni.

102. Az alsóborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti megerősítés végett a diósgyőri egyházközség presbitériumának névszerinti szavazással hozott, az E. T. I. tc. 79. §. első bekezdésén alapuló azon határozatát, amelyben nevezett presbitérium egyhangúan elhatározta az egyházzrészek szervezeti szabályrendeletével kapcsolatban az egyházi törvény fenti §-a alapján, hogy kérelmet terjeszt az egyházmegye útján egyházkerületünkhöz aziránt, hogy a diósgyőri egyházközséget az egyházközségi közgyűlés szervezésétől mentse fel, miután az egyházközség földrajzi helyzete, nevezetesen három politikai u. m. diósgyőri, vasgyári s perecsei hely körül való elhelyezkedése miatt az egyházközségi közgyűléseken csak egy töredék vesz részt és pedig a közgyűlés tartása helyének a kisszámú hívei, amely ennél fogva határozatai erkölcsi súlyát biztosítani nem tudja, továbbá, mert az egyházzrészi tanácsok szervezésével a presbitérium létszámán felül még 60 választott egyháztag foglalkozik az egyházközség anyagi ügyeivel, amelyre a gyülekezet képviselőjét biztosítja. az egyházközségi közgyűlés szervezése alól való felmentés más egyházkerületekben általánosan van behozva s emellett a gyülekezet összetétele, annak sűrűn váltakozó tagjai szintén indokoltá teszik a kért felmentés megadását.

Egyházkerületi közgyűlés a diósgyőri egyházközség presbitériuma által névszerinti szavazással hozott és általa kellően megindokolt határozat folytán a diósgyőri egyházközséget az egyházközségi közgyűlés szervezése alól felmenti, miután ezt az alsóborsodi egyházmegyei közgyűlés is indokoltan javasolta. Utasítja azonban az egyházmegye elnökségét, hogy a diósgyőri egyházközség ügyeinek ekként kizárólag a presbitériumra hárult intézését kísérje beható figyelemmel abban a tekintetben, hogy az egyházközségi közgyűlés hiánya nem okoz-e valamely zavart vagy rendellenességet az egyház ügyvitelében s igenlő esetben tegyen erről az egyházkerületi közgyűlésnek jelentést.

103. Az alsóborsodi egyházmegye beterjeszti saját jóváhagyó határozatával a felsőábrányi egyháznak Murányi Józsefné s társaival kötött adásvételi szerződését jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlésünk a felsőábrányi református egyháznak Murányi Józsefné s társaival kötött adásvételi jog-

ügyletét, amellyel az egyház 1800 P vételárért megveszi eladóknak a felsőábrányi határban fekvő 3 kat. hold szántóját, jóváhagyja s záradékolni rendeli, mivel a vétel az egyházra előnyös tőke befektetésnek mutatkozik s a vételre meg van a fedezet.

104. A sárospataki ref. egyház, az alsózempléni egyházmegye közbejöttével missziói segílyt kér hitoktatója: Kocsis János részére, aki a róm. kath. polgári iskolában végzett hitoktatásáért járó díjazástól elmaradt. Erre a segílyre annyival is inkább érdemes, mert vasárnaponként a tanyai istentiszteleteket is ellátja.

Egyházkerületi közgyűlés tekintettel Kocsis János s. lelkész anyagi károsodására, valamint a tanyákon idáig végzett buzgó lelkipásztori szolgálataira, őt a rendelkezése alatt álló missziói segílyből 100, azaz száz pengő rendkívüli segílyben részesíti.

105. Az alsózempléni egyházmegye felterjeszti határozathozatal végett id. Karászi Dániel és néh. neje sz. Barnóth Zsófia által a tiszakarádi egyháznak toronyépítés céljaira adományozott illetve juttatott ingatlan ajándék elfogadása tárgyában, a tiszakarádi egyház által hozott presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatot, nemkülönben id. Karászi Dániel által kiállított, 1934. évi április hó 13. napján kelt nyilatkozatban foglalt ajánlat tárgyában hozott határozatait. Idb. Karászi Dániel ugyanis 1933 április 12. napján a lelkészhez intézett beadványában a közös végrendeletben az egyháznak juttatott 530 □-öl ingatlanra vonatkozó ajándékozását visszavonta és azt ajánlotta, hogy adja el az egyház nyilvános árverésen az egész ingatlant, amelynek a fele id. Karászi Dánielné halála folytán már az egyház nevére is iratott, míg a másik fele még Karászi Dániel néven van és ő a vételárból őt illető jutalékról az egyház javára lemond azzal, hogy az egész vételár mint toronyépítési alap külön betétként kezeltessek. Az egyház presbitériuma és közgyűlése a felsőbb egyházhatóság hozzájárulásával kimondotta az ingatlan ekként való elárverezését, minek folytán az ingatlant 409 P vételárban ifj. Karászi Dániel vásárolta meg Kazup Antal és neje részére. Nyomban ez árverés után id. Karászi Dániel kötelező nyilatkozatban bejelentette, hogy ha az egyház a kérdéses telken tornyot fog építeni, abba harangokat szerez be, az árverésen befolyt 409 P vételárat hajlandó az egyháznak maga is külön megfizetni és a telek továbbra is az egyház tulajdonát fogja képezni. Ezt az ajánlatot az alsózempléni egyházmegye 1934 máj. 4-iki közgyűlésében letárgyalta, azt el nem fogadta és az egyházat nyilvános árverés során történt eladás véghezvitelére illetve a szerződés megkötésére utasította. Ezt a határozatot Karászi Benő atyja id. Karászi Dániel nevében megfellebbezte s egyházkerületünk mult évi közgyűlésében az egyházmegye esperesét utasította, hogy szerezze be az egyházközségnek az ajándék elfogadása tárgyában hozott határozatát, id. Karászi Dániel és neje közös végrendeletének másolatát, az ajándékozott

ingatlanok telekkönyvi szemléjét és utasította az egyházközséget, hogy az 1934. évi április 13-iki nyilatkozat tárgyában szabályszerű határozatot hozzon. Az egyházközség ennek megfelelően e tárgyban akként határozott, hogy a fenti nyilatkozatban foglalt újabb adományt a 409 P tárgyában nem tudja elfogadni, mert a telket toronyépítésre nem tartja alkalmasnak, de az ehhez szükséges anyagi eszközei is hiányoznak jelenben.

Az egyházmegye most felterjesztett határozatában az egyházközségnek e határozatait jóváhagyta még azzal az indokkal is, hogy id. Karácsi Dániel korábbi nyilatkozatában maga is elismerte, hogy a telek toronyépítésre nem alkalmas. Utasította az egyházmegye az egyházat a már megtörtént árverésen alapuló szerződés megkötésére és az eladott ingatlan tehermentesítésére. Id. Karácsi Dániel és neje végrendelete előtálva és felterjesztve nem lett.

Egyházkerületi közgyűlés a beszerzett telekkönyvi szemléből megállapítja, hogy az id. Karácsi Dániel és neje által a tiszakarádi egyháznak végrendeletileg hagyományozott birtoknak id. Karácsi Dánielné tulajdonát képezett és nevezett elhalálozása folytán már az egyházra át is irt feleresze többrendbeli jelzálogos hitelező javára sulyosan, nyilván a hagyományozott ingatlan értékével arányban sem állóan meg van terhelve, sőt az egyik követelés érvényesítése végett árverés is van folyamatba.

A végrendeleti hagyományt ily terhek fennállása mellett az egyháznak nem is lett volna szabad elfogadnia a terhek törlése előtt és ezen terhek fennállása mellett nyilván tévedésből határozta el az egyházközség, a felsőbb egyházi hatóság jóváhagyásával, ezen ingatlanok nyilvános árverésen való elidegenítését.

Mindezek folyományaként utasítja az egyházkerületi közgyűlés a tiszakarádi egyházközséget, hogy

1. szerezze be a tiszakarádi 129. és 130. sz. vonatkozó betétek teljes telekkönyvi szemléjét s ez alapon állapítsa meg, hogy 1907 október 23-án, midőn az egyházközség id. Karácsi Dániel és neje adományát elfogadta, ezeken az ingatlanokon milyen terhek állottak fönn és ajándékozók, illetve hagyományozók vállaltak-e kötelezettséget az ingatlanon fennálló vagy később bekebelezett terhek alól való mentesítésére és hogy id. Karácsi Dániel vállalja-e erre nézve jelenben is a kötelezettséget; az ingatlanra ezen időpont után bekebelezett terhek miből származtak,

2. szerezze be esetleg a telekkönyvi hatóságtól vagy a hagyatéki bíróságtól id. Karácsi Dániel és neje közös végrendeletének hiteles másolatát,

3. jelentse, hogy az egyházközségnek ezen hagyomány elfogadása tárgyában hozott határozatát felterjesztette-e az

egyházmegyei és egyházkerületi közgyűléshez jóváhagyás végett s hogy azt az egyházmegye és egyházkerület mikor tárgyalta és hagyta jóvá,

4. Kazup Antal és neje, illetve ifj. Karászi Dániel árverési vevőket hívja fel nyilatkozat tételre, hogy a túlterhelt ingatlanra vonatkozó árverési nyilatkozatokat, illetve vételüket, amely alól a tiszakarádi egyház az ingatlant aligha képes mentesíteni, fenntartják-e, illetve erre való tekintettel nem hajlandók-e az árverési vételtől elállani.

Az egyházmegye elnökségét utasítja, hogy ezen jogi helyzet tisztázása végett esetleg az egyházmegye útján legyen segítségére a tiszakarádi egyháznak.

A fenti adatok beszerzése után az egyházközség terjessze fel saját, az új helyzetnek megfelelő indokolt határozatával az ügyet döntés végett az egyházmegyéhez, illetve az egyházkerülethez.

106. Az alsószempléni egyházmegye 25/1935. sz. jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti azon 5 drb. adásvételi szerződést, melyek szerint a bodrogolaszi ref. egyház a bodrogolaszi 7. sz. tkvi betétben 1511/b. hrszám alatt felvett 5 kat. hold 1258 négyszögöl ingatlant összesen 1851'80 P vételárért eladta. Az iratok szerint a jóváhagyni kért jogügyletek még az 1918. év március havában jöttek létre, amikor az egyház a 10,089'04 K-ban megállapított vételárat felvette s a lelkész jelentése szerint hadikölcsönbe fektette. Az eredeti szerződésekbe foglalt jogügyletek felsőbb hatósági jóváhagyásban nem részesülvén, a szerződő felek a folyó év szeptember havában a vételárnak pengőre történt átszámítása mellett új szerződést állítottak ki s ennek a jóváhagyását kérik. A lelkész jelentése szerint az ingatlanok adóit ma is az egyház fizeti, míg a szerződés szerint a terheket a vevők viselik.

Egyházkerületi közgyűlés érdemi döntés hozatala előtt, az egyházmegye elnöksége útján felhívja a bodrogolaszi ref. egyházat annak megállapítására s bejelentésére, hogy minő összegre rúgnak a jóváhagyni kért jogügyletekkel elidegenített ingatlanok után az egyház által kifizetett, avagy az egyház terhén nyilvántartott közterhek. Felhívja továbbá az egyház presbitériumát arra is, hogy a jogügyletek bizonyosabb jóváhagyása érdekében, kísérelje meg a vevőkkel olyan egyezség létesítését, amelynek értelmében vevők az annakidején kikötött vételár kiegészítése céljából, további arányos összeg megfizetésére kötelezik magukat.

107. A felsőborsodi egyházmegye felterjeszti 1935. évi közgyűlésében tárgyalt és elfogadott kurittyán-bányatelepi ref. híveknek a felsőnyárádi anyaegyházról a disznóshorváti anyaegyházhoz való átcsatolási határozatát jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlés a kurittyán-bányatelepi ref. híveknek a felsőnyárádi egyháztól a disznóshorváti egyházhoz való csatolását, az egyházmegyei határozatban is kiemelt méltányos okainál fogva, jóváhagyja s az egyetemes konvent által vezetett nyilvántartás helyesbitése céljából e határozatot az egyetemes konvent elé felterjeszti.

108. A felsőborsodi egyházmegye 43/1935. sz. jóváhagyó közgyűlési határozata kapcsán felterjeszti a rudabányai egyház presbitériumának és az egyházközség közgyűlésének jóváhagyás végett azon határozatát, mely szerint az egyház a XIV. századból származó muzeális értékű templomi vasajtót eladja a Borsod-Miskolci múzeumnak 900 P vételárért úgy, hogy az ajtóról már régebben készült gipszmásolatot a múzeum saját költségén felállítja a régi vasajtó helyén és ugyancsak, ellenérték igénylése nélkül, elszállítja a vasajtót, kötelezi végül magát a múzeum, hogy az ajtó gipszmásolata mellé egy táblát helyez, amely táblán fel lesz tüntetve az ajtó kora s hogy annak eredetije a Borsod-Miskolci múzeumban tekinthető meg, ahova az a presbitérium határozata alapján került. — Az egyház a vételárat felvette s azt a már beszerzett orgona vételárának a törlesztésére fordította.

Egyházkerületi közgyűlés a beterjesztett határozatokat az E. T. I. tc. 76. §-ának f) pontja alapján jóváhagyja.

109. Az abauji egyházmegye felterjeszti közgyűlésének pártolásával, a gönci egyházközség ama kérését, hogy az Egyetemes Konventtől, iskolaépítés céljára 2000 P egyszersmindenkori segílyt kér.

Közgyűlésünk a kérést pártolólag terjeszti fel.

110. Az alsözempléni egyházmegye meleg ajánlással terjeszti fel a bodroghalászi egyháznak a konventhez beadott közalapi, vagy bármely más alapból való 3500 P kölcsönkérési kérvényét. Az egyháznak 3500 P váltó tartozása van s a kölcsön törlesztést az évi 750 P az adócsökkentési segílyből, évi 350—400 P-nek a konvent által való levonásával gondolja.

Egyházkerületi közgyűlés az igen nehéz és kellemetlen helyzetben levő bodroghalászi egyház kérését pártolásával terjeszti fel az egyetemes konvent elé.

111. A felsőberecki társegyház templomépítés céljára egyszersmindenkori közalapi segílyt kér, melyet az alsözempléni egyházmegye pártolásra ajánl.

Egyházkerületi közgyűlés a kérést az E. T. VIII. tc. 2. §-ának b) pontjára hivatkozva pártolólag terjeszti fel az egyetemes konvent elé.

112. A felsőborsodi egyházmegye pártoló javaslattal terjeszti fel a hangácsi egyházközség 1000 P egyszersmindenkori közalapi segély kérését az egyetemes konvent elé való terjesztés végett.

Egyházkerületi közgyűlés az E. T. VIII. tc. 2. §-ának b) pontja értelmében a szegény és nehéz helyzetben levő hangácsi egyház kérését meleg ajánlással terjeszti az egyetemes konvent elé.

113. A felsőborsodi egyházmegye tanácsa véleményezve felterjeszti a disznóshorvati egyháznak a közalapból kért 3000 P kölcsön kérvényét, mely kölcsönrel az egyház 2800 dolláros kölcsönét akarná most kedvezően konvertálni.

Egyházkerületi közgyűlés a kérést pártolólag terjeszti fel az egyetemes konvent elé.

114. A felsőborsodi egyházmegye véleményezve felterjeszti a barcikai egyház 1000 P közalapi segély kérését.

Egyházkerületi közgyűlés a kérvényt az egyházmegye ajánlása alapján pártolólag terjeszti fel az egyetemes konvent elé.

115. A felsőborsodi egyházmegye pártolólag terjeszti fel a hegy-megi egyház egyszersmindenkori közalapi segély kérését.

Egyházkerületi közgyűlés a kérést, idevonatkozó presbiteri és egyházközségi határozat pótlólag való becsatolása végett visszaadja.

116. A barcikai egyház templom javításból kifolyólag fennálló 2200 P váltó tartozásának a kifizetésére 2000 P közalapi tőkesegély kiutalása iránt, a felsőborsodi egyházmegye által is pártfogolt kérelmet terjeszt az egyetemes konvent elé.

Egyházkerületi közgyűlés a kellően felszerelt és indokolt kérvényt ajánlással terjeszti fel az egyetemes konvent elé.

117. A felsőborsodi egyházmegye véleményezve felterjeszti a vadnai egyháznak templom javítási költségeinek részbeni fedezésére 1000 P konvent utján nyerendő segély kérését.

Egyházkerületi közgyűlés a kérvényt idevonatkozó egyházközségi határozat becsatolása végett visszaadja.

118. A gömör-tornai egyházmegye pártoló határozatával felterjeszti a perkupai egyháznak lelkeszlak ujjaépítésére szolgáló s az egyetemes konventhez beadott 500 P egyszersmindenkori segélyt kérő kérvényét.

Egyházkerületi közgyűlés a kellően felszerelt s méltányos kérést pártoló véleménnyel terjeszti az egyetemes konvent elé.

119. Az abauji egyházmegye esperese — pártolás végett — felterjeszti az alsómérai és tomori egyházközség, a Belügyminiszter Urhoz templom renoválás céljából, adomány gyűjtési engedély iránti kérvényét.

Közgyűlésünk a kérvényeket szives pártolással látja el.

120. Az abauji egyházmegye felterjeszti a tomori egyház adománygyűjtési kérelmét, hogy düledező tornya és temploma javítására az egész ország területén könyöradományokat gyűjthessen.

Egyházkerület ismerve a tomori egyház elesettségét, a kérelmet pártolólag terjeszti fel az Egyetemes Konventre.

121. Az alsözempléni egyházmegye f. év október 11-iki közgyűlésének 17b. jegyzőkönyvi pontjában foglalkozott a konventi elnökség 4603/1935. sz. hirdetésével. Közgyűlés aggályosnak tartja a hirdetésnek azt a pontját, hogy a hirdetés alapján pályázatra benyújtott káték közül a pályanyertes művek Debrecen sz. kir. város és tiszántúli egyházkerület könyvnyomdavidallalat tulajdonába mennek át. A káték beszerzésének megkönnyítése szempontjából azt tartja kívánatosnak, hogy a kiadandó káté az egyetemes egyház tulajdona legyen.

Közgyűlés a határozatot felterjeszti az egyetemes konventre és arra a maga részéről is felhívja a konventi elnökség figyelmét.

122. Az abauji esperes felterjesztette a „Református Élet” házasság, család és gyermekvédelmi ankétjának folyamányaként, Kovács Dániel egyházmegyei jegyző előadását, melyet 1935 október 16-iki közgyűlésünkön mondott el.

Közgyűlésünk, tekintettel arra, hogy ez az előadás olyan széles körben mozog, hogy érdemes a többi egyházmegyéknek is véle foglalkoznia, leteszi az egyházmegyék lelkészterkezeleihez azzal, hogy letárgyalás és eredmények megállapítása után, minden egyházmegye javaslataival együtt, terjessze fel véleményét közgyűlésünk elé.

123. Az abauji egyházmegye felterjeszti ama határozatát, melyben közgyűlésünk útján az Egyetemes Konventet arra kéri, hogy 7 egyházközsége részére megállapított kápláni kongruát, mind a 7 káplántartó hely megkapja, mert ezidő szerint csak 6 részére van kiutalva.

Közgyűlésünk az Egyetemes Konvent 276/1935. számú határozatára való hivatkozással, sajnálatára bár, de ezt a tár-

gyat napirendről leveszi, mert a hivatkozott Egyetemes Konventi határozat így is nagy jóindulattal van egyházkerületünk iránt. Ha a 83 egységből telni fog, az abauji egyházmegye kívánsága nem marad figyelmen kívül.

124. Több tárgy nem lévén, *Nádházy Bertalan* lelkeszi jegyző elnökségnek a bölcs vezetésért, elnökség az előadói karnak az ügyek gondos előkészítéséért, a jelenlevőknek a hosszú tárgyalás alatt tanúsított érdeklődésért, kitartásért köszönetet mondva, közgyűlés hálaadó éneklés mellett végetért.

K. m. f.

Farkasfalvi Farkas Géza
főgondnok.

Dr. Enyedy Andor
lelkeszi főjegyző

Farkas István
püspök.

II. Bírósági ügyek.

Időszaki bírósági ülés 1935 június hó 25-én.

I.

A tiszáninneri ref. egyházkerület időszaki bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság az alsóborsodi egyházmegye bíróságának a szirmai gondnok és presbiter választási ügyben 1935. évi május hó 8-án hozott I. fokú ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyja.

II.

A tiszáninneri ref. egyházkerület időszaki bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság az alsözempléni egyházmegye bíróságának, Gaál László sátoraljaujhelyi hitoktató-lelkész ellen beadott panaszos ügyében 1935 február 19-én hozott elsőfokú ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyja.

III.

A tiszáninneri ref. egyházkerület időszaki bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság az alsóborsodi egyházmegye bíróságának Mészáros Lajos átányi lelkész ügyében 1935. évi május hó 8-án hozott I. fokú ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyja.

IV.

A tiszáninneri ref. egyházkerület időszaki bírósága, mint II. fokú közigazgatási bíróság az alsóborsodi egyházmegye bíróságának a bőcsi iskolaépítés ügyében hozott határozatát kiegészítés és új ítéletozatal végett visszaadja.

Időszaki bírósági ülés 1935 szeptember 27-én.

I.

A tiszáninneri ref. egyházkerület időszaki bírósága, mint közigazgatási felebbviteli bíróság, az alsóborsodi egyházmegye bíróságának a szederkényi lelkészválasztás ellen, az alsóborsodi egyházmegyei ügyész panaszára Nagy Elek lelkész ellen 1935 május hó 8-án hozott I. fokú ítéletét helybenhagyja és Nagy Elek lelkészt 40 P bírósági költség megfizetésére kötelezi.

Bíróság ülési 1935 november 15-én.

I.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság, az abauji egyházmegye bíróságának Vita Károly felsőfügödi ref. tanító fegyelmi ügyében az I. fokú június 28-án hozott ítéletét részben megváltoztatja, a fegyelmi vétség megállapítását helybenhagyván 100 P pénzbüntetésre és 55 pengő I. és II. fokú bírósági költségek megfizetésére ítéli.

II.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság, az abauji egyházmegye bíróságának Ruszkay Sándor tomori tanító fegyelmi ügyében 1935 június 28-án hozott I. fokú ítéletét helyes indokai alapján helybenhagyta.

III.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság, az abauji egyházmegye bíróságának, a cécei lelkészválasztás ügyében, június 28-án hozott I. fokú ítéletét helybenhagyta és az egyházmegyei bíróság által megállapított bírságon felül 30 pengő felebbezési költséget állapított meg a felebbezők terhére.

IV.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság, az abauji egyházmegye bíróságának Bodnár János szala-szendi lelkész fegyelmi ügyében szeptember 18 án hozott ítéletét megváltoztatja, a fegyelmi eljárást és a felfüggesztést megszünteti, egyben az áthelyezésre irányuló eljárást elrendeli és utasítja az abauji egyházmegye bíróságát az áthelyezés lefolytatására. Bodnár Jánost 30 pengő perköltség megfizetésére kötelezi.

V.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság, az alsóborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának, a böcsi iskolaépítési ügyben október 8-án hozott ítéletét megváltoztatja és kimondja, hogy a Külsőbőcsön felépült iskola állansegély és a hívek önkéntes ígás és kézinapszám megváltási összegével nem fedezett részét, a Külsőbőcsön lakó és a Külsőbőcsön ingatlanal bíró belsőbőcsi egyháztagok tartoznak rendkívüli adókimutatásban kirovandó összesen 421 P 64 fillért kitevő összeggel a külsőbőcsi iskolaépítés terheire hozzájárulni.

VI.

A tiszáninneni ref. egyházkerületi bíróság, mint felebbviteli bíróság, az alsózempléni egyházmegye közigazgatási bíróságának Hubay András szerencsi presbiter választása ellen beadott felebbezésére hozott I. fokú ítéletét megváltoztatja és Hubay András szerencsi presbiterré történt választását jóváhagyja.

VII.

A tiszáninneni ref. egyházkerületi bíróság, mint felebbviteli fegyelmi bíróság az alsózempléni egyházmegye fegyelmi bíróságának Sarkadi Nagy József tiszakarádi lelkész fegyelmi ügyében hozott I. fokú ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyja és a panaszosokat egyetemlegesen 30 pengő bírósági költségben elmarasztalja.

VIII.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság az alsózempléni egyházmegye fegyelmi bíróságának Szabó Béla volt vissi gondnok fegyelmi ügyében hozott I. fokú ítéletét indokai alapján helybenhagyja és a panaszost arra kötelezi, hogy a II. fokú bíróság 30 pengő költségeit 15 nap alatt az egyházkerületi pénztárba fizesse be.

IX.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság, Lapiss András legyesbényei presbiter fegyelmi ügyében hozott I. fokú ítéletét helybenhagyja.

X.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság a felsőborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának 1935 június 27-én Takács Géza laki lakos és társai panaszos ügyében hozott ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyja.

XI.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság a felsőborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának Konyha Lajos abodi jegyző panaszos ügyében hozott ítélet elleni felebbezését letárgyalván, a felebbezést Végzésben elutasítja az E. T. VII. tc. 15. § és a 9. §-ának 3. bekezdése alapján.

XII.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság, a felsőborsodi egyházmegye fegyelmi bíróság elnökségének Lengyel Gyula szendrőládi lelkész és a szendrőládi presbiterek (Joó Károly gondnok, Rőcsei Károly, G. Nagy József, Veress András, F. Rőcsei János, Nagy Miklós, G. Nagy Miklós, H. Veress Lajos, Kovács József volt presbiterek) ügyében hozott Végzését az egyházmegye fegyelmi bíróságának adja le, miután az egyházmegye bíróságának elnöksége Végzését nem a kerületi bírósághoz, hanem az egyházmegyei bírósághoz kell megfelebbezni.

XIII.

A tiszáninneni ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli közigazgatási bíróság, a gömör-tornai egyházmegye közigazgatási bíróságának a teresztenyei leányegyház panaszos ügyében hozott elsőfokú ítéletét, helyes indokainál fogva, helybenhagyja s az érdekelt egyházakat 30 pengő perköltségben elmarasztalja.

Az egyes pontokat jegyezték:

Dr. Enyedy Andor főjegyző 1—10, 12—21, 33—37, 42—47, 81, 83, 101, 121.

Dr. Horváth Zoltán főjegyző 28—32, 79—81, 93, 94, 97, 102, 103, 105.

Nádházy Bertalan jegyző 22—25, 38—41, 83, 85—88, 109, 119, 122, 123.

Kiss József jegyző 92, 107, 110—118.

Dr. Idrányi Béla jegyző 95, 96, 98—100, 106, 108.

Csorba György középisk. tanügyi előadó 51—65, 67.

Szilva István népiskolai előadó 68—77.

Svingor Jenő missziói előadó 11, 26, 27, 43, 78, 104.

Dr. Mátyás Ernő theol. igazgató 46, 48—50.

Dr. Trócsányi József gazd. vál. elnök 36, 44—45.

Dr. Kérészy Barna főügyész 66, 90.

Dr. Kovács Kálmán egyházkerületi pénztárnok 89, 91.

Tárgymutató.

I. Közgyűlési ügyek.

Jelenvoltak névsora.

1. Farkas István püspök imája.
2. Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok megnyitó beszéde.
3. Határozatképesség kimondása.
4. Szentmártony Dániel, Farkas Elek, Kiss Ernő zsinati képviselőkké, Novák Sándor zsinati tanári pótképviselővé, Román Ernő egyházkerületi tanácsbíróvá, Lukács Béla egyházkerületi jegyzővé választása.
5. A bírósági ülés helyének és idejének kihirdetése.
6. Időszaki bírósági ülésekről jelentés.
7. Egyházkerületi díszközgyűlés és egyházkerületi tanács jegyzőkönyvének bemutatása.
8. Püspök jelentése.
9. Jelentés a generális vizitációról.
10. Lelkészjelölő bizottság és egyházkerületi tanács megalakítása. Konventi sajtóügyi bizottságba dr. Enyedy Andor, egyházkerületi pénzügyi választmányba dr. Nemes Bertalan és dr. Szilágyi Antal, szavazatbontó bizottságba dr. Nemes Bertalan, középiskolai tanügyi bizottságba Lukács Béla, népiskolai tanügyi bizottságba Gálffy Ignác, missziói bizottságba dr. Komjáthy Aladár és Nád házy Bertalan megválasztása.
11. Missziói előadó és missziói bizottság jelentése.
12. Szabályrendelet készítő bizottság jelentése.
13. Egy egyházkerületi lelkész, két világi tanácsbíróvá, egy zsinati, világi pótképviselő, egy egyházkerületi tanítói képviselői és egy zsinati tanítói pótképviselői tisztségekre szavazás elrendelése.
14. Csorba György tanügyi előadóvá választása.
15. Pónus Lajos egyházkerületi pénztári ellenőrré választása.
16. Lelkészképesítő bizottság jelentése.

Konventi határozatok.

17. Lelkésztanítótság.
18. Nyugdíjtvény életbeléptetése.
19. Ének- és zenei szakfelügyelői állás szervezése.
20. Cserkészlet és modern nyelvek tanítása a teológián,

21. Nőteológusok vizsgája.
22. Káplántartó helyek.
23. Különleges gyülekezetek a lelkészválasztás szempontjából.
24. Anyakönyvi kivonatok ingyenes kiadása.
25. Vagyonkezelési nyomtatványok.
26. Szórvány- és tanyabizottság alakítása.
27. Missziói s. lelkészi állások szervezése.
28. Közalapi járulékok szabályzata.
29. Közalapi járulékok behajtása.
30. Közalapi járulékok adóalapjának kimutatása.
31. Tűzbiztosítási nyilatkozat.
32. Bírói ügyviteli szabályzat bevezetése.

Sáropataki főiskola ügyei.

33. Dr. Trócsányi József nyugdíjbamenetele.
34. Gazdasági választmányi elnök tiszteletdíja.
35. Jogi tanszék megszüntetése.
36. Dr. Szabó Sándorék kérése.
37. Új igazgatótanácsosok esküje.
38. Teol. internátusról jelentés.
39. Teológusok gyakorlati munkájáról jelentés.
40. Leventeoktatói tanfolyam.
41. Faluszeminárium.
42. Népfőiskola.
43. Külmissziói tanfolyam.
44. Főiskola zárszámadása az 1934—35. évről.
45. Főiskola költségvetése az 1935—36. évre.
46. Dr. Marton János jubileuma.
47. Dr. Zsíros József rendes tanárrá választása.
48. Dr. Szabó Zoltán rendkívüli tanárrá választása.
49. Theol. tanszék betöltése.
50. Husvétii perselypénz kérelem.
51. Tápiintézeti felügyelő választása.
52. Szabó Gyula rendes tanárrá választása.
53. Orbán István rendes tanárrá választása.
54. Szabó Károly rendes tanárrá választása.
55. Tárczy Árpád igazgatóhelyettesé választása.
56. Szabó Gyula angol-internátusi igazgatóvá választása.
- 57/a. Új tanterv az első osztályban.
- 57/b. Új tankönyvek bevezetése.
58. Jelentés a konventhez az angol-ágazat ügyében.
59. Csorba György iskolalátogatási jelentése.

A miskolci reálgimnázium ügyei.

60. Állami tankerületi főigazgató jelentése.
61. Statisztikai adatok.
62. Novák Sándor egyházkerületi megbízott jelentése.

A miskolci leánygimnázium ügyei.

63. Állami tankerületi főigazgató látogatása.
64. Csorba György egyházkerületi előadó jelentése.
- 65/a. Jelentés az 1934/35. tanévi tanártestületi személyi ügyekről.
- 65/b. Jelentés az igazgató-tanácsban előállott személyi változásokról.
- 65/c. Az 1934/35. tanévi statisztikai, számadási és leltári adatok.
- 65/d. Az 1935/36. tanév elején történt személyi változások, költségvetési és tandíjügyek.
66. Telekvásárlás jóváhagyása.
67. Jelentés a tanítóképző-intézetéről.

Népiskolai ügyek.

68. Népiskolai előadó jelentése.
69. Kifogyott tankönyvek jegyzéke.
70. Nem ref. iskolába járó növendékek hitoktatásáról gondoskodás.
71. Iskolai számadás és költségvetés készítése.
72. Népiskolák V—VI. osztálya számára katechizáló füzet íratása.
73. Tanítók módszeres értekezlete.
74. Szabó István, Péter József, Szathmáry Ferenc, Pálur József tanítók nyugalombavonulása.
75. Községi nyugdíjjarulék segélyek fizetése.
76. Bajusz Imre tanító elhalálozása.
77. Községi iskolai segélyek állandósítása.
78. Vallásoktatási jelentés.

Általános jellegű ügyek.

79. Dókus Ernő alapítványa.
80. Dr. Sarvay Elek kérvénye.
81. Dr. Gulyás József alapítványa.
82. Jelentések a sárospataki jubileumi ünnepélyről és ORLE gyűlésről.
83. ORLE részére ágynemű kiutalásért köszönet.
84. Debreceni tanárképző kérése.
85. Lelkészi önszegélyezés.
86. ORJO jelentése.
87. ORJO presbiteri bizottságok alakítása.
88. ORJO gyümölcsfa telepítés ügye.
89. Egyházkerületi pénztárnok és pénzügyi bizottság jelentése.
90. Tiszadobi bérlők kérése épületek emelése iránt.
91. Bethlen Gábor Kör kérése.

Egyházmegyék felterjesztései.

92. Egyházmegyei számadások és költségvetések.
93. Szikszói egyház kölcsönügye.
94. Göncruszkai lelkészi díjlevél.
95. Martintelepi lelkészi díjlevél.
96. Diósgyőri vallásoktató lelkészek díjlevele.
97. Ricsei díjlevél jóváhagyása.

98. Rudabányai lelkészi és tanítói díjlevél.
99. Sajóvamosi tanítói díjlevél.
100. Diósgyőr szavazatának számértéke.
101. Diósgyőr egyházrészekre osztása.
102. Diósgyőr közgyűlés alóli felmentése.
103. Felsőábrány ingatlan eladása.
104. Sárospataki egyházközség missziói segélye.
105. Tiszakarád toronyalap ingatlan ügye.
106. Bodrogolaszi ingatlan eladás.
107. Kurittyán átcsatolása Disznóshorváthoz.
108. Rudabányai régi templomajtó múzeumi elhelyezése.

Közalapi segély és kölcsön kérelmek.

109. Gönci egyházközség közalapi segélykérese.
110. Bodroghalász " "
111. Felsőberecki " "
112. Hangács " "
113. Disznóshorvát " "
114. Barcika " "
115. Hegymeg " "
116. Barcikai egyházközség tőkesegély kérése.
117. Vadnai egyházközség egyszersmindenkori segély kérelme.
118. Perkupai egyházközség közalapi segély kérelme.
119. Alsóméra adománygyűjtési kérelme.
120. Tomori egyház adománygyűjtési kérelme.

Egyéb felterjesztések.

121. Konfirmációi káté tulajdonjoga.
122. Családvédelmi ügyben felterjesztés.
123. Abauji egyházmegye kápláni kongrua kérelme.

II. Bírósági ügyek.

1. Teresztenyei közigazgatási ügy.
2. Konyha Lajos panaszos ügye.
3. Takács Géza laki közigazgatási ügye.
4. Lengyel Gyula szendrőládi lelkész ügye.
5. Ruszcai Sándor tomori fegyelmi ügye.
6. Vita Károly tanító fegyelmi ügye.
7. Sarkadi Nagy József bírósági ügye
8. Szabó Béla vissi gondnok panaszos ügye.
9. Lapis Károly legyesbényei presbiter ügye.
10. Hubay András szerencsi presbiter választási ügye.
11. Czéczei lelkészválasztás ügye.
12. Bócsi iskolaépítési ügy.
13. Bodnár János szalai lelkész fegyelmi ügye.

Névmutató.

Alsóméra 119,

Bajusz Imre 76,
Barcika 114, 116,
Bethlen Gábor Kör 91,
Boda Béla 51,
Bodroghalász 110,
Bodrogolaszi 106,

Csorba György 10, 14, 59, 64,

Disznóshorvát 107, 113,
Dókus Ernő 79,
Diósgyőr 96, 100, 101, 102,

Enyedy Andor 10,

Farkas Elek 4, 10,
Farkas István 1, 8, 9, 10,
Farkasfalvi Farkas Géza 2,
Felsőábrány 103,
Felsőberecki 111,

Gállfy Ignác 10,
Gerőcz Kálmán 36,
Gönc 109,
Göncruszka 94,

Hangács 112,
Hegymeg 115,

Kiss Ernő 4, 10,
Komjáthy Aladár 10, *Komjáthy*
Kurittyán 107,

Lukács Béla 4,

Martintelep 95,
Marton János 46,
Meczner Béla 36,

Nádházy Bertalan 10,
Nemes Bertalan 10,
Novák Sándor 4, 62,

Orbán István 53,
Orjó 86, 87, 88,
Orle 82, 83,

Pálur József 74,
Perkupa 118,
Péter József 74,
Pónus Lajos 15,

Ricse 97,
Román Ernő 4,
Rudabánya 98, 108,

Sajóvámos 99,
Sárospatak 104,
Sarvay Elek 80,
Szabó Gyula 52, 56,
Szabó István 74,
Szabó Károly 54,
Szabó Sándor 36,
Szabó Zoltán 48,
Szathmáry Ferenc 74,
Szentmártony Dániel 4, 10,
Szikszó 93,
Szilágyi Antal 10,

Tárczy Árpád 55,
Trócsányi József 33,
Tiszadobi bérlők 90,
Tiszakarád 104,

Vadna 117,
Vincze Károly 49,

Zsíros József 47.

III. MELLÉKLETEK:

I. Statisztikai adatok.

**II. Pénzügyi választmányi és számvevő-
széki jegyzőkönyv.**

A n y a g i ü g y e k :

Egyházmegye	Adakozás		Építkezés		Bevétel		Kiadás		Maradvány	
	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.
Abaúj	8.601	05	16.028	25	233.761	09	223.217	62	10.543	47
Alsóborsod	35.703	55	36.300	78	353.040	80	343.273	20	9.767	60
Alsózemplén	11.623	49	17.145	32	276.713	60	271.048	04	5.665	56
Felsőborsod	9.037	04	20.724	73	132.907	30	124.037	72	8.870	58
Gömör-torna	4.205	05	—		102.240	65	99.271	81	2.968	84
Összesen	69.170	18	90.199	08	1,098.664	44	1,060.848	39	37.815	05
1933-ban	55.923	14	90.620	94	1,003.043	48	966.132	05	36.911	43

Vagyon összesítés:

Egyházmegye	Földek értéke		Épületek		Ingóságok		Tőke		Alapok	
	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.
Abaúj	2,060.487	87	4,060.655	70	338.816	04	39.278	40	→	
Alsóborsod	3,094.391	34	7,299.801	—	709.787	52	18.923	10	31.142	07
Alsózemlén	2,383.915	—	3,449.042	—	425.162	06	45.414	57	→	
Felsőborsod	2,161.048	23	3,841.303	40	321.828	27	14.393	35	5.929	77
Gömör-torna	670.518	93	1,237.020	50	112.580	52	7.639	66	2.833	24
Összesen	10,370.361	37	19,887.822	60	1,908.174	41	125.649	08	39.885	08

Vagy on ö s s z e s í t é s:

Egyházmegye	Alapítványok		Hasznos jogok		Összes vagyon		Teher		Tiszta vagyon	
	pengő	f.	pengő	.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.
Abauj	10.732	09	26.221	20	6,536.191	30	150.392	95	6,385.798	35
Alsóborsod	157.237	33	52.403	—	11,363.685	36	524.803	48	10,838.881	88
Alsózemplén	11.776	23	44.777	88	6,360.087	74	302.195	94	6,057.891	80
Felsőborsod	3.759	55	36.735	—	6,384.907	57	104.865	29	6,280.132	28
Gömör-torna	91	—	626	13	2,031.909	98	89.212	55	1,942.097	43
Összesen	183.596	20	160.763	21	32,676.871	95	1,171.470	21	31,540.401	74

Népmozgalmi adatok az 1934-ik évről.

Egyház- megye	Lélekszám	Született					Meghalt			Konfirmált			Házasság- kötés			Reverzális			Áttért			Kitért			Úr- vacsorá- val élt
		fi	nő	törvé- nyes	törvény- telen	össze- sen	fi	nő	össze- sen	fi	nő	össze- sen	tiszta	vegyes	össz.	jav.	kár.	+	fi	nő	össz.	fi	nő	össz.	
Abauj	26595	332	342	650	24	674	185	165	350	290	251	541	151	66	217	17	19	-2	9	7	16	6	5	11	28.235
Alsóborsod	76254	901	847	1602	146	1748	656	650	1306	658	762	1420	412	220	632	133	114	+19	38	47	85	39	54	93	70.403
Alsó- zemplén	56514	739	720	1335	124	1459	407	397	804	389	463	852	329	114	443	68	44	+24	26	40	66	6	11	17	68.674
Felső- borsod	33335	435	447	850	32	882	262	271	533	368	390	758	191	94	285	54	19	+35	18	26	44	9	13	22	66.090
Gömör- torna	10988	113	133	231	15	246	83	76	159	95	131	226	61	18	79	5	4	+1	7	-	7	3	2	5	20.104
1934-ben összesen :	203686	2520	2489	4668	341	5009	1593	1549	3152	1800	1997	3797	1144	512	1656	277	210	77	98	120	218	63	85	148	253.506
1933-ban :	200843	2579	2452	4994	337	5031	1651	1696	3347	1711	1815	3526	978	507	1485	301	192	107	113	134	247	54	59	113	247.580

II.

**Pénzügyi választmányi és számvevőszéki
jegyzőkönyv.**

Felvétetett Miskolcon, a Tiszáninnen Református Egyházkerület pénzügyi választmányának és számvevőszékének együttes ülésében 1935 április hó 26-án.

Jelen vannak : Farkas István püspök, Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok, Pósa Péter esperes, Zsóry György, Fodor György, dr. Molnár Gyula és Csorba György pénzügyi és számvevőszéki tagok és dr. Kovács Kálmán egyházkerületi ügyész és pénztáros, úgy is, mint jegyzőkönyvvezető.

1. Farkas István püspök elnöktársa Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok nevében is az együttes ülést megnyitva, felhívására az egyházkerületi pénztáros az 1934. évi számadásokat, főkönyvet, leltárokat, kötvényeket és a bevételeket, illetve kiadásokat igazoló okmányokat előterjeszti, amelyeknek megvizsgálása a következő sorrendben történt:

I. Közigazgatási pénztár :

<i>Bevétel 1934. évben :</i>	Előirányzat	Eredmény
	P	P
1. Átmeneti alap és múlt évi maradvány	8.679·40	8.679·40
2. Államsegély	25.000·—	26.313·70
3. Teol. internátus építk. államsegély	—·—	2.214·51
4. Teol. internátusnak	—·—	2.214·—
5. Angolrendszerű internátusnak	—·—	8.021·—
6. Államsegély egyh. lelk. özv. teol. és missziói lelkésznek	—·—	22.400·—
7. Teológiai akadémiának	4.150·—	4.149·96
8. Kamatokból	5.000·—	5.285·45
9. Báró Baldácsy alapítvány jövedelméből	4.500·—	6.000·—
10. Fonciére jó tanulóknak	600·—	600·—
11. Fonciére haszonrész. 1927—1931. évi	1.915·85	1.915·85
Átvitel	—	87.793·87

	Előirányzat P	Eredmény P
Athozat ...		87.793·87
12. Fonciére haszonrészeseésből 1933. évi	1·300·—	1.369·52
13. Visszafizetett tőke ...	—·—	3.184·57
14. Kezelésre beadott tőkék ...	—·—	860·45
15. Missziói segély ...	2.198·—	2.198·—
16. Portóváltás ...	1.900·—	2.750·—
17. Közigazgatási tár ...	200·—	244·31
18. Tűzbiztosítási díjak e. m. ...	10.321·79	10.321·79
19. Kerületi jegyzőkönyvekből ...	600·—	1.238·40
20. Köz hirdetésből ...	150·—	213·40
21. Parochiális könyvtárra egyh. tanint. ...	2.220·—	1.350·10
22. Kulturadó ...	—·—	3.641·—
23. Középiszkolai előadói díj ...	1.200·—	1.525·80
24. Zsoltárjutalék ...	260·—	1.659·91
25. Vegyes... ...	765·01	587·34
26. Konventi költségekre ...	2.000·—	2.786·50
27. Tanítókonferenciára konventi segély ...	—·—	30·20
28. Tőke kamat segély ...	—·—	6.450·—
29. Közalapi kölcsön ...	—·—	41.068·—
30. Egyházkerület története ...	2.160·—	2.150·—
31. Az ORJO által a püspök úr rendelkezésére bocsájtott segély ...	—·—	800·—
Összes bevétel ...		172.223·16

Kiadás 1934. évre:

1. Kezelt tőkék kamata ...	1.000·—	860·45
2. Pesti kereskedelmi banknak ...	5·—	5·—
3. Segély egyházmegyéknek ...	8.392·—	8.392·—
4. Br. Baldácsy alapból egyházmegyéknek ...	3.150·—	4.200·—
5. Br. Baldácsy alapból egyházkerületnek ...	1.350·—	1.800·—
6. Esperesek tiszteletdíja ...	3.200·—	3.200·—
7. Teológiai akadémiának ...	4.149·96	4.149·96
8. Leánygimnáziumnak ...	2.160·—	2.160·—
9. Sárospataki lapoknak ...	800·—	800·—
10. Missziói segély ...	2.000·—	2.198·—
11. Parochiális könyvtárra ...	2.220·—	1.350·10
12. Sárospataki tanítóképzőnek ...	8.000·—	8.000·—

Közigazgatási tisztviselőknék:

13. Püspök tiszteletdíja ...	—·—	864·—
14. Püspöki titkárnak ...	—·—	3.564·—
15. Püspöki titkárnak lakbér ...	—·—	1.461·56
16. Főügyésznek ...	—·—	200·—
17. Alügyésznek ...	—·—	40·—

Átvitel ... 43.245·07

	Előirányzat P	Eredmény P
Áthozat ...		43.245·07
18. Pénztárnoknak ...	—·—	2.064·—
19. Pénztárnoknak lakbér ...	—·—	400·—
20. Pénztárnoknak irodaátalány ...	—·—	100·—
21. Lelkeszi főjegyzőnek ...	—·—	400·—
22. Világi főjegyzőnek ...	—·—	200·—
23. Aljegyzőknek ...	—·—	200·—
24. Hivatalszolga bére ...	—·—	240·—
25. Középiskolai előadóknak ...	1.200·—	1.200·—
26. Napidíjak és utiköltségek ...	1.500·—	2.162·06
27. Konventi költségek ...	1.529·85	2.208·79
28. Prot. irodalmi társ. tagdíj ...	20·—	20·—
29. Tisztviselők dologi kiadásai (írógép) ...	1.000·—	2.226·45
30. Fonciérnek tűzkárbizt. ...	7.703·—	7.703·—
31. Püspöki titkárnak nyugdíjárulék ...	187·27	71·28
32. Vegyesekre ...	5.192·52	4.990·34
33. Portóváltáság ...	1.950·—	1.950·—
34. Kölcsön adatott ...	—·—	1.137·39
35. Teol. internátusnak államsegély ...	—·—	2.214·—
36. Kulturadó ...	—·—	3.641·—
37. Sárospataki főgimnáziumnak és angol- rendszerű int. államsegély ...	—·—	8.021·—
38. Államsegély egyh. lelk. özv. és teol. ...	—·—	22.250·—
39. Mályi egyháznak segély ...	200·—	200·—
40. Köz hirdetésből egy egyháznak ...	150·—	150·—
41. Állami segély teol. int. építk. ...	—·—	2.214·51
42. Egyházkerületi segély teol. int. építke- zésre 2-ik év ...	1.000·—	1.000·—
43. Kerületi jegyzőkönyvekre ...	1.000·—	1.001·26
44. Segély a Fonciére 600·— P terhére ...	—·—	140·—
45. Közalapi kölcsön ...	—·—	41.068·—
46. Egyházkerület történet költsége ...	2.000·—	2.150·—
47. Egyházker. hitokt. tiszteletdíja ...	666·68	466·68
48. Egyházkerületi segély faluszeminárium részére ...	—·—	225·—
49. Zsoldos árvák ...	272·—	272·—
50. Fiú Kálvineumnak ...	50·—	50·—
51. Leány Kálvineumnak ...	300·—	300·—
52. Tőke kamat segély ...	—·—	6.450·—
53. Az ORJO által a püspök úr rendelke- zésére bocsájtott segély ...	—·—	800·—
54. Átmeneti alap ...	—·—	6.500·—
Összes kiadás ...		169.631·83
55. Pénztári maradvány, mint egyenleg ...		2.591·33
Összesen ...		172.223·16

A tár állása 1934 december 31-én:

1. Betétkönyvön elhelyezett alapok	839·80
2. Átmeneti alap	6.500·—
3. Kint lévő tőke	95.938·69
4. Kamat hátralék	6.841·15
5. Pénztári maradvány	2.591·33
				Összesen	112.710·97

Terheli ezt:

1. Kezelt tőke	35.121·81
2. Törlesztések kölcsön	2·30
3. Schweizi segély	148·85
					35.272·96
				1934 december 31-én	77.438·01
				1933 december 31-én volt	79.871·64

II. Vay—Mocsáry-alapítvány. A)*Bevétel:*

1. Kamatokból	76·90
2. Kölcsön	681·78
				Összesen	758·68

Kiadás:

1. Tartozásra	681·78
2. Főiskolának kamat	76·90
				Összesen	758·68

A tár állása:

1. Kint levő tőke	1.906·08
2. Kamat hátralék	249·80
				Összesen	2.155·88
				Terheli ezt tartozás	681·78
				1934 december 31-én	1.474·10
				1933 december 31-én volt	1.438·70
				Több	35·40

III. Vay—Mocsáry-alapítvány. B.*Bevétel:*

1. Visszafizetett tőke	—·—
2. Kamatokból	14·70
3. Pénztári maradvány mult évi	209·36
				Összesen	224·06

Kiadás:

1. Pénztári maradvány	224·06
				Összesen	224·06

A tár állása:

1. Kint levő tőke	1.458.—
2. Kamat hátralék	168.—
3. Pénztári maradvány	224.06
1934 december 31-én tisztán ...	1.850.06
1933 december 31-én volt ...	1.789.89
Több	60.17

IV. Gróf Teleky—Szeremley—Szentés-alapítvány.*Bevétel:*

1. Kamatokból	41.—
2. Kölcsönből	287.12
Összesen	328.12

Kiadás:

1. Főiskolának	41.—
2. Tartozásra	287.12
Összesen	328.12

A tár állása:

1. Kint levő tőke	510.06
2. Kamat hátralék	28.—
Összesen	538.06
Terheli ezt tartozás	287.12
1934 december 31-én tisztán ...	250.94
1933 december 31-én volt ...	259.94
Kevesebb	9.—

V. Lelkészi özvegy-árva gyámintézet.*Bevétel:*

1. Visszafizetett tőke	100.—
2. Kamatokból	342.35
3. Osztalék (Miskolci Takarékpénzt.)	5.60
4. Mult évi maradvány	1.483.74
Összesen	1.931.69

Kiadás:

1. Kihelyezett tőke	200.—
2. Pénztári maradvány	1.731.69
Összesen	1.931.69

A tár állása:

1. Pénztári maradvány	1.731.69
2. Kint levő tőke	7.617.89
3. Kamat hátralék	840.75
1934 december 31-én tisztán ...	10.190.33
1933 december 31-én volt ...	9.767.83
Több	422.50

VI. Szükösi—Hollandi tár.

Bevétel:

1. Kamatokból	---	112.—
2. Kölcsönből	---	168·49
Összesen	---	280·49

Kiadás:

1. Tartozásra	---	158·49
2. Pesti kereskedelmi banknak	---	2.—
3. Prinsterer alap kamata főiskolának	---	120.—
Összesen	---	280·49

A tár állása:

1. Kint levő tőkék	---	2.325·09
2. Kamat hátralékok	---	139.—
Összesen	---	2.464·09

Terheli ezt:

a) A Pesti keresk. bank köv.	4·30	
b) Közigazgatási tárnak	168·49	173·79
1934 december 31-én tisztán	---	2.290·30
1933 december 31-én volt	---	2.265·70
Több	---	24·60

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

Bevétel:

1. Visszafizetett tőke	---	—·24
2. Kamatokból	---	4.—
3. Mult évi pénztármaradvány	---	273·45
Összesen	---	277·69

Kiadás:

Pénztármaradvány	---	277·69
------------------	-----	--------

A tár állása:

1. Visszafizetett tőke	---	—·24
2. Pénztári maradvány	---	277·69
3. Kint levő tőke	---	768·05
4. Kamat hátralék	---	106.—
1934 december 31-én tisztán	---	1.151·98
1933 december 31-én volt	---	1.120·74
Több	---	31·24

Együttes ülésünk az összes pénztárakra vonatkozó számadásokat rendben levőknek, a bevételeket és kiadásokat okmányokkal igazoltaknak találta, miért is javasolja az egyház-

kerületi közgyűlésnek, hogy az 1934 évi számadásokra vonatkozólag az azokban foglalt tételekre dr. Kovács Kálmán pénztárosnak, — a rendes, pontos kezelésért elismerése nyilvánítása mellett — a felmentést adja meg.

2. Egyházkerületi pénztáros előadja, hogy dr. Rácz György a miskolci ref. egyház volt főgondnoka a csabai határban levő szőlőjét a rajta levő villával együtt a miskolci ref. egyházra hagyta végrendeletileg azzal a korlátozással, hogy arra élethossziglani haszonélvezeti jog illeti meg az örökhagyó volt házvezetőnőjét: Zéthy Zsuzsannát és ennek megszüntével annak haszonélvezeti joga a tiszáninneri ref. egyházkerület mindenkori püspökét illeti meg akkor, ha a püspöki székhely Miskolcon lesz.

A miskolci egyház a házvezetőnőt kártalanította, aminek ellenében ő a haszonélvezeti jogáról lemondott s így most már nincs akadálya annak, hogy az ingatlan az egyházkerület jelenlegi püspöke használatába bocsátassék.

Az örökhagyó hosszas betegsége és a házvezetőnő szűkös anyagi helyzete miatt úgy a szőlő, mint a lakóház és gazdasági épületek nagyon elhanyagolt s javításra szoruló állapotban vannak, amik az átadás előtt rendbehozandók.

Ez — csupán az elkerülhetetlen javításokat számítva — kb. 2500 pengőt igényel.

Együttes bizottságunk javasolja, hogy egyházkerületi közgyűlésünk a dr. Rácz György által hagyományozott szőlőt összes lakó és gazdasági épületeivel és berendezésével együtt leltár mellett vegye birtokba s adja át a Püspök úr használatába. Készíttessen a szőlő használatára vonatkozó szabályrendeletet és abban mondja ki, hogy az épületek karbantartása — épen úgy, mint a lelkeszi természetbeni lakás — az egyházkerület terhe, az egyházkerület pénztára viseli az adókat is. A szőlő munkáltatása és pótlása a püspök terhe.

Együttes bizottságunk javasolja, hogy 2000 drb karó szerztessék be, amire az elhelyezéssel együtt 250 pengőt irányoz elő.

Ha a püspöki székhely nem Miskolcon volna s így a szőlőt a miskolci ref. egyház birtokába kellene visszabocsátani, ez esetre a szőlő s az épületek — ez utóbbiak a természetes avulástól eltekintve — jó karban adandók át.

Együttes bizottságunk javasolja, hogy a fenti 2500 pengő és 250 pengő kiadásból 2392 pengő az 1934 évi megtakarítások terhére a Vegyesek rovatában számoltassék el, míg a többi költség fedezetéül az 1935 évi megtakarítás jelöltessék ki.

Együttes bizottságunk a munkálatok kiadásával és azok elszámolásával s ellenőrzésével Pósa Péter és dr. Kovács Kálmán bizottsági tagokat bízza meg.

3. Egyházkerületi pénztáros javasolja, hogy egyházkerületünk 200 éves jubileumi ünnepségének költségeihez az egyházkerület is járuljon hozzá.

Együttes bizottságunk indítványozza, hogy az egyházkerületi közgyűlésünk határozza el, hogy az egyházkerületünknek Sárospatakon megtartandó 200 éves jubileumi költségeihez — a br. Baldácsy alap terhére — 1000 P-vel járul hozzá.

4. A Lorántfy Zsuzsanna egylet segélyt kér.

Együttes bizottságunk 100 P segély megadását javasolja.

5. A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter leadta a sárospataki főiskola építési számadását felülvizsgálás végett.

Együttes bizottságunk tudomásul véve azt, hogy a számadásokat egyházkerületi pénztárnokunk számszaki szempontból már átvizsgálta és záradékolta, az egész anyagot felülvizsgálat végett Fodor György bizottsági tagunknak adta ki, aki jelentését a Püspök úrhoz fogja megtenni.

6. Fodor György bizottsági tagunk indítványozza, hogy a jövő évi költségvetésbe úgy a bevétel, mint a kiadás rovatába a kulturadó állíttassék be.

Együttes bizottságunk az indítványt elfogadja.

7. Tárgyaltatott a püspök és az egyházkerületi pénztáros tiszteletdíja.

Együttes bizottságunk egyhangúlag javasolja, hogy 1935 január hó 1-től kezdve a püspök úrnak az egyházkerületi pénztár által fizetendő tiszteletdíja havi 100 P, az egyházkerületi pénztárossá pedig havi 200 P legyen, s ez az 1935 évi költségvetésbe így állíttassék be.

8. A szögligeti egyház temploma körüli kerítése költségeihez kér hozzájárulást.

Együttes bizottságunk javasolja — a Fonciere adománya terhére — 50 P segély megadását.

Az együttes bizottság által elfogadott költségelőirányzatok a következők:

I. Költségvetés az 1935 évre.

<i>Bevétel :</i>		1934 évi eredmény	1935 évi előirányzat
1.	Áthozat a múlt évről	2.591'33	2.591'33
2.	Államsegély	26.313'70	26.000'—
3.	Teol. akadémiának	4.149'96	4.150'—
4.	Kamatokból	5.285'45	3.000'—
5.	Fonciére jó tanulóknak	600'—	600'—
6.	Fonciére 1933 évi nyereségből	1.369'52	1.369'52
7.	Missziós segély	2.198'—	2.198'—
8.	Portóváltáság	2.750'—	1.900'—
9.	Egyházmegyéktől tűzbiztosításért	9.680'—	10.267'79
10.	Egyházmegyéktől közigazgatási tárra	244'31	200'—
11.	Egyházmegyéktől kerületi jegyzőkönyvre	1.238'40	1.382'—
12.	Egyházmegyéktől közhirdetésre	213'40	150'—
13.	Egyházmegyéktől konventi költségekre	2.786'50	2.000'—
14.	Parochiális könyvtárra egyh. és tanint.	1.350'10	2.200'—
15.	Átmeneti alap	6.500'—	6.500'—
16.	Középiskoláktól tanügyb. előadóknak	1.525'80	1.200'—
17.	Zsoltárjutalék	1.659'91	260'—
18.	Vegyesekből	587'34	460'70
19.	Egyházaktól spataki főisk. tört.	2.150'—	2.160'—
20.	Kulturadóból 295 gy. után á 13'— P	—'—	3'835'—
Összesen		—'—	72.424'34
 <i>Kiadás :</i>			
1.	Kezelt tőkék kamata	860'45	1.000'—
2.	Pesti kereskedelmi banknak	5'—	5'—
3.	Államsegély egyházmegyéknek	8.392'—	8.392'—
4.	Esperesek tiszteletdíja	3.200'—	3.200'—
5.	Leánygimnáziumnak	2.160'—	2.160'—
6.	Teol. akadémiának	4.149'96	4.149'96
7.	Sárospataki lapoknak	800'—	800'—
8.	Miskolci tanítóképezd. hitoktatónak	466'66	800'—
9.	Sárospataki tanítóképezdének	8.000'—	8.000'—
10.	Missziói segélyekből segélyezések	2.198'—	2.198'—
11.	Közigazgatási tisztviselőknek	9.733'56	9.800'—
12.	Középiskolai előadóknak	1.200'—	1.200'—
13.	Konventi költségek	2.208'79	2.000'—
14.	Napidíjak, utiköltségek	2.162'06	3.000'—
15.	Közhirdetésből egy egyháznak	92'—	150'—
16.	Egyházker. hivatalok dologi kiadásai	2.226'45	2.000'—
17.	Fonciérnek tűzbiztosításért	7.703'—	7.662'38
18.	Kerületi jegyzőkönyvek	1.001'26	1.000'—
19.	Zsoldos árvák részére főiskolának	272'—	272'—
20.	Fiú Kálvineumnak	50'—	50'—
Átvitel		—'—	57'839'34

	1934 évi eredmény	1935 évi előirányzat
Áthozat	—	57.839.34
21. Leány Kálvineumnak	300.—	300.—
22. Parochiális könyvtárra	1.350.10	2.220.—
23. Püspöki titkárnak nyugdíjárulék	71.28	80.—
24. Vegyesekre	4.990.34	2.000.—
25. Portóváltás	1.950.—	1.950.—
26. Mályi egyháznak segély és törl.	200.—	200.—
27. Teol. intern. építkezési segély (3 év)	1.000.—	1.000.—
28. Főiskolai történet megírása	2.150.—	2.000.—
29. Egyházker. jubileumi költségére	—	1.000.—
30. Kulturadóba iskoláknak	—	3.835.—
Összesen	—	72.424.34

II. Vay—Mocsáry-alapítvány. A)

Bevétel: Kamatokból	76.90	76.90
Kiadás:	78.90	78.90

III. Vay—Mocsáry-alapítvány. B)

Bevétel: Kamatokból	14.70	14.70
Kiadás: Tőkésítésre	14.70	14.70

IV. Gróf Teleky—Szeremley—Szentés-alapítvány.

Bevétel: Kamatokból	41.—	41.—
Kiadás: Főiskolának	41.—	41.—

V. Lelkészi özvegy-árva gyámintézet.

Bevétel: Kamatokból	342.35	342.35
Kiadás: Tőkésítésre	342.35	342.35

VI. Szükösi—Hollandi tár.

Bevétel: Kamatokból	112.—	112.—
Kiadás: Prinsterer alapítv. kam. főisk.	120.—	120.—
Pesti kereskedelmi bankban	2.11	2.11

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

Bevétel: Kamatokból	4.—	4.—
Kiadás: Tőkésítésre	4.—	4.—

A közigazgatási tárban kezelt tőkék.

Tökek. lapsz.	A TÖKE NEVE	1933 dec. 31-én	Hozzá- adva	1934 dec. 31-én
1.	Nekézsenyi egyház tőkéje ...	13·81	—75	14·56
2.	Özv. Császáné Péter Vilma alapítv.	1.369·18	54·76	1.423·94
4.	Szögligeti egyház tőkéje ...	13·38	—53	13·91
5.	Bódvaszilasi egyház tőkéje ...	13·38	—53	13·91
7.	Papp János alapítványa ...	13·38	—53	13·91
8.	Kiss Józsefné alapítványa ...	13·38	—53	13·91
11.	Kisbéri egyház tőkéje ...	26·62	1·08	27·70
12.	Megyasszay István alapítványa ...	13·37	—53	13·90
13.	Vágassy Ferenc alapítványa ...	13·38	—53	13·91
14.	Felsőnyárádi egyház tőkéje ...	26·77	2·06	28·83
15.	Felsőnyárádi Csók Ádámné alapítv.	6·69	—28	6·97
17.	Felsőnyárádi kőszén jögalap ...	19·26	—76	20·02
19.	Miskolci egyház Kovács Jánosné al.	40·38	1·75	42·13
21.	Miskolci egyház tőkéje ...	13·38	—53	13·91
22.	Miskolci egyház tőkéje ...	20·10	—80	20·90
23.	Miskolci egyház tőkéje ...	13·41	—56	13·97
24.	Miskolci egyház tőkéje ...	53·57	2·14	55·71
25.	Miskolci egyház tőkéje ...	13·40	—53	13·93
29.	Miskolci egyház tőkéje ...	19·94	—79	20·73
31.	Ondi egyház építkezési tőkéje ...	26·76	1·06	27·82
38.	Zsinattartási alap ...	12.981·22	—	12.981·22
40.	Zádorfalvai egyház tőkéje ...	20·09	—80	20·89
43.	Tarca-vajkoci egyház tőkéje ...	13·37	—53	13·90
44.	Hernádsadányi egyház tőkéje ...	13·37	—53	13·90
46.	Beretky—Fialka alapítvány ...	20·03	—80	20·82
47.	Vay József alapítvány ...	26·77	1·06	27·83
48.	Abodi egyház tőkéje ...	42·97	1·71	44·68
49.	Abarai egyház tőkéje ...	11·97	—46	12·43
55.	Alsófalvi egyház tőkéje ...	6·65	—25	6·90
52.	Alsóporágyi egyház tőkéje ...	6·71	—26	6·97
53.	Abaujnádasdi egyház tőkéje ...	13·38	—53	13·91
54.	Alsószuhai egyház tőkéje ...	13·38	—53	13·91
56.	Árvaházi alap ...	71·04	2·84	73·88
57.	Balajti egyház tőkéje ...	29·03	1·55	30·58
58.	Borsodgeszti egyház tőkéje ...	13·38	—53	13·91
60.	Beretei egyház tőkéje ...	13·28	—52	13·80
61.	Bódvavendégi egyház tőkéje ...	13·38	—53	13·91
62.	Cseleji egyház tőkéje ...	6·68	—26	6·94
63.	Czakói egyház tőkéje ...	6·50	—23	6·73
64.	Eperjesi egyház tőkéje ...	36·03	1·42	37·45
67.	Garanyi egyház tőkéje ...	6·49	—25	6·74
68.	Gomba Mihályné alapítványa ...	13·38	—53	13·91
69.	Gömörszöllösi egyház tőkéje ...	6·68	—26	6·94
	Átvitel ...	—	—	15·256·72

Tökek. lapsz.	A T Ő K E N E V E	1933 dec. 31-én	Hozzá- adva	1934 dec. 31-én
	Áthozat	—	—	15.256.72
73.	Gálszécsi egyház tőkéje	11.97	—47	12.44
74.	Héti egyház tőkéje	13.32	—53	13.85
76.	Hejőcsabai egyház tőkéje	11.95	—46	12.41
78.	Harkányi egyház tőkéje	86.21	3.43	89.64
79.	Hegymegi egyház tőkéje	28.82	1.14	29.96
81.	Hidvégdárdói egyház tőkéje	65.15	2.69	67.84
82.	Homonnai egyház tőkéje	6.69	—26	6.95
83.	Hubói egyház tőkéje	5.26	—19	5.45
84.	Illésy Pál és neje alapítványa	13.38	—53	13.91
87.	Kisgyőri egyház tőkéje	6.66	—26	6.92
88.	Korompai egyház tőkéje	13.38	—53	13.91
90.	Lasztóci egyház tőkéje	5.29	—19	5.48
92.	Latinák Margit és Vilmos alapítv.	13.38	—53	13.91
94.	Málcai egyház tőkéje	13.38	—53	13.91
95.	Maklári egyház tőkéje	43.12	1.72	44.84
96.	Mezőkövesdi egyház tőkéje	20.02	—78	20.80
98.	Mezőtelkesi egyház tőkéje	5.29	—19	5.48
100.	Nagykaposi egyház tőkéje	5.33	—21	5.54
101.	Nagykázméri egyház tőkéje	13.38	—53	13.91
102.	Naprágyi egyház tőkéje	13.41	—53	13.94
103.	Nemesradnoti egyház tőkéje	10.61	—41	11.02
104.	Otrokocsi egyház tőkéje	5.32	—21	5.54
105.	Rimafälvalvai egyház tőkéje	6.68	—26	6.94
106.	Rozsnyó-rudnai egyház tőkéje	6.68	—26	6.94
107.	Sajókirályi egyház tőkéje	13.38	—53	13.91
109.	Sajóvámosi egyház tőkéje	3.96	—15	4.11
110.	Sajórecskei egyház tőkéje	5.33	—21	5.54
111.	Sajóvelezdi egyház tőkéje	13.38	—53	13.91
116.	Sárkány Sámuel alapítványa	274.79	10.98	285.77
113.	Szalonnai egyház tőkéje	6.67	—26	6.93
114.	Sajószentkirályi egyház tőkéje	5.33	—20	5.53
115.	Szalokai egyház tőkéje	5.33	—21	5.54
118.	Szilicei egyház tőkéje	26.76	1.26	28.02
119.	Székely Géza alapítványa	20.09	—80	20.89
120.	Szuhafői egyház tőkéje	6.68	—26	6.94
129.	Taktaharkányi egyház tőkéje	26.77	1.06	27.83
131.	Tardonai egyház tőkéje	6.64	—25	6.89
132.	Tornakápolnai egyház tőkéje	13.38	—53	13.91
134.	Teresztenei egyház tőkéje	6.68	—39	7.07
135.	Tornaaljai egyház tőkéje	26.77	1.06	27.83
136.	Tóth György alapítványa	13.38	—53	13.91
137.	Vágassy Ferenc alapítványa	13.38	—53	13.91
139.	Vályi egyház tőkéje	6.68	—26	6.94
140.	Vattai egyház tőkéje	13.38	—53	13.91
	Átvitel	—	—	16.217.54

Tökek. lapsz.	A TŐKE NEVE	1933 dec. 31-én	Hozzá- adva	1934 dec. 31-én
	Áthozat ...	—·—	—·—	16.217·54
141.	Vámosujfalui egyház tőkéje ...	3·93	—·14	4·07
147.	Zádorfalvai egyház tőkéje ...	26·77	1·06	27·83
148.	Záhonyi egyház tőkéje ...	5·33	—·21	5·54
149.	Zilizi egyház tőkéje ...	6·58	—·24	6·82
152.	Hejőszalontai egyház tőkéje ...	41·14	1·64	42·78
153.	Csarnahói egyház tőkéje ...	6·69	—·26	6·95
161.	Tanítóképezdei alap ...	4.748·34	189·93	4.938·27
163.	Báró Baldácsy-alap tartalék ...	7.101·81	284·04	7.385·85
166.	Püspöki özvegyek alapja ...	5.231·92	209·24	5.441·16
182.	Dr. Sólyom Barna alapítvány ...	1.025·—	50·—	1.075·—
	Összesen ...	34.260·27	861·54	35.121·81

9. Költségelőirányzatok letárgyalása után együttes bizottságunk megállapította, hogy a folyó évi pénztári napló lezárása után a bevételi többlet 35.287·60 P, ebben 21.223·71 P az első félévi még fel nem vett adócsökkentési segély, amely takarékpénztári folyószámlán, postatakarékpénztári csekkszámlán és készpénzben meg-lévőnek találtatott.

Elnök az ülést berekeszti.

Kelt mint fent.

Farkas István
püspök, mint az együttes
bizottság elnöke.

Dr. Kovács Kálmán
egyházkerületi pénztáros,
jegyzőkönyvvezető.

